

MAGYAR NŐK LAPJA

I. ÉVFOLYAM 13. SZÁM

SZERKESZTI: PÁPP JENŐ

BUDAPEST, 1939 MÁJ. 1

TAVASZ

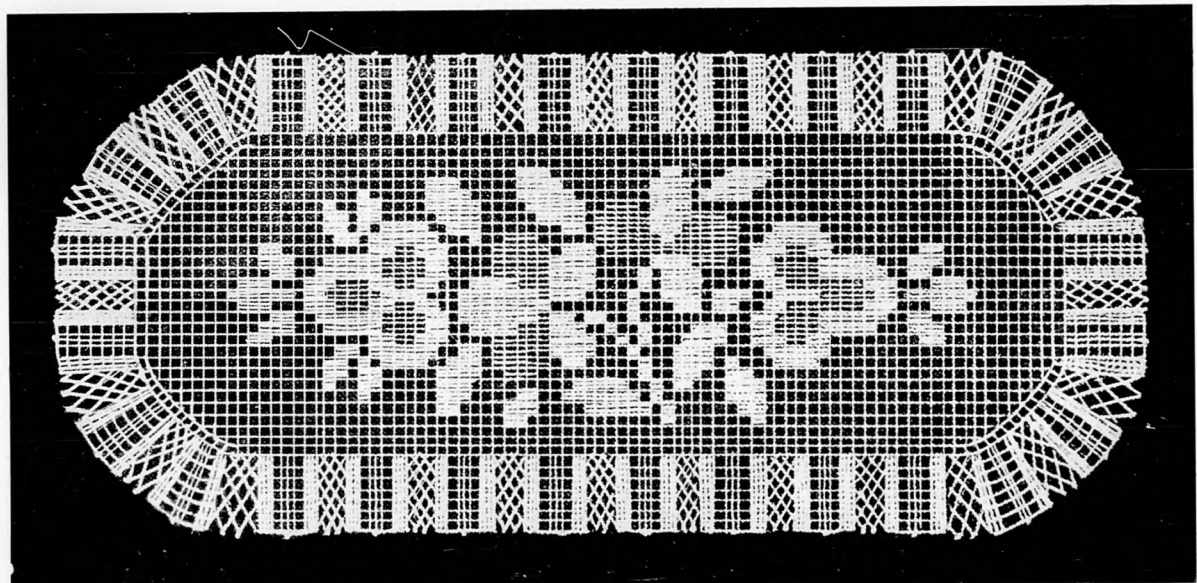

Nyári gyermek-játszóruhácska

Függönyök, fonalak, divatos, olcsó és szép kézimunkák beszerezhetők a

Műl Kézimunkaboltban

Budapest, VI., Teréz-körút 6. szám

MAGYAR NŐK LAPJA

I. EVFOLYAM 13. SZÁM

BUDAPEST, 1939. MÁJ. 1.

SZÉPIRODALMI, TÁRSADALMI, DIVAT, KÉZIMUNKA ÉS HÁZTARTÁSI FOLYÓIRAT

Megjelenik havonta háromszor 1-én, 10-én és 20-án. Posta-
takarékpénztári csekk száma: 41-490. Előfizetési ár: Ma-
gyarországon egész évre, egy darab előrajzolt kézimunká-
val együtt, 24 P, félévre 12 P, negyedévre 6 P. Belgium-
ban, Franciaországban, Németországban, Svájcban és
Olaszországban: egész évre, egy darab előrajzolt kézimunká-
val együtt 30 P, félévre 15 P, negyedévre 7.50 P.

S Z E R K E S Z T I :
PAPP JENŐ

Romániában: egész évre, egy darab előrajzolt kézi-
munkával együtt, 900 lei, félévre 450 lei, negyedévre
250 lei. Angliában és Amerikában: egész évre, egy darab
előrajzolt kézimunkával együtt, 40 pengő, félévre
20 pengő. Egyes szám ára 80 fillér. Előfizetési ára
az ingyenes gyermekrovatmelléklettel együtt évi 24 pengő.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: BUDAPEST, IV., FERENCIEK-TERE 7. II. EMELET 6. AJTÓ. TELEFONSZÁM: 11—12—93

M Á J U S F A

Írta: *Ignác Róssa*

É d e s a n y á m e m l é k e i b ő l

Április utolsó éje volt. A nagyenyedi Őrhegyen hófehér, karesű nyírfák susogtak. Izgtek, zergelődtek, rendezgették üdezöld lombruháikat. A fényes-kényes levelekben pattanásig feszült a nedv. Búcsúztak a zsenge ágak, készülődtek. Odalent az öreg vár tövében, az enyedi Bethlen-kollégium bolthajtásos celláiban, pirosképű diáksihederek fenegették élesre a penicilust. Akadt olyan is, aki kicsi fejszét kerített valahonán s azzal készült a nagy éjszakára. Április utolsó éjére, amikor ősrégi, enyedi diákszkósz szerint újra két az egész kollégium s hófehér kérgű, karesű nyírfák erdejébe, az Őrhegyre vándorol. Április utolsó éjén öregfa testvéreinktől búcsúzkodnak az enyedi erdő ifjú fái. Diákkezekben fényes fejsze villan, fiatal fák sima kérge sirva szakad... És megindult a kivágott ifjú erdő a város felé, mintha Shakespeare fantáziája újult volna meg a multszázadvegi diák-
szakásban.

A városi ifjú lányok serege álmatlanul töltötte ezt az éjszakát. Május virrad holnap Enyedre. Lobogó ifjú szívek szerelmes hónapja: május! S a városi kisasszonyok kökerítéses, vasrácsos kapuin ezen a hajnalon zöldgally-lobogó terem. Szerelmes kisdiaékok ujjongó, boldog üzenete: tavasz van és én szeretlek, lásd, azért tüztem kapud fölé az éjjel a zöldelő májusfát, ifjú szerelmem vidám szimbólumát.

Úgy mesélik, sohasem maradt enyedi kislány kapuja májusfa nélkül, május első hajnalán. A túlaradó diákszívek minden lányos kapu fölé odatűzték a szerelem jelét, a májusi lombot, s úgy mondja anyám, hogy még a városka öreg csodabogara, Mademoiselle Toncsi is kapott ezen az éjjel ismeretlen tisztelőjétől egy szál fehér orgonát. Toncsit Mademoiselle Antoinettenek neveztek hajdan, ki tudná megmondani, hány évvel azelőtt. Fiatal lány korában került a városkába. Francia leckéket adott a város csemetéinek. Szegényen élt kispolgári lakásában. Szerették, megszókták, észre sem vették, hogy megöregedett. De a legifjabb nemzedék már Toncsikának nevezte s megmosolyogta fehérécsipacájából, magasnyakú ruháját, reszkető fejét és furcsa kalapját. Mindig megemlékeztek róla is május éjszakáján, az idősebbek még komolyan, a nyomukba lépő fiatalok már inkább csak tréfából. Illetve ezt sohasem lehetett pontosan kideríteni. A diákok egymást ugratták avval, hogy ki volt Toncsi kisasszony orgonatoró lovagja, de sohasem akadt senki sem, akin ez a mulatságos cím teljes bizonyossággal rajta maradt volna.

Május elsejét a tavasz követte, utána pontosan következett a nyár, az ős, az tél. Többé-kevesbé egyformán minden esztendőben. Azután ismét elérkezett május éjszakája. A diákok nyesték nagy szorgalmasan a gallyakat az Őrhegyi erdőben és éjszaka csoportokba verődve járták végig a leányos házakat, hogy érzelmeikről biztosítsák az ifjú hajdonokat. A leányos házak természetesen sötétek voltak minden alkalommal. Sötétek is maradtak: nem lett volna illő azon frissiben kimutatni az izgalmat és megköszönni a kedves figyelmet. Így hát hálógéss, piruló leánykák bújtak meglegedetten mosolygó édesanyák ölébe a sötét hálószobákban. Izgatottan, remegő szívvel várták a diákokat, lesték a közeledő, vagy távolodó lármát az utcákon, hogy jaj Istenem, csak meg nem történik az a szégyen, hogy senki sem gondol rájuk a május elsejére virradó éjszakán? De ez, mint mondtam is, nem következett be soha. A diákok tartották a kisváros iratlan törvényeit és ha akadt is a serdülő leánykák között csúnyácska, szeplős arcú, ügyeltek nagyon azért, hogy annak is jusson a megemlékezésből. A kisleányok megkönnyebbült boldogsággal hallgatták az ablak alatt felzendülő éneket, hogy:

„Álltam ablakid alatt
Holdvilágos éjjel...”

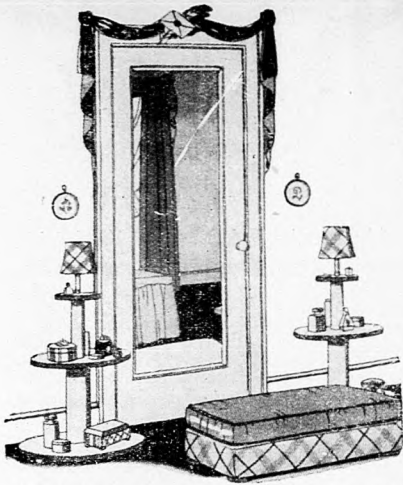
Es persze utána hajnalig nem tudtak elaludni. Újra-újra élték magukban a gyönyörűséges percek és erős hittel hitték, hogy a nekikszóló szerenád egy bizonyos diák-fiatalfúr szándéka volt és messze-messze kiható következményei lesznek még kettejük életében. Volt ennek a városkának, Enyednek egy jellegzetes lakója. Egy öregúr. Magas, szikár alakja volt, gögösen ugrott elő ádámsutkája és fekete hajusza, meg haja elegáns gallért

mutattak még kornélküli öregségében is. Mindenki ismerte, de ő nem ismert senkit sem. Nem járt sehová. Nem is mozdult ki hazulról, kis megrokkant házaacsakájából, amelyhez elhagyott kis kert is tartozott, mely mintha mindig az őszi elmulás képét mutatta volna. Gondosan becsukott zöld zsalugáterek fedték a kis ház ablakait és csak igen ritkán mutatkozott meg mögöttük a gazdjuk. Évszámra nem lehetett látni és lassan-lassan bizonyos nimbusz kezdte körülvenni különös figuráját.

Elzárkózottságát csak egy alkalommal szakitotta meg minden évben. Csak egy alkalommal és akkor is igen rövid időre. Még pedig május elsején. Amikor a diákok javában pihenték a mozgalmos éjszaka fára dalma — május elsején nem volt tanítás az iskolában — délfél megjelent az öregúr háza kapujában. Elegánsan volt öltözve, tavasziasan. Gombylukában fehér virág repeszt, porcellánadrágja vakító fehér volt és sugározta az eleganciát szalmakalapja, monoklija és ezüstvégű sétatöbja egyaránt. Kimért, nyugodt léptekkel indult útjára. Végigsétált a promenádon egyszer oda és egyszer vissza. A leányos

nőkről és a szerelemről

házak kapujára tűzött májusfákra ügyet sem vetett, úgyszintén a városka lakóira sem, akik pedig mind megálltak egy pillanatra, amikor észrevették peckes méltóságában maguk között. „Május elseje van. Itt a távassz” — gondolták és mosolyukban valami kis tisztelet is bujkált.

Az öregúr persze hamarosan befejezte a sétát. Rövid felóra volt az egész, de ebben nem gátolta őt meg semmi sem. Néha rideg, barátságatlan május elsejére virradt Nagyenyed. Máskor még szeszélyes áprilisi esők szántották végig a délelőtti órákat. Őt nem zavarta sem ez, sem az. Elindult sétájára és haza is érkezett.

Toncsi kisasszony ugyanabban az utcában lakott, mint az öregúr. Talán vagy két házzal idebb. Jövet és menet el kellett haladnia az ablakai előtt, melyek némák voltak ilyenkor mindig és semmi élet nem látszott mögöttük. Volt, aki azt mondta, hogy mikor hazafelé tartott az öregúr, megállott egy pillanatra Toncsi kisasszony házával szemben, az utca másik oldalán és fejnézett az ablakokra. Aztán ment tovább. Egyéb nem történt soha. Lehet, hogy csak azt nézte meg, ott van-e még az árva orgonaszál a kapu fölött, talán régmúlt idők gáláns gesztusaként? Erről nem tudott senki bizonyosat.

Az öregúr aztán eltűnt megint báza esikorgó kapuja mögött. A vaskilmeses, régi zöld kertkapu bezárult mögötte, hogy gazdáját szinte soha ne lehessen látni többé egy egész esztendőn keresztül.

A természet pedig többnyire udvariasan hozzáigazodott az öregúr jeladásához. Kiderült az idő, kivirultak a fák, virágok. Meleg nyár öntötte el Enyed városát és az idő kereke, mintha csak erre várt volna, simán gördült tovább. A nyár után ősz következett, tél, majd megint eljött a tavasz és vele együtt május éjszakája. Az öregúr még sokszor sétált végig az enyedi promenádon vakító fehér porcellánadrágjában elsején a déli órákban és a természet már tudta a kötelességét. Tudta akkor is, amikor a kis zöld kertkapu nem nyílt meg többé. A nyár akkor is elérkezett, az ősz is és a következő években azután mindig ugyanúgy, mint addig...

Azért irtam le ezt a történetet, mert most is május éjszakájához érkezünk. Edesanyám mesélte nekem, még az ő fiatalágának az idejéből. Nem mondott többet és nem kérdeztem semmit sem. Így azt sem tudom megmondani, hogy ott díszelgett-e az orgonaszál Toncsi kisasszony kapuja fölött május reggelén azután is, amikor az átellenben lévő zöldszalús házba már új gazda költözött...

Azt már megállapította az orvostudomány, hogy gyöngélgedő gyermekek felfrissülnek és jobbkedvűek lesznek, ha óránként tiszta, tehát új ingecskét kapnak. Meggyőződésem, hogy hasonlóképpen orvosi vizsgálódást érdemelne meg: vajjon nem állíthatók-e újra talpra a tüdőleges, holtfáradt asszonyok, ha — ugyanilyen módon — az életükben szokatlan, friss és új ruhákban részesülnek? A divatlapok, például, kitűnően beválnak, mint pszichikai „kötszerek” és „sebtapaszkok”. Ehhez hasonlóan „rendelhetné” feleségének a férj, mondjuk: ötven aranyat és tőkéletesen mindegy, hogy új ruha, gyűrű, karkötő, fülbevaló, vagy nyaklánc formájában készítik el az „orvosságot”: a gyógyító hatás feltétlenül biztos.

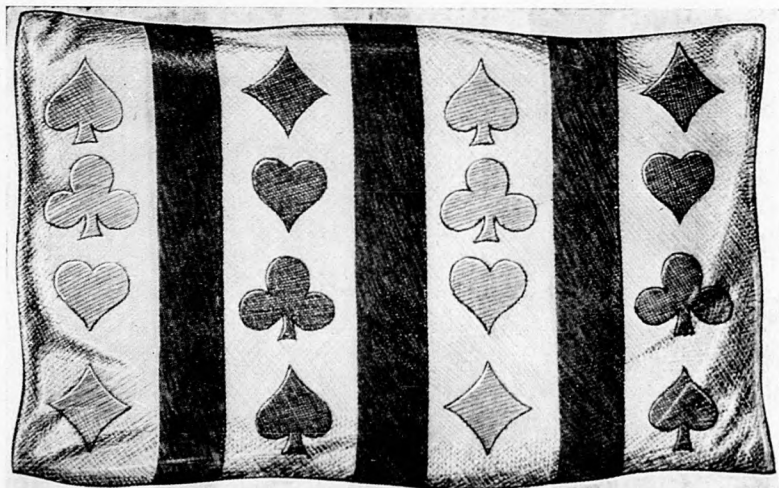
A nők másokat hajlandóak önmaguknál fiatalabbnak tartani, de szebbnek nem.

Az asszony férjével szemben megállapít mindent, amit akar és bebizonyítja úgy, ahogyan akarja, a férj soha nem kerülhet olyan helyzetbe, hogy megcáfolja és meggyőzze. Mert, ha már azt képzelem a férj, hogy beszédének fonálával sikerült lekötöznie feleségét, csak annyit ér el, mintha a földön heverő orsóról a cérnaszálakat a magasba akarná húzni. Egyre több cérnaszál lesz a kezében és az orsó forogni fog, de mégis csak ott marad, a földön.

Ha azt akarod, hogy szerelmesedet egyetlen óra leforgása alatt jobban és alaposabban megismerd, mintha egy egész hónapig együtt élnél vele: figyeld meg egy órai viselkedését barátnőid és ellenségei — vajjon nem pleonazmus ez? — között.

Aki öreg korában megveti a szerelmet, az ifjúságában nem találta meg az igazit, amiért talán az életét is feláldozta volna. De a szerelem még ennek az életéből sem hiányozhatik teljesen, csak éppen annak egy része szégyenlősen elbújik az unokák és gyermekek mögé. Mert az utolsó szerelem épp olyan szégyenlős, mint az első. De hát az öregkorban születő szerelmet, ha nem avatkozik bele az ifjúság előjogaiba, miért kellene nevelésének tartani? Miért ne lehetne a szerelmet, amely a kiváló embereknél úgyszemint mindig a lelkiakkal kezdődik, az öregkorban is a lelkiakkal kapcsolatba hozni? Hát olyan neveléses az, ha egy öreg szempár szerelmesen csillog és elárulja minden tavaszok csodálatos emlékeit? Hiszen a szellem ifjúsága örök és az örökkévalóság nem más, mint ifjúság. A szerelem pedig, mint az ókori költészet ambróziája, a legédesebb eledelt, de egyszersmind magát a halhatatlanságot ajándékozza a halandó embernek.

Jean Paul

Bridzspárna. Leírása kézimunkarovatunkban

Nemrégiben a rádióban egy novellát olvasták fel. Az volt a címe: «Egy város holdfényben.» És arról szólt, hogy éjszaka, az erdélyi vonatban álmatlanul üldögélve, elfut mellettem egy régi város, felbukkan egy pillanatra, ahogy a holdfényben alszik. Látom az Apafi-vár tömör bástyáit, látom a főgimnáziumot, az internátust és látom a nagy, kéttornyú templomot. Csak egy pillanatra. Aztán elsüllyed minden a holdfényben.

Ebben a városban voltam kisdíák. Azóta sem jártam itt. Borzasztó sok éve már ennek, hirtelenében ki sem tudom számítani. Az évek a történelem hevületében különben is évszázadokat jelentenek mostanában. De mégis tisztán hallom a vaskút nyirkorgását, amely az iskola udvarán állott. Ahogy ott ültem a vonatban s az alvó város elhúzott mellettem a holdfényben, a vaskút rozsdás hangja felnyílalt a szívemben. Arcokat, kezeket láttam, egykori iskolatársaim és tanáraim arcát és kezét. Elfelejtett nevek jutottak az eszembe. Éreztem a fizika-terem szagát. Hallottam az iskolacsengő hangját. Mint a dér lepte el a szívemet annak a pillanatnak az emléke, mikor Máté tanár úr Tacitusból beszekundzóztattott. Az ínyemen éreztem annak a rossz borsófőzeléknek az ízét, amit az internátusban kaptunk. Hát az a pillanat, mikor az igazgató úr behivatott a tanáriba és azt mondta:

— Sürgősen jött hazulról, az apád nagyon beteg...
Akkor már ravatalon feküdt az édesapám.

A vonatablakhoz álltam, kinéztem az éjszakába.

Repült a vonat, odakint a Küküllő dombjai kergetőztek a holdfényben.

Erről szólt a novella. És ebből származott a baj.

Én Párizsban voltam, mikor itthon a rádióban felolvasták ezt az írásomat. Ha-

zajövet hallom, hogy Máté tanár úr már kétszer keresett.

Osszecsaptam a kezemet. Máté tanár úr! Mintha azt mondták volna, hogy Vergilius vagy Cicero keresett. Máté tanár úr! Az Isten áldja meg a lépéseit, hát él még? Gyorsan kiszámítottam: harmincnégy esztendővel ezelőtt láttam utoljára. Fekete szakálla volt, éles kemény, szinte római arcéle, gondosan elválasztott fekete haja, amely olyan jól illett síma, sötét csontszínű arcbőréhez. Halk, szelíd ember volt a tanár úr, egyetlen hangos szavára nem emlékszem és ha mégis valami roppant és félelmetes szigorúság áradt hűvös lényéből, ez csak azért volt, mert rettenetesen tudott latinul. A diák ezt rögtön megérzi. Jaj annak a tanári tekintélynek, amely csak egyetlen egyszer drúlja el a tudás ingadozását. Ezt valamelyik diák mindig észreveszi. És óra után nagy, izgalmas tanácskozások keretében közli társaival. A rossz tanulók fellélegzenek. A leglustább fiúk rávetik magukat arra a pontra, ahol a tanár tévedett, olyan vad szorgalommal, hogy most már abban az egy kérdésben akadémiukó: sem versenyezhetnek velük. A tudatlanság forradalma ez a fenyegető katedra ellen. Igazi tekintélyt csak az a tanár tud tartani, aki tud. Ordíthat úgy, mint egy oroszlán, a hátsó padban kiröhögik. De ha tud, ha igazán tud, akármilyen szelíd is, legkisebb szavára a diáknak a szívverése elláll.

Máté tanár úr így él az én emlékezetemben. Félelmetes latintudás. Amellett beszélt nemzetül, franciául, angolul, olaszul és oroszul. Ez a roppant tudás némaságában is ott dübörgött elefántcsont homloka mögött.

Hány éves lehetett akkor Máté tanár úr? A kisdíák ezt sohasem tudja megállapítani. Egy-egy fekete tanári szakáll az idő és a kor végtelen magas ormán trónol felette. Bizonyára már akkor is túl volt a harmincon. Akárhogy számítottam. Máté tanár úr már a hetven felé jár. — Itt a tanár úr! — lebben be hozzám a szobalányom, mintha ő is érezné, hogy ez az időik találkozása lesz.

Elképezelem magamnak a belépőt. A koromszakáll most már hófehér. Fekete haja is ősz. A vállá meggörnyvedt, talán botra támaszkodva jön. Már hallom a lépéseit az előszobában.

Ismeretlen ember lép be az ajtón. Egy ismeretlen fiatalember. Alla símára borotválva, a feje kopasz, kis nyírott bajusza van. Frissebben mozog, egyenesebben tartja magát, mint én. Közellépek hozzá, megismerem. Mégis ő az. Dadogok, azt akarom mondani neki: tanár úr... De más jött, mint akit vártam. Csak ennyit mondok neki:

— Isten hozott. Ulj le.

Tegezmem kell, hiszen nincs már közöttünk különbség. Beszélgetni kezdünk, a régi városról, a régi iskoláról, de közben az egymás arcát kutatjuk mosolyogva. Ő az, ő az! — kiabálja bennem valami. Egyik mozdulatát határozottabban felismerem. Elgondolkozva húzza végig két ujját, mint valami csipetűt az orrán, majd jobb kezének középső ujjával megérinti a feibübját, mintha láthatatlan és egykori hajszálat igazítana el.

És a hangja is a régi, most is azok a szabályos, hibátlan mondatok.

Vajjon mért jött? Mért jöhetett ennyi év után? Talán a fia, vagy az unokája... Talán szólni kellene valakinek. Hiszen mindenki ezért jön a multból. Egy kis csönd, mert megállt a beszélgetés:

— Miben lehetek szolgálataodra? — kérdelem hozzáhajolva.

Nem. Máté tanár úr nem azért jött, amiért gondoltam. E pillanatban szinte az arca is elváltozik. Most mintha megint a katedrán ülne, időben és korban magasan feletem. Mintha fekete haja és fekete szakálla újra megjelenne síma állán és síma koponyáján.

— Egy novelládat olvasták fel a napokban a rádióban. Ebben az írásodban az én nevemet is megemlíted. Azt írod hogy én téged Tacitusból beszekundzóztattalak. Ez két okból nem felel meg a valóságnak. Én világosan emlékszem rád. Szőke, nyulánk fiúcska voltál. Egy novelládat az önképzőkör, amelynek én voltam a tanári elnöke, érdekműnyvbe iktatta. Rögtön mondtam a feleségemnek: ebből a gyerekből lesz valami. Emlékszem a feleleteidre. Te sohasem kaptál szekundát tőlem. De különben is. A tanügyi rendelet értelmében Tacitus csak a nyolcadik gimnázium tananyaga volt. Ez is csak feltételesen. Vagy Tacitus, vagy Vergilius. A gyakorlat általában az egész ország területén Vergiliust választotta, mert az könnyebb volt. Én csak az ötödik gimnáziumban tanítottam neked a latint. Tehát már ezért sem adhattam neked Tacitusból szekundát. Már jártam a rádiónál is, hogy igazítsák helyre ezt a tévedést. Ez nekem nagyon fontos. Képzeld csak el: úgy szerepel a nevem az ország nyilvánossága előtt, mintha Petőfi írta volna: «Diligenter frekventáltam iskoláim egykoron, szekundába pónált mégis sok számár professzorom.» Te író lettél, én nyugalmazott tanár vagyok. De nem akarok az a bizonyos «számár» professzor

Tavasza a tanyák közt

IRTA: GYOMAY GYÖRGY

lenni. Emlékezz csak. Én téged sohasem szekundáztattalak be. És még hozzá Tacitusból!

Meg vagyok semmisülve. Sokáig egy szót sem tudok szólni. Máté tanár úr! Csak nézek szótlanul a tanár úr kedves, barna, mosolygósan feddő szemébe. Most újra lenyűgöz és megsemmisít ropogant emlékezőtehetsége, tudása és igazságérzete. Igaza van. Máté tanár úrnak most is igaza van. Milyen kicsi vagyok most előtte. Mit ér az, hogy író lettem? Mennyi hazugságot, mennyi felületességet szórtam szét az egész világon! Hogy magyarázzam ezt meg neki? Mivel védekezzem? El tudom-e mondani, hogy az írói képzelet csak végigrohan az emlékeken, ahogy a robogó autóból kinyúl egy kéz és néhány szalmaszálát ragad meg a lassan ballagó szalmászekérből, — nincs idő az írás hevületében a dolgok mélyére szállni, az író mindig az öntudat alattiból táplálkozik. Hogy szólt az a fatális mondat? «Mint a dér lepi el a szívemet annak a pillanatnak az emléke, mikor Máté tanár úr Tacitusból beszekundáztattott...» Ez így nem igaz, most már tudom, hogy ez nem igaz. De mégis igaz, mert félttem, hogy beszekundázom. És ez a félelem valósággá kövült a lelkemben. Ki emlékszik Jack London avonyórú álommagyarázatára? Minden ember álmodott már olyat, hogy valahonnan lezuhan, de az utolsó pillanatban mégis megmenekül. Miért? Mert az őseink valamikor fákon élő emberállatok voltak. Menekültek fent a magas lombokban, egyik ágról a másikra lendülve. Az örökös menekülésben mindegyikkel megtörtént egyszer vagy többször, hogy eltévesztette a kapást. Aki lezuhan, az elpusztult. De sokan voltak, akik az utolsó pillanatban elkaptak egy ágat és megmenekültek. De a zuhanás és a rémület olyan mélyen beívódott idegeikbe e néhány pillanat alatt, hogy a kromozómák és gének millió nemzedéken át egyik testből a másikba öntik, hordják és üzenik halhatatlanul annak a rémült pillanatnak az emlékét. Ezért álmodunk a zuhanásról. Nem mi zuhantunk le, hanem valamelyik majomösünk.

Nem én szekundáztam be, hanem valamelyik nagyvapám.

Az írói képzelet az «öntudatlan» sötét mélységeiből táplálkozik.

De én ezt akkor nem tudtam Máté tanár úrnak megmagyarázni. Csak fogtam a homlokomat, félig eltakarva az arcomat és csak hangtalanul mondtam: bocsánat tanár úr.

Bocsánat, drága tanár úr.

Margit csukát szed a tanyaudvaron. A kazalból szalmacsövát húz. Beviszi a gádor alá. Tüzet rak egykettőre. Előszedi a nagy rostát, meg az aprószemű kukoricát, amit az elébb hozott le a kispadlásról. Maga mellé húzza a szakajtót. S mikor a tűz már nagyon nyújtogatja rá a nyelvét, bevet egy marék élelet a rostaiba és rázni kezdi az egész micsodát.

A kukoricaszemek zsörtölődve szaladgálnak a rosta fenekén. Zúgnak, morognak, pattognak. S amelyiknek nagyon megsűti a talpát a tüzláng, akkorát ugrik, hogy egyszerre az udvaron találja magát. Utána, akár a fehér szöcské, százan is felröppennek. Nem is maradna a rosta alján nyilván egy sem, ha Margit elő nem kopná a tiszta ruhát és be nem takarná vele a háztartást.

Az udvar megtelik jó kukoricaszaggal, amikor Margit beleönti az egész forrósgót egy piroscsikos abroszba. Nagy csomót köt rá. Aztán besiet a házba. Egykettőre felrántja az ünneplő szoknyát. Felkötö a kendőt és már indul is sebesen a kukoricával toronyiránt az öreg Sürü Jóska tanyája felé.

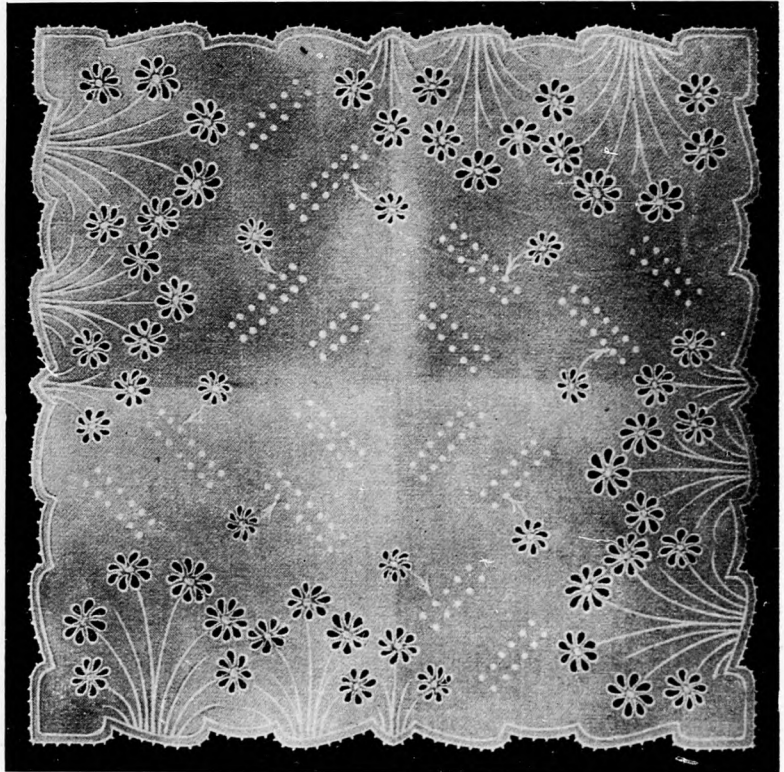
Kint szép tavaszi délután van. A napsugarak táncolva csiklandozzák a barázdákat. Belesütnek az alvó rögök szemébe. Mire azok feléreznek. Kitérlik szemükből az álmat. S pislogva néznek a mosolygó égre.

Margit sebesen halad a meleg mesgyn a szomszéd tanya felé. Elnéz a jegevények túlrá, a messzeségbe, hol úgy kacag a tavasz, mint a magyarruhás lány a majálison. Hajában zöld szalag ingerkedik. Aranypiros kötőjén egymást püfölik a napsugarak. S lábai előtt hozsannát zúgnak az illattól lerészegedett méhek. Margit lóbálja a nagy batyút. Egy pillanatra megáll. Szétnéz a nagy csendességben. S arra gondol, hogy immárom a mulatós időknek vége. A disznótoros, értelmes téli világ elmúlt. Meghaltak a hurkás, hájastészás esték. Nem táncolhatnak a lányfélék reggelekig, mert elközelt a nagybőjt, amikor pedig nem illendő a mulatozás. De még a nótázás sem.

El is hervadnának a szegény tanyai lányok ebben a némaságos bőjti időben, ha nem lenne meglehetősen a sutulás, ami mégis visz egy kis változatosságot szomorú napjaink közé.

— Sutulás, — suttogja Margit boldogan, mikor idáig ér az elgondolkozásban és meggyorsítja lépteit, hogy mielőbb odaérjen a kukoricával a boldogság régvárt tethelyére.

A sutulás úgy kezdődik, hogy a legények a tanya előtt a fűvén beásnak egy kétméteres fatörzset. De keményen ám, hogy úgy álljon a talpán, mint a kőgránit. Ennek a fának a tetején belefúrnak egy vastag lyukat. Olyat, amibe a járomszög belefér. Eppen pont a közepén átfúrnak egy vendégoldalt is és a járom-

Maieirával díszített miliő. Leírása kézimunkarovatunkban.

szöggel felszúrják az oszlop tetejére. Ezután a vendégoldal két végére kötéllel koloncot kötnek. Olyanféleképpen, hogy az emberfia a lábai közé vehesse és ráülhessen. Szóval olyan a végén a sutu, mint egy kegyetlen nagy kilósmérleg. Az oszlop a tartója. A vendégoldal a két karja. A kolonc a két serpenyője. A súly meg a két végén egy legény, meg egy lány, vagy aki éppenséggé rüül. Mikor mindez megvan, akkor beáll az oszlop mellé egy legény. És tolni kezdi maga előtt körbe a vendégoldal. Erre az egész ipar csinosan forogni kezd, akár a vásári sergő. A rajta ülők nagyokat visítanak. És repülnek körbe, míg csak meg nem áll a gép. Akkor leszállanak és más ül fel a helyükre.

Amint így is megállapítható, ez a sutu a tanyai fiatalok báija, moziája, színháza így bőíti időben. Nagy közkedveltségnek örvendezik, mert beeresztési díjat sem kell érte fizetni. Azért az ilyen sutulásokon megjelenik a fél határ minden lánya, legénye, hogy egy kis szórakozással üsse agyon a hosszú vasárnapi délutánt...

A sutut az idén Sürü Sándor csinálta meg a tanyájuk előtt. Ki is próbálta a cimboráival, hogy jól működik-e. S mikor minden rendben volt, feltűzte a kútosztor végére a nője rosszabbik piros szoknyáját. Emlékeztetül adta ezzel minden leányszónak az öszes határban, hogy vasárnap délután sutulás lesz, amire mindenki hivatalos. Lett is vasárnap ebéd után a tanyákban ottan füst, mintha mindenhol kigyulladt volna az istálló. A lányok kukoricát pottogattak, de jó batyuvál ám. Mert a kukorica úgy hozzátartozik a sutuláshoz, mint a kutvához a farkok. A legények pedig megberetváltak az istállók ajtajában. Kipödríték tejföllel a bajuszt. S ők is elindultak a tethely felé. Mert hiába. Akár bőjt van, akár nincs bőjt, a világ mégis csak úgy forog, hogy ahol lány van, ott meg kell jelenni a legénységnek is. Ez az igazság.

Mennek is a lányok a szélrózsa minden tájáról a Sürü Jóska tanyája felé. Viszik a kezükben a batyut. És mozognak ám a legények is mindenfelől, hogy el ne késsenek a pontos kezdésről.

Margit is halad egyre sebesebben, amikor látja, hogy nagy a forgalom Sürüék irányában. Szaporázza a lépteit, de nagyon. S arra gondolt ismét, hogy milyen bolond is ez a világsor. A legények a lányok után koncsorognak. A lányok a legények után leselkednek.

Hirtelen az ugrik az eszébe, ugyan ki fogja a sutura hívní? Mert azt is betökhetheti az öszes világ, hogy minden legény csak azt a lányt hívja magával az élvezetek sergőjére, akihez húzza az érzelem. Mondjuk rá: belülről.

Margit leginkább azt óhajtaná úgy tiukosan, ha Szalonna Miska fogná meg a karját a nagy pillanatban. Akkor lenne értelme a sutulásnak. De Miska bizonyára nem lesz olyan barátságos, hogy elhívja, mert tart egy kicsit Trüsze Jóskától, akit pedig Margit teljes szívéből utál.

Igy hát nem tudható, mi lesz a kimenetel. De mivel a leányszív mindig rózsaszín álmodat remél, Margit is arra gondol, hogy Szalonna Miskával úszik körbe a levegőben, a boldogság szivárványos ege felé és ennek az úszásnak akkor van vége, amikor az oltár előtt megállnak és sírni-nevetni kezd a magasban az orgona.

Margit lassan odaér a domb elé. Egy forduló. S már előtte is az öreg Sürü ta-

nyája. Látszik már a sutu is, meg a sok legénység, meg a lányok. Egy legény épp a gyerekeket zavarja haza pálcával, hogy neveletlen szajtátók ne zavarhassák a nagyok mulatságát.

Margit megilletődve lépdek a puha fűvön. Nézi a nagyszerű gyártmányt, melyen már két boldog ül. Pillantása végigsiklik a legények során, kik úgy gubbasztanak az árokparton, mint téliidőn a fogolymadarak. S egyszerre lángba szökken az arca. Meglátja Szalonna Miskát, aki pont őt figyel, de nagyon.

— Szerbuszotok, — köszön mosolyogva mindenkinek s azt nézi, itt van a Trüsze Jóska? — Itt van, — állapítja meg mérgesen és az árokpartra leteszi a batyuját. Lassan beáll a többiek közé a sorba. Nézi a sergőket. És akkorát kacag, hogy elhallatszik a másik dülőig.

A lányok egyenkint felkerülnek a boldogság sergőjére. Szoknyájukat maguk alá csavarják. Lábakat feszesen előre tartják, hogy a cipőjük orra bele ne vágódjon a föbe. Sikonganak, kiabálnak. Nagy veszekedéssel adják át helyüket a következőknek. S felkendezve húzódnak vissza a helyükre.

Egyszer Margitra is rákerül a sor. Arra eszmél fel, hogy a nevéét kiáltozzák.

— Te vagy a soros! Uli fell!

Mozdulni sincs ideje, valaki megfogja és húzza. Fel sem mer nézni, hogy ki az. Egyszer mégis bátorságot vesz. Odanéz. S csaknem felsikolt a boldogságtól. Szalonna Miska jött érte valóságosan, ami többet ér, mint millió álom.

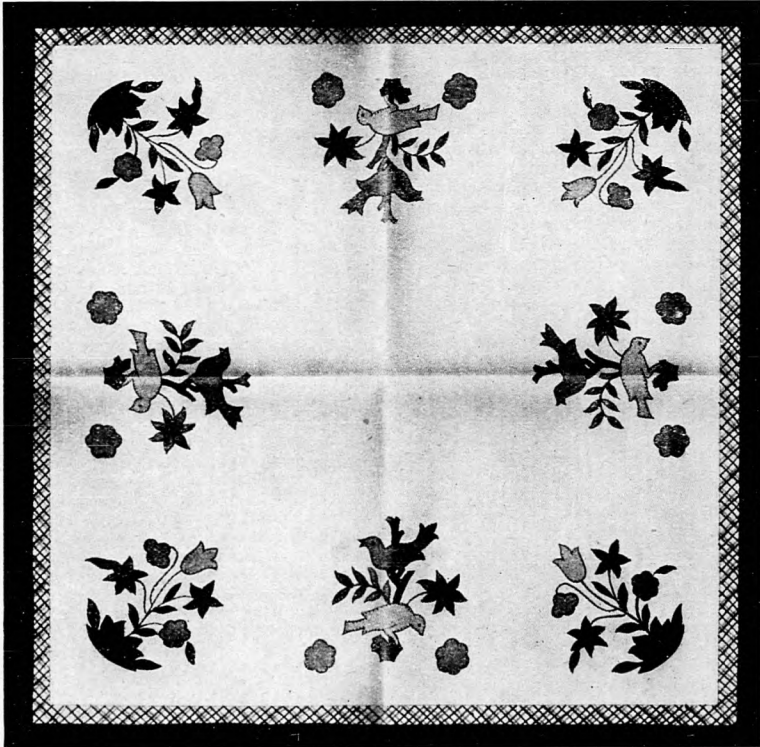
A következő pillanatban valaki a másik karját kapja el. És húzza ám alaposan. Az meg a Trüsze gyerek, hogy süllyedne el.

Margit egy helyben áll. Türi, hogy szakítsák kétfelé a legények. Aztán megunja a cibálást. Kimondja a döntést.

— Miska volt itt hamarabb!

Trüsze Jóskának villámot vet erre a szeme. Neki akar ugrani a vetélytársnak. De valami eszébe juthat, mert felkacag gúnyosan.

— Nohát csak menjetek! — húzódik hátra. Margit felül Miskával a gyönyörűségek sergőjére. Elhelyezkedik. Behunyja a szemét. Úgy úszik a levegőben, mint a lepke. Lágvan, féltámban. Szemben vele Szalonna Miska olvadozik a boldogságtól, s élvezi a repülés nagyszerű pillanatait.

Rátetes kézimunkával díszített milió. Leírása kézimunkarovatunkban.

Margit boldogan nevet. Beteljesült a leg-szebb álma. Azzal sergőzik, akit titokban annyira szeret. Úgy érzi, valóban repül, könnyen, testetlenül, ismeretlen érzések csúcsai felé.

Hirtelen nagyot kondul a feje. Ijesztőt puffan a háta. S mire kinyitja szemét, ott fekszik a fűvön. Szemben vele Miska hemperreg. S körülötte ezer száj hahotázik gúnyosan.

— Nézzétek, leestek!

Margit egyszerre megérti, mi történt. Trüsz bosszúból kihúzza az oszlopból a járomszöveget s ők lezuhantak. És Trüszte most ott röhög diadalmasan, kezében a járomszöggel. Utásra készen várja Miskát. Margitba belenyilall a rémület. Mi lesz, ha Trüszte fejenvágja Miskát azzal a retentő vaszöggel? Még bele is halhat. A végezet pedig csak ilyen lesz, mert Miska pusztá kézzel van. Nincs nála semmi.

Margitot felugrasztja a rémület. Mint a macska szokken Trüszte mögé. Úgy vágja pofon, hogy csak úgy csattan. Aztán kikapja vad elszántsággal a kezéből a nagy szöveget s úgy febbe kólintja, hogy Trüszte alig győz lélekeni.

Mire másodikát akar ütni, valaki megelőzi. Görbebot puffan a Trüszte vállán. A bot reccsenve eltörik, pedig igen értelmes meggyfa a származása. Trüszte pedig nagyot ordít, mert ismét takarosat kondult a feje.

A Margit bőrén ismeretlen érzéshangyák futkosnak. Megrészegeedik a saját ütéseitől. — Nesze, kutya, — kiáltja lihegve és újra ütni akar. De mire lehull a karja a fényes vassal, Trüszte már úgy nyargal a szántáson, mint az őz. Rugja a port. Nyomában Miska agárkodik.

— Várj meg, te, hogy üsselek agyon!

De Trüszte nem hallgat a barátságos szó-lásra. Nyargal, míg csak el nem tűnik a domb mögött.

Margit pedig az intézkedés után nyugodtan lesimítja a kötőjét. Odamegy Miskához. Megfogja a kezét. Odavezeti az árokpARTHoz. Ott kibontja a batyut. — Egyen, ha nem utálja. Magam pattog-tattam.

Miska lekapja fejéről a sipkát. Csordultig rakja. Nagy igyekezettel tömi a szájába a fehér eledelt. S közben arra gondol, hogy tavasz van. Tavasz után jön a nyár. Az-után meg az ősz. De mire olyan fehér lenne a határ, mint a pattogatott kukorica, akkorra már ez a lány lesz az ő igaz felesége. Ez a Borsos Margit, aki már másodszer rakja teli a sipkáját kukoricával.

A mesterhegedűs

ÍRTA:
CSURKA
PÉTER

Mintha villám sújtotta volna. Állt a dobogón, nézte az őszfejú dámát, akinek ápolt feje azt a castoliniai asszonyt juttatta eszébe, akit már húsz éve nem látott, aki pedig az ő édes szülőanyja volt. Akkor vilánt meg a fejében, hogy haza kellene menni. Akkor már Párizs, London és a nagy olasz városok után volt, de az amerikai nagy metropolisok is ismerték a nevét. Most a berlini Künstler-Bühnén állt, Brahms G-dur szonátáját játszotta háromezer ember előtt, hollófürtű fejével ráhajolt a hegedűre, ömlött, zuhogott, áradt a melódia, bűgött az ének, sírt, jajgatott, a háromezer műértő lélekzetviszafojtva hallgatta, mélységekbe és magasságokba ragadta őket az ihletett művész, aki ilyenkor az örök lélegzet felé tört, mint óriási fekete sas, akit csal az ég kék-jének mérhetetlensége, áttör a felhőkön, megáradt kedvvel kering a végtelen űrben, mindig magasabbra száll, fürdik a szabadság tiszta fürdőjében, kék ég alatt, az Istenhez közel.

Viadana Marió, az egykori castoliniai pásztorfiú állt a dobogón, a tapsorkánban. Nézte a páholybeli dámát és a szívébe nyilallott. Most már hazamegy, húsz év után és magához öleli Viadana asszonyt, akit talán ott fog megtalálni a falu szélén lévő kis füge-erdőben, puttonnyal a hátán, vagy a régi ház udvarán éppen, mikor Firenze kalmárokkal alkuszik az idei kis narancs-termezsre. Stockholmba táviratot adott fel, amelyben lemondta koncertjét.

Az út olajfák közt kanyargott. A fuvaros sűrűn csapkodta ostorával a két őszvért, mert az az úr, akit Veliki-Dolba vitt, gavallérmódon előre kifizette a fuvardíjat. Csak az volt a kívánsága, hogy még napszállat előtt a tetthelyen legyenek. Nem tudta elképzelni, mit kereshet a szépfejú, hallgatag úr Veliki-Dolban, ahová csak narancskereskedőket szokott fuvarozni, azok pedig többnyire beszédeselek, szóróselek és vasalatlanok, órákhozszat alkuszának a fuvarra, tele vannak batyúval, ennél az úrnál pedig semmi nincs a világon.

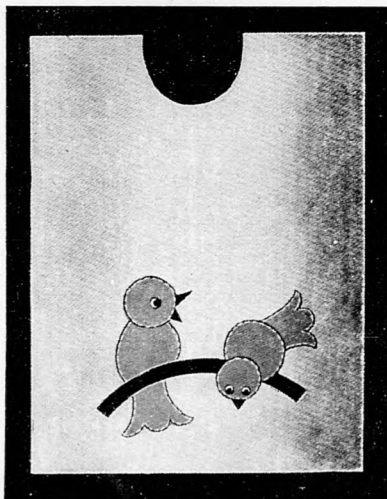
Viadana Marió nézegette a vidéket és amint közeledtek volna a faluhoz, egyre jobban az útszélre figyelt. Egyszer csak megállította a kocsit. Bent az út szélétől kőhajításnyira düledező pajta állt. Marió nagyot lélezett. Igen, még állt a pajta az útszélén, melyben azt a hegedűt rejtette el, amit Arló Russótól, az öles tanfőtől lopott el. Ez volt az első hegedűje, lopott jószág, ide szökött ki naponta a faluból, magára zárta az elhagyott pajta ajtaját és naphosszat cincogott a lopott hegedűn. Mindennap elásta a pajta sarkában, a toknak, a kis fekete koporsónak fügefavesszőből font külön kosarat, becsavarta szalmával és mindennap úgy tette le a «sírba».

— Vajjon mi lett a lopott hegedűvel?... Mert mikor neki menekülni kellett, ott-hagyta a pajtában?!

Ellenállhatatlan erő húzta a pajta felé, hogy megnézzé a régi hegedűt: vajjon ott álmodik-e még a föld alatt a vesszőkosárban, vagy rájöttek és kiásták onnan? Ha ott van, akkor ő ássa ki, megmutatja őszfejú anyjának, akit a szegény majd elvitt, mikor kislát gyanúba vették a violín miatt, megmutatja a tanfőnek, ha még él, összeöleli őket, bocsánatot kér és áldja őket, hogy világgá zavarták a hegedű miatt. Ő ment dacosan, városról-városra bujdosott, otthagya a narancs- és fügefaterdőt, anyját, aki sokat sírt utána és egyedül permetezte a fákat tavasszal. Pedig annyit elgondolta azelőtt, hogy majd felnő a fiú, erős lesz és neki nem lesz annyi gondja. (Évek múltán hallott itt-ott valamit róla, de nem hitte soha, hogy az ő fia az, akiről beszélnek. Művész, zseni, micsoda szavak ezek? Mikor pedig az első summa pénzt kapta tőle, nem tudta, mit kezdjen a pénzzel? Betette a takarékhba, a levelet pedig százszor, meg ezerszer elolvasta, de nem tudta soha felérteni a tartalmát. Fényképeken nem ismerte fel, bár a művész sokat küldött neki az utóbbi időben.)

Marió nézte a pajtát. Eh, mégsem bajlódik most ezzel! Majd holnap, vagy holnapután kijön a tanító úrral, az anyjával, a község magisztrátusával, kihívja az egész falut a pajtához, ahonnan nagyszerű kezdetbe fordult életsorsa, nyilvánosan felfedi szülőfaluja előtt a lopott hegedű titkát. Nagy világlapok írnak majd erről!...

— Menjünk tovább!

Baba-előke. Leírása kézimunkarovatunkban

— Marió?... Ű-ügy?... Maga volt a fia neki?... Ű-ügy?
Telthús fiatal asszony ült a régi ház előtt, fűrkészte Mariót, az idegent. Olyan volt az asszony, mint Rafael Madonnája, vagy egy Van-Dyk kép. Kővér csecsemő szíva telt mellét, tüzes szeméből ezer évek tisztá szerelmei könyökölték ki, szerelmesen gügyögött a fiához, akinek Marió is lehetett volna az apja...

— Én itt nőttem fel mellette. Ahogy maga elment, engem magához vett... Vártuk... Nem nagyon hitte szegény, hogy maga az ő fia... Csak már az utóbbi időben...

Ártatlan szemérmertlenséggel adta át gyermekének a másik mellét és tekintetével végigsimította a letört fejű Mariót, akinek a lelkében kései bánatok hegedültek. Madonna hallgatott, nézte Mariót és mondogatta magában, hogy ez hát az a Marió, akit ő is sokat várt haza...

— Beszéljen még valamit az anyámról! — búgta Marió.
— A fejét fájlalta sokat. Órákosszat állt a luglini hajlásban, a tagunk szélén és messzire nézett.

— Engem nézett! — súgta maga elé Marió.
— Szerette volna hallani, játszani! — mondta csendesen az asszony.

Úgy ért ki a pajtához a széles holdvilágban, mint kísértet, aki az éjnek ebben a szakában lopni jár. És az nem volt csoda, hanem élő valóság, hogy a hegedű megtalálta a pajta sarkában, úgy, ahogy húsz évvel ennekelőtte száraz szalmába csavarva elásta volt a fekete tokot.

Éj volt, éj, holdfényben izzottak a narancslegetek, a tujafák bódultak itták a harangot a luglini dombon halvány rőzseláng lobogott s úgy tetszett most Viadana Mariónak, mintha ő is ott ülné a pástorfiúk között, mint régen kislánykorában, mikor parázslott benne a géniusz tüze, mert cirokszárból hegedűket készített, azzal cincogott így estéknként a fávóli Luginé a hold csodálatos udvara felé. Sokan örömmel hallgatták, de az idősebbek azt beszéltek, hogy holdkóros Viadana asszony fia.

Látta magát a Luginén rőzseláng mellett, cirokhegedűvel most, amint haladt át a falun a temető felé, a kései időben. Itt a plébánia, ott a községháza, az ott a közjegyző háza — emlékezett Marió — abban a házban lakott valamikor egy öreg francia márkí, a vikomt, hajlotthátú vén renegét, aki azt híresztelte magáról, hogy olyan öreg már, hogy még a napoleoni háborúkban is részt vett. Pedig ez nem volt igaz, mert jóval Napoleon után született.

— Dőre gondolatok, mikor nekem halottam van!... Halottam, aki szerette volna hegedűlni hallani a fiát!...

Osont a holdfényben a temető felé. Madonna megmutatta neki még napszállatban, hogy hova eresztették le Viadana asszonyt. A sír zöld gyepel volt benőve, a halom közepén csodaszínű virágok strázsáltak, melyeket Madonna hozatott Firenzéből. Egyáltalában Madonna ápolta a sírt, mint jóelőbb a nénikét, míg élt és együtt ápolták a nénikével azt a gondolatot is, hogy majd csak haza jön egyszer Marió, átveszi a narancs- és fügefaterdőt és szentigaz az, hogy Madonna lesz neki a felesége. De hogy Marió nem jött sohasé s közben Madonna kifeslett buja virág lett, így hozzámert egy falubeli legényhez, aki éppen hazajött a katonaságtól. De azért az

este Madonna csak befutotta a falut, kicsapta sarkából a kapukat, bekiabálta még Arlió Russó tanító úrnak, hogy megjött Viadana asszony fia. Arlió, aki akkor nyugdíjban volt már, a tornácán széjjeltárta karjait és hangosan kiáltotta Madonna felé:

— Nem lehet igaz! Nem ő lehet!...

— De bizony, nagyon is ő, Marió!... Nem tudom, hogy most mi lesz velem?!... De tanuim vannak, hogy Viadana asszony a hát, telket, mindent rámentált!...

— Hát az én hegedűmmel mi lesz? — motyogta Arlió is.

*

Marió haladt az út közepén. Nem látta a kapukban és a fényben áldogáló alakokat, nem hallotta a suttogásokat, hogy ablakokat nyitnak, kapukat csapnak be, kerítések mögül fejek nyúlnak ki utána, hogy tisztességtelven utána óvakodnak.

Gyönyörű holdfény folyt szét az égen. Marió levelete a kalapját, — bús bolond művész — selyemkendőjét begyűrte a gallérjába, fejét ráhajította a régi hegedűre, a holdfényben megnyúlt az alakja úgy, mint magas koncertdobogók a rivaldók fényében. A fejfák szép sorjában felsorakoztak, léleket-visszafojtva figyeltek, mint az ezerarcú közönség.

Felsírt a hegedű. Tán Gounod Ave Máriaja. Hallgattak a fák, a firenzei virágok, csaló-gányok csodálkoztak és a sírkert árkaiban bujkálóknak, de különösen Arliónak úgy tetszett, hogy Mariónak a homlokán glória ül, bár voltak sokan, akik nem illettötek meg ettől a glóriától, éppen ellenkezőleg, azt suttogták, hogy eszelős maradt Viadana asszony fia és szaporán hányták magukra a keresztet. Ezek nem várták meg az éjfélt, haza húzódtak éjfélt előtt, hajnalig virrasztottak s nyitott ablakkal várták Mariót, hogy láthassák, ha eivonul az úton.

Jött is Marió holtfáradtan. Csak két ember várta meg. Az egyik Arlió volt, a másik Madonna, a fehér asszony. Arlió a hegedű után érdeklődött és nagyon örült, mikor visszakapta és Madonna is örült, midőn Marió jóváhagyta egy kézlegyintéssel édesanyja szóbeli testamentumát...

De a halott anya szíve is örült a firenzei virágok alatt, hogy egyszer hallhatta a fiát...

TAVASZI KOSZTÜMBLÚZOK

Mikor asszonyuralom volt a Tűzföldön

A Tűzföldön három önálló „nemzet“ él: az onák vagy shelknamok, a yahganok és az alakalauffok. Mindegyik „nemzet“ alig harminc-egyen családból áll, de mégis nemzetek, mert más a nyelvük, más a fajtságuk, más a kultúrájuk és akkora a rátartásuk, hogy egymás között nem is házasodnak.

Az onák — Ázsiából származnak. Pontosan kimutatható vándorlásuk nyomvonala a Csendes-óceánon át. A Tűzföldre alig hatszáz évvel ezelőtt kerültek, amikor a Tűzföld leszakadt a kontinensről. Mondáikban még világosan emlékeznek erre az eseményre: aranyért mentek s egyszerre csak rettenetes csattanást hallottak s mögöttük leszakadt a föld. Akkor keletkezett a Magallanes-csatorna.

Magukat az északi sarkcsillagból származtatják. Ez az őshazájuk. Van ősatyjuk is, a Kuanip. Ennek apja senki más nem volt, mint a Káyel-hegyfok, mely ott van a Sta. Ines-fok és Sto. Pablo-fok között. Atyjától kapta azt a hegyet is, melyet földi életében birtokolt. Mitológiájukban ő az egyetlen földöntúli és egy szavával megöli azt, aki megsérti. Kuanip — a rege szerint — legyőzte vetélytársát, Chaskelt, majd ennek özvegyét magához vette, de megölte az asszonyt is, mivel Chaskel özvegye mellesleg Kuanip nővére volt. Az idők folyamán az asszony visszatért Kuanip sátrába és felmagasztalta a másik életét. A rettegett vezér vágyat érzett a túlvilági életre és a hegyfokról Chaskel özvegyével az égbe vándorolt. Az onák most is ott látják az égen az egyik fényes csillagban s körülötte a többi csillagokban feleségét és szerelemgyermekét.

A tűzföldi onák vagy shelknamok szélesvállúak, domború mellkasúak, kisportolt, atlétatestűek. Ez nem is csoda. Egész életük labdajáték és vadászat. Állandóan úton vannak. Hittérítőjük, Beauvoir szaléziánus atya megállapítja róluk, hogy nemcsak az amerikai kontinens, de a világ legjobb gyaloglóit. Elképzelhetetlenül rövid idő alatt teszik meg az olyan hatalmas távokat, mint a riograndei missziós teleptől a Magallanes-szorosig, vagy a Beagle-csatorna magasságában, az Inuit-öböltől a missziós házig. Futásban

a világ egyetlen népe sem versenyezhet velük, sem kitartásban, sem gyorsaságban, sem egyforma mértéktartásban. Szinte naponta rendeznek futóversenyeket, valamint szabályokon alapuló és az öregek bíraskodása mellett folyó öklövívversenyeket. Ha nincs vadászat vagy testedző mérkőzés, labdajáték folyik körbe-körbe, a résztvevők általános hahotájára, melyben résztvesz öreg és fiatal, asszony és lány. Az elvétők kiállanak, nem csekély derűltségére a többi játékosnak.

Az onák semmiféle isteni lény létezésében nem hisznek. Vannak babonáik, főleg a Holdra vonatkozóan. Erről az égitestről azt hiszik, hogy kiszívja a kicsiny gyermekek véréit és holdtöltekor ettől hízik. De mint kiderült, ezt is csak asszonyaik ijesztgetésére találták ki, nehogy éjjel elhagyják sátraikat és ellopják őket. Maga a Hold is egyike volt azoknak a nőknek, akik elszöktek a végítélet elől, midőn a férfiak fellázdadtak a nőuralom ellen és leöldösték őket. Ez a nő az égbe szökött és Holddá változott, míg a többi gaviota-sírallyá, denevérré és rucává.

Az onák sátorban laknak. A sátor közepén áll a rendszerint agyagos sárból készült tűzhely, melyben éjjel-nappal ég a tűz, míg a sátrat le nem bontják. A tűz élesztgetése, táplálása a nő dolga. Ugyancsak ő oltja ki, ha újra kelnek. Az asszony kötelessége a sátor lebontása, a bőrlapok összecsomagolása és elszállítása oda, ahol a férj az új lakóhelyet kijelöli. Sőt a nehéz batusyn kívül az asszonyok még a kicsinyeket is ölében kell cipelni s a nagyobbacskaakra vigyázni mindvégig a költözködés útvonalán. És mivel a költözködés, mint minden vándor népnél, igen gyakori, az asszonyi hivatásnak talán ez a legnehezebb része. Ugyanis az onák mindig útra kelnek, ha megcsappan környezetükben a vadállomány, főleg a guanaco és tucutucus, a madarak, a tojások, amelyek legfőbb élelmüket szolgáltatják.

Ruházatuk két vagy több guanacorbórból készült, összevarrt takaró, amelyet a férfiak és nők egyformán viselnek, kifelé fordítva a bőr szőrme részét. Mikor ennek oka felől meg-

Hímzett strandtáska. Leírása kézimunkarovatunkban

Végzet

Ha újra kezdődne az élet,
Én ismét elmennék Véléd,
Kezedbe tenném a kezemet.

Ha újra kezdődne az élet,
Én újból odaadnám Néked
A szívemet, a lelkemet.

Ha újra kezdődne az élet,
Én újból szenvednék Érted,
Megint Te lennél a végzetem.

Ha újra kezdődne az élet...
Eléd tenném e balga szívem,
Hogy összetérhesd, Kedvesem.

Dr. Sükösdné Ligethy Sára

kérdezik az onákat, kérdéssel felelnek: „Hogyan hordja a guanaco? Vagy néha az is kifordítja?” A nők a takarón kívül ugyancsak szőrméből készített szoknyát is hordanak derekukra erősítve. A férfiak a vállukra terítve viselik ezt a subaszerű ruhadarabot, vadászat esetén hónuk alá erősítik, nehogy az ijázasban gátolja őket. A szőrméket a nők varrják össze. Tú helyett egy igen hegyes tövist használnak, újabban már átlukasztott szőget vagy csonthegyet is. A cerna vagy fonal szerepét egy agavefajtának rostja képezi, melyet előbb áztatással jól megpuhítanak. A gyermekek rendszerint meztelenül járnak. Télen guanaco bőrből készült sajátságos papucsot viselnek, amelyet erős inákkal rögzítenek a sarokhoz, vagy a lábfejhez.

A férfiak és nők egyaránt festik magukat. A férfiak az orr alatt feketére s az orrtól feldőle pirosra. Ha utaznak, vagy harcban állnak, egész testüket minden irányban sávokkal tarkázzák. A festés különböző alakulata gyászt, vagy háborút jelent. A nők fehérre, vagy vörösre festik fejüket, iszapolt agyaggal, melyet zsírral elegyítenek.

A nők éppentúgy, mint a férfiak, hosszú hajat viselnek. Homlokukon nyírják a hajukat és a szemöldököt is nyírják, vagy a szőröket szárlanként tépik ki. Ezt a kozmetikai eljárást a férfiak a bajusz és a szakáll helyén alkalmazzák és teljesen csupasz arccal járnak. A levágott hajat az utolsó szálig összeszedik és elégetik, mint a mi falusi asszonyaink. Esetleg a földbe temetik nagy sietséggel. Hogy miért, azt maguk sem tudják. Közlésük szerint: őseiktől is így látták. A nők homlokukon széles szalagot kötnek át hajukat. Több fésűt tartanak, különböző halfajták csontjaiból. Nyakukon fűzért viselnek madárcsontokból, kagylócskákból, vagy egyéb anyagból.

Túlnyomóan egynejségű dívik az ona népnél, de gyakori a bigámia, sőt a trigámia is. Arra nincs eset, hogy egy nőnek két, vagy több férje legyen. A férfiak 15—20 éves korukban választanak asszonyt a 10—15 év körüli nők közül. Ha barátságos törzsből akar nőülmülni a férjjel, elmegy leánynézőbe a kiszemelt család sátrába. A tűz mellé leteríti prémtakaróját és figyelmesen nézi a leány esetleges hibáit. Azután eljön másodszer is, de már a leendő apósnak szánt ajándékokkal megrakodva, majd keresetlen szavakkal elkéri tőle a leányt. A többi közös meg egyezéssel már az apák intézik el. Ha kedvező a leány apjának válasza és az apa a testvéreivel is megbeszélte, a völégény újból felkeresi a menyasszonyt és ajándékba egy szépen kidolgozott íjat és tegezben nyílveszőket visz neki. Ha a leány házastársa akar lenni, személyesen viszi vissza a völégényéhez a kapott ajándékokat, ha nem, akkor mással küldi vissza. Az utóbbi esetben a két vérokonsági csoport között beáll a harag, ha pedig a két törzs között ellenséges viszony van, akkor a kikoszarzott völégény meglesi a menyasszonyt és halálos fenyegetésekkel arra bírja, hogy a sátrába kövesse. A válás egészen ritka dolog, a hűtlenség még ritkább. Ha mégis előfordul, a megcsalt férj mindig inkább a vetélytársával akar végezni, mint feleségével.

A felserdült fiúgyermeket férfiatvási szertartásnak vetik alá a gyermek 14—15. életévében, amikor a férfiak testileg fejlettnak s lelkiileg, főleg titoktartás szempontjából — alkalmasnak ítélik. A fiúgyermeket ezért testi és lelki próbáknak vetik alá. Már előbb teljesen kivonják az anya hatalma alól és az apa különös szigorral irányítja fiának minden lépését. Az ilyen ifjú-

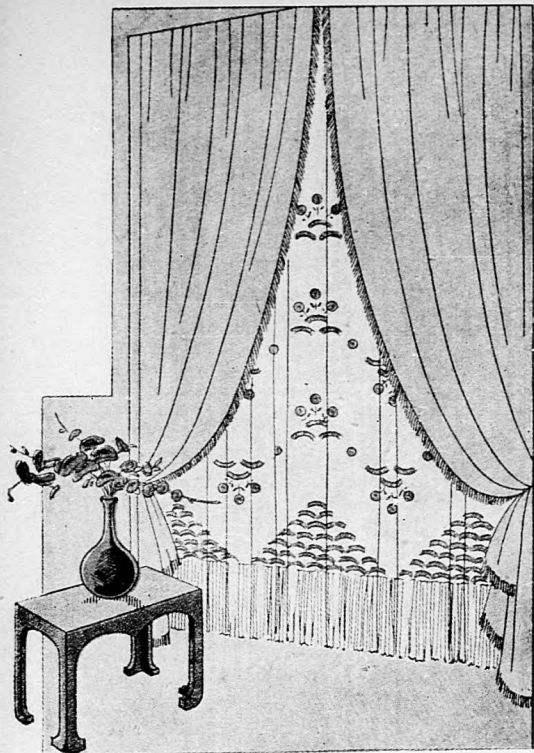
nak keveset szabad ennie, gyaloglásban, futásban és vadászatban a szokott teljesítménnyel sokkal többet kell produkálnia. Ha jellembeli és harcias készségét így kifejlesztették, kiűzik a fiút az erdőbe, hogy maga keresse meg az életmél és szokja meg az élet nehézségeit. Napok, vagy hetek múlva a hegyek és folyók rémeinek álorcázott férfiak lépik meg a fiút az erdőben és vad ordítózással, égő fáklyákkal riasztják fel a meglepett gyermekeket, még jól is páholják, de vigyázva, nehogy kárt tegyenek benne. Ha a fiú jól védekezik és bizonyoságot tesz lelki erejéről, levetik maskarájukat, megmagyarázzák, hogy mindez csak tréfa volt és hazavezetik. Ezt a próbát mindig nyáron viszik végbe, amikor az élet könnyebb. A próbát azzal indokolják, hogy azzal nem a harcosjelöltet, hanem az asszonyokat és a gyermekeket akarták megriasztani, nehogy éjjelente kilépjének sátrukból és ellenséges törzsek elrabolják őket. Halálos fenyegetéssel titoktartásra kötelezik a harcosjelöltet és akkor megmagyarázzák neki az élet értelmét és különösen azt, hogy asszonyaival miért kell erős kézzel bánnia. Ugyanis, az onák mondavilága szerint, a régmúltban a nők uralkodtak a férfiakon. A férjeknek dolga volt odahaza a gyermekekre vigyázni, a tüzet élesíteni. A nők vadásztak és halásztak és a férfiaknak kellett minden alantas munkát elvégezni. Ezek ellen az állapotok ellen a férfiak fellázadtak és az egészen apró leánykákat kivéve, az összes nőket legyilkolták. A hagyomány szerint öt nőnek mégis sikerült a férfiak bosszúja elől elmenekülnie. Az egyik, a kapott sebek okozta fájdalom következtében a tengerbe vetette magát, majd onnan felment az égbre, ahol Holddá változott. Ez a nő, a vele történetekért mind a mai napig bosszút akar állni a férfiakon és azóta is — mint már említettük — a kis fiúgyermeknek vért szívja. A másik elmenekült nő egy tóba vetette magát és kacsává lett. A harmadik vizek fölött lebegő madárrá, a negyedik hatyivá, míg az ötödik egyszerű rucává. Azóta uralkodnak a férfiak, lefogalva maguknak a nemesebb foglalkozásokat, aminő a vadászat, halászat és a fegyverkészítés, a nők pedig alantasabb munkákra ítéltettek, amilyen a varrás, a gyermeknevelés, a sátorbontás, a halak hazacipelése s azóta kötelességük megenni mindazt, amit a férfiak parancsolnak. Szóval, nem társak, hanem szolgálók és erős kézzel kell tartani őket, nehogy visszatérjen a nőuralom. Ezért van szükség a titoktartásra és a harcosok összetartására is.

Az újdonsült férj sátrába viszi asszonyát és tőle telhetően megajándékozza. Mikor gyermekeik születik, az apa szőrszubájára fektetik, lágy fűvel, majd puha fehér agyaggal megtisztítják, majd utána finomrapuhított guanaco bőrből pólyázzák, a póját átkötözik rugalmas indákkal és különleges formájú bölcso-be helyezik, amely lépcsőzetes talapzaton nyugszik. Az újszülött csak húszhónégy holdváltozás után, vagyis két éves korában kap nevet. A névadományozás joga az apát illeti s a név mindig a testi sajátságával van összefüggésben. Ilyenek: pisze, dűshajú, bögyomrú, rövidlábú, kopasz. Az anya vigyáz a gyermekekre és hosszú ideig szoptatja. Csak akkor választja el, amikor újabb gyermekáldás következik. Vannak anyák, akik gyermekeiket 5—6 éves korukig szoptatják. Ez idő alatt a férfi különösen kéméli az asszonyt. Segít neki a sátorcipelésben és ajándékokkal kedveskedik. Innen magyarázható a hitvesi hűségnek az a nagyszerű jele, hogy az özvegy maradt asszony felhasogatja karjait és mellét, hogy senkinek se tessék többé.

Ács Tivadar

EGY KINAI TEMPLOMBAN

ÍRTA: DUDLEY HOYS

Tüllfüggöny drapériával. Leírása kézimunkarovatunkban. Beszerezhető a M. U. L. kézimunkaboltjában, Budapest, VI., Teréz-körút 6

Gondolatok

Ha gyermekeinkben a magunk megújulását látjuk, nem pedig beteljesülésünket: csak akkor nem fogunk soha kiábrándulni belőlük.

A legtöbb szülő nevelése nem egyéb, mint kínos kísérletezés abban az irányban, hogy ami az egészséges gyökerekből önmagától is kiöngne, eltérjen a természet örök törvényeitől.

Szülőnek lenni nemcsak jog, hanem — kötelesség is.

Amíg fiatalok vagyunk, abban a hitben ringatózunk, hogy végtelen szín szükséges az életünk képének megfestéséhez. Később, amikor már elmúlt gyerekkorunk, rájövünk arra, hogy életünket nem csillogó színek, hanem sötét árnyékok alkotják.

Milyen könnyelműen elhanyagolják az emberek azzal: «Gyermekek van!» Aki öntudatosan átérzi ennek a boldogságnak felelősségteljes méltóságát, csak azt mondhatja: «Az én gyermekemnek van apja!»

A szerencsétlenség olyan, mint az arzenikum. Ha lassan és csöppenként jön, megszokja az ember és később már a legnagyobb mennyiséget is képes elviselni.

Sejtelmes árnyak gyülekeztek a templom falai alatt. Körülötte elterült a kopár és vígasztalan pusztá. Folyó kigyózott végig a sivár földön, partján kínaiak táboroztak és őrizték a templomot. A három férfi, Maxwood, Bretl és Gordon Shaw, nehéz kötömbökkel torlaszolta el a kaput és az ablakokat. Ilyenformán szinte sötét volt ebben az évszázados kis épületben, mely eddig állta a kínai golyókat...

Lövés riasztotta fel álmából Gordon Shaut. Nagy keservesen nyitotta fel szemét és tapogatózott puskája után, melyet a falhoz támasztott volt.

— Ki volt?! Megint lőttek?

Társait nem láthatta. Arcát rászorította a fal egy hasadéka alá és látta, hogy a síkságot erősen megvilágítják a hold és a csillagok. Az ostromlónak semmi nyomuk. De mintegy ötven yard távolságban a földön egy kis kínai teste hevert; furcsa fekvéséből látta Gordon, hogy a gyermek halott. Most hirtelen a parton nagy fehér zászló röpdösött, néhány kínai közeledett a templomhoz. Shaw hallotta, hogy mellette kattant a revolver ravasza.

— Az Istenért! — kiáltotta. — Ne lőjjetek! Megőrültetek?! Ki ölte meg ott azt a gyermeket? Érte jönnek.

— Ugy van! — mondta Bretl. — Ez bizonyosan egy hatalmas csenk fa, különben nem törődne nekem vele.

— Ki ölte meg?! — kérdezte Shaw újra.

— Én nem, — bizonykodott Bretl. — Én aludtam. A lövés félkeltett.

— Engem is, — mondta Maxwood.

Elhallgattak. Shaw most megutálta őket. Egyikük hazudik... nyilvánvalóan hazudik.

Most Maxwood kémlelt ki a fal repedésén.

— Egy öreg ember tartja karjaiban a gyermeket. Öltözte azt mutatja, hogy előkelő úr.

Az öreg lassan közeledett a templomhoz. Mozdulatlan arcán kövé dermedt nyugalom.

— Kvan-Szen vagyok, — szólt kitünő angolssággal.

Maxwood és Bretl elfojtották lélegzetüket. Nagyon is jól ismerték azt a nevet. Kvan-Szen folytatta:

— Szeretnélek látni titeket. Ez nem csapda. Szavamra! Mutatkozzatok!

Shaw így szólt két társához:

— Nem tehetünk mást... engedjünk óhajának.

Kilökte az egyik követ, mely a fal nyílását betömte. Három-négy ködarab nagy robajjal hullt be a templom belsejébe. Shaw kihajolt a nyíláson. Bretl és Maxwood ugyanígy tettek. Az öregember kutató szemmel nézte őket. Végül így szólt:

— Sajnálom, hogy megtámadtak titeket. Alantasaim tökfilkók. Bocsássatok meg nekünk... Elnézést akartam kérni, — folytatta Kvan-Szen egyformán csöndesen. — A fam eljött velem. Ez itt az én fam.

Feléjük nyújtotta a halott gyermeket. Szája szögletében megvonaglott a fájdalom.

— Elhagyta a tábornak és közeledett a templomhoz. Kiváncsiságból. Szerettem őt. Egyetlen gyermekem volt. Közületek az egyik megölte. Melyikötök volt az?

— Én nem! — kiáltott fel Maxwood. — Esküszöm! Aludtam!

— Én se tettem! — fogadkozott Bretl.

— Akkor tehát ön tette? — fordult az öregember Shawhoz.

— Nem én. Én aludtam.

Kvan-Szen meg se rezrent.

— Közületek az egyik megölte, — ismételte. — A golyó nem röpököd magától. Adok nektek egy óra időt. Ha egy órán belül nem jelentkezik a vétkes, halomra lövötem a templomot.

Közönt és lassan távozott. Karjaiban a halott gyermek.

A három férfi egymásra meredt. A kétségbeesés eltorzította arcukat.

— Jelentkezzék a bűnös! — figyelmeztette őket Shaw.

— De az nem én vagyok! — kiáltotta Maxwood. — Közületek az egyik a gyilkos!

— Csend, te gyáva! — szólt rá Bretl. — Nem én lőttem le!

Shaw nézte őket.

— Miért hazudtok? Közületek az egyik tette. Ez a puskalövés költött fel engem. Maxwood és Bretl túlkiabálták egymást.

— Könnyű ezt mondani! Miért volna éppen ön ártatlan? Ön éppen olyan gyanús, mint mi. Csak az a kérdés, hogyan ismerünk rá a bűnösre.

Bretl a torkához kapott, mintha fuldokolnék.

— Ha hallgattok, akkor gyilkosok vagytok! — sziszegte.

— Ez így nem mehet tovább! — szólt rá Shaw.

Bretl elgondolkozott. Majd ezt ajánlotta rekedt röhejjele:

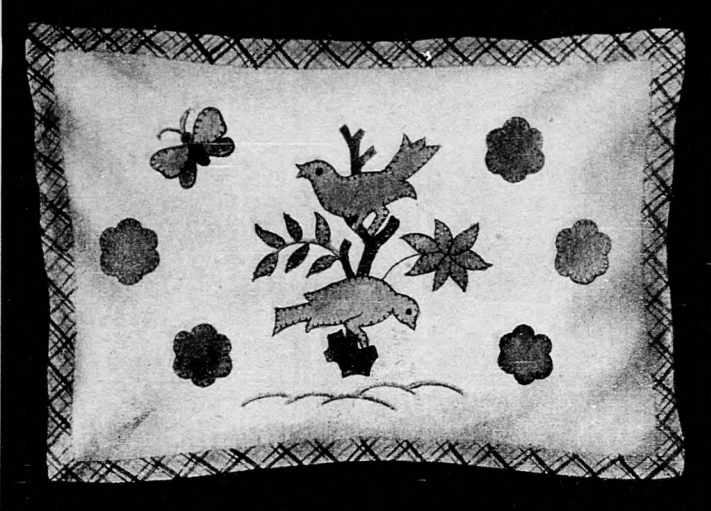
— Mi a véleményük az én ötletemről? Remélem, megtetszik önöknek. Maxwood, maga szereti a kártyát. Osszunk ki néhány lapot és aki elsőnek kap egy ász-t, az jelentkezik Kvan-Szennél.

Régi színházak kulisszái között

AZ ISMÉTLÉS — tudniillik egy dal újbóli éneklésének követelése — 1780-ban történt először és pedig *Laquerre* énekeső személyével kapcsolatban. A párizsi Operában, *Gluck* „ECHO és Narciss” című zenedrámájának szerelmi himnuszát olyan művészettel énekelte, hogy a közönség viharosan követelte az ária megismétlését. Néhány hallgató ugyan ezt az előadás megzavarásának minősítette és tiltakozni próbált, de eredménytelenül.

AZ ELSŐ SZÍNHÁZI BOTRÁNY 1680-ban zajlott le. Addig ugyanis a nézők, ha valamelyik darabot unalmasnak találták, beérték azzal, hogy ásitoztak, vagy eltávoztak. Ebben az évben azonban már — kifütyülték a darabot. Ez a „szerencse” érte *Fontenelle* „Aspar” című tragédiáját. Számos költői alkotás emlíkezik meg erről, sőt maga a nagy *Racine* is megírta.

A KOMÉDIÁSOK, legalábbis a régi jó időkben, nem voltak túlságosan hitelképesek. A 18. században egyenesen megtiltották a kereskedőknek, hogy színésznek, vagy színésznőnek bármit is hitelbe adjanak. A porosz kamaratörvényszék 1784-ben ezt a rendelkezést adta ki: „Újólag tudomására hozzuk a közönségnek azt a többször közzétett rendeletet és ismételt figyelemztetünk mindenkit, hogy az Opera vagy a Komédia kötelékébe tartozó bármelyik személynek sem pénzben, sem áruban a legcsékélyebbet sem hitelezzenek, vagy kölcsönözzenek. Figyelemztetjük azokat, akik jelen rendelet ellen vétének, hogy ilyen irányú kereseteik teljesen hiábavalóak és eredménytelenségek, mert a Kamaratörvényszék azokat hivatalból el fogja utasítani.”

Dívánpárna rátétes kézimunkával. Leírása kézimunkarovatunkban. Beszerezhető a M. U. L. kézimunkaboltjában, Budapest, VI., Teréz-körút 6.

Maxwood kihúzott a zsebéből egy csomag kártyát. Brelt vette át reszkető kézzel. Sóhajtván szólt:

— Kár, hogy a kislány megölték. Mindnyájan meg lettünk volna mentve. Közülünk az egyik hazug és gyáva. Remélem, hogy ő kapja az ást.

Maxwell kutató pillantást vetett Shawra. Kicsi szemében ravasz csillogás villant.

— Hiszen ha csupán rólam lenne szó, megkockáztatnám. De a feleségem és a gyermekeim! Se nyugdíj, se megtakarított pénzem nincsen. Mi lesz velük?

Lehajtotta fejét, nehogy Shaw meglássa szemében a hazugságot. Maxwoodnak sohase volt gyermeke és a feleségétől már régen elvált.

Brelt máskülönbön nem volt gyáva. De ismerte a kínai kínzó módszereket és amikor meghallotta Maxwood meséjét, benne is mintha felcsillanna egy reménység.

— Valóban, Maxwood? — mondta. — Szerencsére nőilen vagyok. De nagyon bánom, hogy vállalkoztam erre az üzleti útra. Szegény édesanyám nagybeteg és én vagyok egyetlen támasza. Talán sohase fog szegény engem viszlantlálni. Shaw ránézett egyikről a másikra. Bensejében felhangzott egy intő szó: „Maxwood felesége! Brelt anyja! Neked nincsen családod. Senki se érzi majd hiányodat.”

Szinte akarata ellenére mondta:

— Elmegyek Kvan-Szenhez!

Egyenesen állt, sápadtan, de elszántan. Brelt és Maxwood nagyot sóhajtott. Mintha mázsás súlyt hengergetett volna le valaki a mellükről. Brelt megszorította a kezét. Maxwood is így búcsúzott Shawtól. Most Shaw elszántan sarikon fordult, kisurrant a nyíláson és távozott a hold fehér fényében. Látták, amint az alakja egyre kisebb és kisebb lesz...

Végre Maxwood megkönnyebbülten nagyot nevetett.

— Meg vagyunk mentve. Kvan-Szen megígérte és a kínai szótartó. Ez talán az igazság. Talán valóban ő lötte agyon a kislányt.

Brelt nem felelt. Némán gubbasztottak az ablaknyílás előtt.

Amikor Shaw megállt Kvan-Szen előtt, megemberelte magát. A kínai egy gyékényen ült. Ebben az öreg, elefántcsontszínű arcban az a két ferde szem meg ne lássa, hogy az úton idejövet hogyan rázta őt a félelem. Kvan-Szen megkérdezte:

— Tehát ön ölte meg a kislányt?

Shaw nem felelt. Kvan-Szen folytatta:

— Aki ezt tette, gyáva volt. — Elgondolkodott és hozzáfűzte: — Vén vagyok és ismerem az embert. Gyáva ember nem hagyta volna el a templomot, nem jött volna el hozzám. Megesküszik arra, hogy ön ölte meg a fiamat?

Látta, hogy Shaw hogyan küzd magával. Szeliden mondotta:

— Nem felel? Tehát feláldozta magát társaiért? A gyilkos ottmaradt a templomban. Hogy a kettő közül melyik, azt bizony nem tudom. De önt épségben és bántatlanul elvezetik Jagutába.

Shaw visszahökölt, mintegy káprázatban.

Az öreg felemelte a kezét és intett az embereinek.

Eldördült az ágyú. Odaát a templomban fellobbant egy tűzkéve.

Amíg egy hétéves gyermeksztar eljut első milliójáig

Irtta: BÁCSKAY MAGDA

A némafilm hajdani kedvelői valamennyien emlékeznek még arra a sötétszemű édes kislóra, aki öt világrész szívéet nyerte meg a «Kölyök» című filmben. Őt világrész sírt, nevetett, mikor Jackie Coogan — így hívták a kislót — csoszogva követte Chaplint a képeken. Jackie túlméretezett sapkája néhány hónap alatt ugyanolyan világhírré tett szert, mint Chaplin óriási cipője. Sőt a rajongók ajándékainak, leveleinek tömegéből már-már attól lehetett tartani, hogy az ifjú művész népszerűsége túlszárnyalja idősebb kollegáját, Charlie népszerűségét is, mikor egy szép napon katasztrófa történt. Jackie hozzátartozói és menedzsera összekülönböztek. A botrányos perek tömegét zúdították egymás nyakába s e pörök közepette kettétört a hatéves sztár pályája. Mert Amerika nem tűri a botrányt. A legdémonibb művész nő is tönkremegy bele, hát még a hatéves gyermeksztar, akinek nincs egyebe, mint jó hírel... Jackienek, a világ kedvencének el kellett tűnnie... Miközben azonban a nagy szűkeség elnyelte a művészt és többszáz ezer dollárról szóló betétkönyvét. Alaszkától Floridáig azon törte fejét minden hatéves kislóval bíró amerikai szülő, nem tölthetné-e be az ő kedvence az eltávozott Jackie helyét. A filmvárost meghozták hát a nagyrovagó szülők és gyermekek. De bár éjjel-nappal fényképezték, vizsgáztatták Jackie utódaát, nem akadtak egyetlen tehetségre se.

Mindezenközben összedugták fejüket az amerikai gyermekvédő-liga nagyjai is s elhatározták, hogy ezentúl nem csak azokkal a szegény gyerekekkel foglalkoznak, akiknek lyukas zsebében nincs egy árva cent sem, hanem azokkal a szegény gazdag gyerekekkel is, akik hétiéves korukig keserves munkáját keresik meg első milliójukat. Kinevezettek egy gyermekbírákból, pedagógusokból és orvosokból álló bizottságot, amely szigorúan őrködik a gyerek-sztárok felett. Ellenőrzi fizetésüket, munkaidejüket... Vigyáz arra, hogy tanulmányaikat elvégezzék a filmgári munka mellett. A rendezőknek, producereknek eleinte nem tetszett a dolog. Hogy is tetszett volna, mikor a bizottság rendeleteinek értelmében, órákra, napokra kell egy-egy kép gyártását félbeszakítani a legkritikusabb pillanatokban, ott, ahol a valóni készülő papát és mamát kibékíti egymással a szöke anyával, ott, ahol a szőrös szívű nagypapa állagyal unokája láttán, vagy ahol a gengszte-

reket elárulja a hatéves cinkosuk. A rendezők kétségbeestek. De a gyerekeket védő bizottság nem ismer pardont: bárhogy toporzékol is a tündérszép primadonna,

a rendező, a gyerekszínésznek — ha minden könnyét el is sírja és eltékozza minden kétségbeesett íjveszékélését, — vissza kell térnie öltözőjébe a gyereksztárral, ha törvényszabta ideje lejárt. Ez a munkaidő a félelmetes erejű lámpák fénye alatt a művész kora szerint változik. A nagyreményű sztár, ki első életévét nem töltötte még be, negyed óránál többet nem tölthet a stúdió szinpadán. Öreg hatévesek három órát dolgozhatnak, «kiélemedt» tízévesek négyet. Négy órai munka után még a stúdió területét is el kell hagyniuk, nehogy egy-egy temperamentumos rendező öltözőjükbe rohanva, ott tovább foglalkoztassa őket. A gyerek-sztárok védői arra is szigorúan ügyelnek, hogy kis védenecikre ki ne terjeszthesse a filmgvár azokat a könyörtelen kívánságokat, melyeket a felnőtteknél még a szerződésükbe is bevesznek. Míg a felnőtt művészt a hollywoodi szépségzakértő addig süti-fűzi, fogyasztja, dögönyözi, amíg azt a tulajdon édesanyja se ismeri meg, a gyermekek nem szabad változtatni. A szerződésben se a gyerek testsúlya, se hajszíne, se fogsora nem szerepelhet. Az egyébként oly könyörtelen rendezőnek nemes önrugalommal kell végignéznie, hogyan válik a szerződés alatt álló Freddy nyurga kamasszá, hogyan hullnak ki Shirley fogai, ha megjön az idejük. A természet e kaján fogásai ellen csak azzal védekezhet a filmgvár, hogy nem újítja meg a tenyeres-talpas művész, a foghíjas művész népszerűségét, vagy nem ad neki szerepet. De ezt a gyár nem teszi szívesen. A tehetségű gyereksztár ritka, mint a fehér holló. Pedig jelentkező van bőven. Hogy is ne lenne, mikor mindenki tudja, hogy a világon nincs népszerűbb színész a gyereksztárnál. A kicsi Shirley Temple imádói tízszer annyit áradozó levelet írnak szöke bálványuknak, mint Garbo, Chaplin és Clark Gable rajongói együttléve... Nem is beszélve az ajándékokról, melyekkel elhalmozzák! Egy arab sejk nemrég csodálatos fekete telivér-lovat küldött neki, de ugyanez a sokszáz ajándék között egy megható tárgyat is kapott Shirley: faragott fabóbút, melyet egy eszkimófaló gyerekei küldtek neki. Minél nagyobb a népszerűsége, annál nagyobb a fizetés. Nemrég statisztikát készítettek Amerika leggazdagabb asszonyairól és a statisztika-készítésnél kiderült, hogy a milliárdos vasútkirály Carnegie özvegye és Shirley Temple Amerika legnagyobb jövedelmű hölgyei. A kis sztár persze azon is keres, ami minden amerikai nagyság hatalmas mellékiövedelme: a reklámon. Abból, amit egy-egy nagy amerikai áruház fizet neki azért, hogy ruháit viselje — száz amerikai család megélné. Mindezek után nem csoda ugyebár, hogy évente több mint százezer mama viszi csemetéjét a filmvárosba. A nagyreményű színész és mamája letelepszik Hollywoodban s vár türelmesen. De a hetek, a hónapok múlnak, a pénzecske fogy. Mire az ifjú művész vagy művész nő a felvevőpörgés elé kerül, már csak egyszerű étkezésre telik naponta s mire a kétségbeesett «kuelj» kezdetű sürgönyre megjön hozulról az útiköltség, a nagyrovagó anyja és gyermeke árnyéká fogytak. A jelentkezők kilencvenkilenc százaléka jár így, de a szülők fárcdhatatlanul vándorolnak tovább a vágyak

Világhírességekkel történt...

Mekkája, Hollywood felé. Pedig a gyerekszár pályája rövid. Tíz-tizenkét év alatt a legfiatalosabb gyermekszár is kinövi szerepeit... Eltűnik... és sohase látjuk viszont. Mert aki gyerekkorában zseniális színész, felnőttkorában nem mindig az. A fiatalberré cseperedett Jackie Coogan például egyetlen szerepében se aratott még sikert. Akár a férjnek, a gyerekszínésznek is önmaga a legfélelmetesebb versenytársa. Valamint, ahogy a feleség nem tudja elfelejteni azt az elbűvölő vőlegényt, aki szürke férje volt valaha, a publikum se bocsátja meg a csinos színésznek, hogy ő volt a legaranyosabb kislíu.

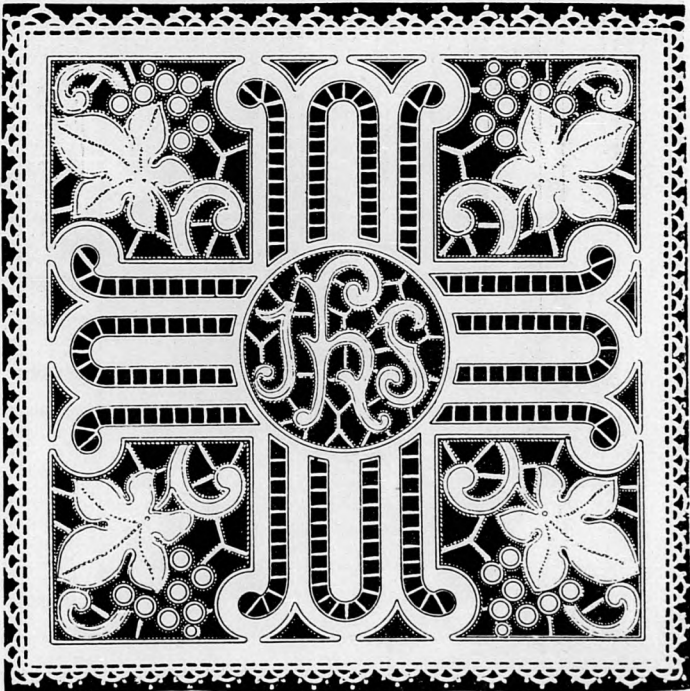
Az új estélyi ruha

— Mutasson selymet. Estélyi ruhához.
— Milyen színűt parancsol, nagyságos asszony?
— Zöldet.
A segéd úr hátra siet.
Amikor visszajön, sárgaszínű selyemgöngyöleg van a kezében.
— Parancsoljon, nagyságos asszony!
— Azt mondtam, hogy zöldet mutasson.
— Igen... tudom... zöldet...
A hölgy furcsán végigméri és megismétli:
— Zöldet!
— Igen... zöldet...
— De ez sárgal!
A segéd úr helyeslően bólint:
— Tudom. Ó, ezt a selymet csupán azért mutatom a nagyságos asszonynak, hogy a minőségét megfélemlőnek találja-e... Elárulom, hogy Fekete igazgatóné tegnap ebből a sárga selyemből vett, hogy estélyi ruhát csináltasson. És azt állította, hogy ebben a szezonban ez a divat. Hogy igazí urinó csak sárgát hord.
— Ezt mondta Feketéné? — kérdezi a hölgy, lassan és elgondolkozva.
— Igen, ezt állította.
— És én azt képzeltem, hogy a zöld a nagy divat.
— Kár!
— Miért?
— Ó, semmi, nagyságos asszony... Hiszen zöldet is lehet hordani! Sőt ismerek egy nagyon előkelő hölgyet, aki holnap egy rendkívül exkluzív estélyen vesz részt és zöld estélyi ruhában fog tündökölni. Az anyagot nálunk vette.
— Ki az a hölgy?
— Gáborné. A gyáros felesége.
A hölgy ingerülten szól:
— Kérem, ezt a nevet ne is említse nekem! És ez a hölgy zöld selyem estélyi ruhában lesz?! Sőt éppen a Feketéné estélyére fog ilyen ruhában jönni!
— Úgy tudom, hogy orra csináltatta, — mondja a segéd úr.
— És zöldet csináltatott?
— Nem tudom, kiről beszél a nagyságos asszony. Mert Feketéné ilyen sárgát csináltatott.
— En erről... erről a Gábornéról beszélék! — mondja a hölgy, nagyon izgatottan. — Az egész város tudja, hogy nem bírjuk egymást elviselni, amióta...
— En is tudok róla, nagyságos asszony, — teszi hozzá megértően a segéd úr.
— És ez a... ez a nő zöldet csináltatott?
A segéd úr bólint:
— Úgy van. Gáborné zöldet, Fekete igazgatóné pedig ilyen sárgát.
— Akkor adjon nekem is ebből a sárgából! — mondja hirtelen határozottsággal a hölgy.
A főnök magához inti a segédet.
— Miért hozdozik maga össze-vissza a vevőknek?! — kérdi. — Feketéné épp úgy nem vett sárga selymet, mint ahogy Gáborné nem vett zöldet. Miért csinál ilyeneket?!
A segéd úr szerényen válaszol:
— Mert teljesen elfogyott a zöld selymünk, főnök úr...
H. R.

MADAME RÉCAMIER korának egyik legünnepeltebb szépsége és legszemlembesebb asszonya, akiről kortársai úgy emlékeznek meg, mint aki „rendelkezett a nő mindama tiszta vidámságával, ami a férfi legnagyobb szomorúságát is elűzni képes”, — bizony, ő is megöregedett és meg kellett fizetnie egykor ünneplétszépsége költséges adóját. Juliette azonban nem vette tragikusan az öregséget. Senmi szín alatt nem akart hamis fiatalágban tündökölni. Valóban okos asszony volt és nagyon jól tudta, hogy egykori sikerei után már csak egyetlen mód van szépek lenni... ha többé nem akar szépek látszani. Vidáman ilyen válaszokat adott barátóinak, akik álnokul bókoltak neki és azt füllentették, hogy milyen szép még mindig és mennyire fiatalos a külseje.
Egy alkalommal azt, a szép asszonyok megöregedésének ragyogóan szellemes definícióját adta, amikor így vágott vissza:
— Drágám, beszélhetsz, amit akarsz... Azon a napon, amikor észrevettem, hogy a fiatalurak az utcán már nem fordulnak meg utánam, minden hízlekedés ellenére tisztában voltam azzal, hogy vége a fiatalágomnak!...

BRAHMS, a nagy zeneszerző, hölgyekkel együtt üldögelt egy előkelő társaságban. Hirtelen szívtartó vett elő és rágyújtott. A szalon kicsiny volt, miért is hamarosan hatalmas füstfelhő keletkezett. A hölgyek rosszul érezték magukat, sőt az egyik köhécselve meg is jegyezte:
— De kedves Brahms úr... ilyen kis szobában ekkora füstfelhőt...
A zeneszerző még egy hatalmasat szívtartó szivarjából, óriási füstfelhőt ergetett a levegőbe, aztán mosolyogva így vágta ki magát:
— De kedves hölgyeim, hiszen én kizárólag az önök kedvéért szivarozom... Mert ahol angyalok vannak, ott felhőnek is kell lennie!...

ADELE SANDROCK, a nemrég elhunyt kiváló színésznő és filmművész, egyszerű, nagyon régen, egy előkelő színpad deszkáin együtt lépett fel a szintén nagyon híres Odilon Helénnel, akinek az volt a leghőbb vágya, hogy őt tártssák a világ lelegelansabb színművésznőjének. Hamarosan meghitt barátságba kerültek.
Egy társadalmi színmű egyik próbáján Odilon asszonynak nézeteltérése támadt a darab rendezőjével, aki a szerephez viszonyítva, túlfatalosnak találta a művész nő ruháját és hajviseletét. Határozottan ki is jelentette abbeli kívánságát, hogy Odilon szíveskedjék a darab színpadához alkalmazkodni és egy negyven év körüli asszony alakját vigye a színpadra.
Odilon Helén kiérezte ebből, hogy a rendező „tapintatos” észrevétele az ő meglehetősen előrehaladott korára vonatkozik és idegesen így válaszolt:
— A szerepemben sem bírok idősebb lenni, mint amilyen vagyok... Különböben is, amikor észreveszem arcomon az első ráncot, rögtön jöbélvöm magam! Ekkor lépett Adele Sandroock a színré és hallva kollégájának kijelentését, jobb karját felemelte és a pisztoly durranását utánozva, így szólt:
— Piff... puff!...

Riseltő kehelytakaró. Leírása kézimunkarovatunkban.

A béna koldusasszony, aki százezreket hipnotizált és milliókat keresett

Boston amerikai város főterén csodálatosan szép templom áll. Kerek két millió dollárért emelték harminckét év előtt 1906-ban. A földkerekség egyik legkülönösebb temploma ez. Homlokzatán nem az Úr neve áll, sem az Isten anyjéé, hanem egy egyszerű földi asszonyé: Mary Baker Eddy!

Ki volt ez a nő, akihez 1906-ban, mikor hívei ezt a templomot emelték, a világ minden tájáról zászlok és zenekarok élén vonultak fel az őrzőgő férfiak és nők, akik a lábai elé vetették magukat és zokogva, ordítva, egymást gázolva igyekeztek megcsókolni a szent asszony ruhája szélét?

A válasz elképesztő és lesújtó. Mary Baker Eddy minden idők egyik legnagyobb szélhámosa, szemfényvesztője és hipnotizőre volt.

Ez az asszony, aki kilencven éves korában halt meg, ötven éves koráig béna koldusként kegyelemkenyérrel élt rokonainál és jószívú ismerőseinél. Úgy cipelték hordszéken egyik helyről a másikra. Soványtestű, szánalmas roncs volt, nyugt és teher mindenki számára.

Egy napon különös hírt olvas az újságban. Hogy egy Quimbi nevű csodadoktor delejezéssel gyógyít minden elképzelhető betegséget. Mary Baker összekoldulja az utazáshoz szükséges néhány dollárt és New Hampshirebe megy, ahol a csodadoktor, aki valódi mesterségére nézve jámbor órásmester, működik. A béna Mary Baker Quimbi házág elvánszorog valahogyan, de ott összerokkad. Ismeretlen emberek emelik fel és beviszik a csodadoktorhoz, aki hipnotikus kezelés alá veszi. És csoda történik. Az ötvenéves nyomorék, összetört testű asszony egyszerre jární kezd, testileg újjáéled, a szó szoros értelmében feltámad.

Ez a bámulus gyógymód lelke mélyéig feldűl, megzavarja Mary Bakert, aki mindenáron tudni akarja, mi az a csoda,

amely őt meggyógyította. A zavaros, félművelt asszony hosszas gondolkodás után végre egészen különös elméletet állít fel. Kijelenti, hogy betegség tulajdonképpen nincs is a világon, a bűnöség, szívhaj, gyomorgörcsök, epebajok merő képzelődések. Mert — magyarázza Mary Baker — az embert Isten a saját képzmására teremtette. Isten pedig tökéletes, tőle semmi rossz nem származhatik. Akit ez a hit áthat, az nem is lehet többé beteg, mert nem szenvedhet abban, ami nincsen!

A józanészű ember, aki ezt elolvassa, nevet vagy elképed és mégis, mi történ? Ez a fanatikuss öregasszony, aki teljesen egyedül állt a világon, akinek nem volt egy fillérje sem, ezzel a tanával megőriztette a világot, egyike lett a föld leggazdagabb és kétségtelenül leghatalmasabb asszonyának. De hát hogyan volt ez lehetséges?

*

Mary Bakerben rengeteg ravaszság és macacsság volt. Hónapokig nem tágtított Quimbi oldalal mellől és ezalatt alaposan megfigyelte a csodadoktor kezelési módszerét, amely abban állt, hogy Quimbi leültette a páciént egy székre és ő maga egy másik széken egészen közel húzódtott betegéhez. Azután két hüvelykujját hideg vízbe mártva, nedves ujjával a páciens halántékát dörzsölte, miközben lágy, megnyugtató hangon beszélt hozzá, egyre ismételve, hogy nem beteg, szenvedése csak képzelődés és máris elmúltak gyötrelmei...

Amint látjuk, Quimbi a legegyszerűbb éber szuggesztióval dolgozott, melyben ma már nem látunk semmiféle csodát. De akkor — 1870 táján — a nagy tömegek még félelmes titkot szimatoltak minden hipnotikus jelenségben. Mary Baker négy hónap után úgy érezte, hogy most már ő is eleget tud. Búcsút vett Quimbitől és elégedett mosollyal hagyta el a mester házat, mert ütött-kopott faladájában, szánalmas rongyai között ott volt a vasos fűzet is, amelybe beírta Quimbi kérdéseit, melyeket betegéhez intézett és ott voltak a válaszok is, melyeket Quimbi az ő kérdéseire adott. Ezek a válaszok alkották később Mary Baker «tudományos» könyvének lényegét, annak a könyvnek, mely több millió példányban jelent meg és évente négyszázezer dollár jövedelmet hozott neki. E szédítő összeggel Mary Baker soha egy fillért nem adott Quimbinak, sőt később letagadta, hogy egyáltalában látta is.

Mary Baker most már munkához látott. Tanyáját egy Lynn nevű kis városkában ültette fel, ahol egy Kennedy nevű huszonkét éves dobozgyári munkással szövetkeztek. Megtanítja Quimbi fogásaira és egy napon egy kis tábla jelent meg a városka egyik házában: Dr. Kennedy, a lélekgyógyász orvos. Ebben az időben Amerikában még mindennapos dolog volt, hogy a legkülönbözőbb sarlatánok nevére élé biggyesztették a dr. jelzőt és orvosi praxszist folytattak.

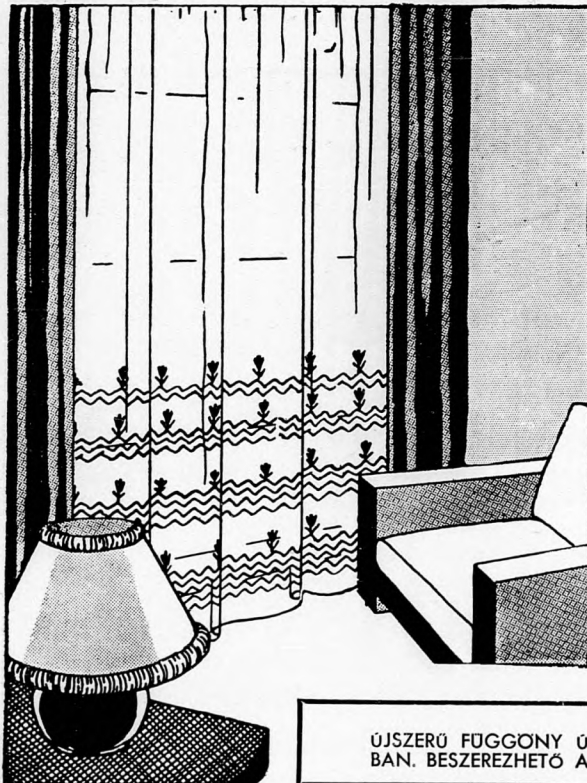
Kennedynél is jelentkeztek az első betegek. És az eredmény bámulus volt. A tömeg mindig vonzódtott a kurzusláshoz, misztikumhoz és az új doktor híre olyan rohamosan nőtt, hogy csakhamar a szomszédos városkából is tömegesen jelentkeztek a betegek.

Mary Baker ekkor nagyot és merészet gondolt. Orvosképzőtanfolyamot nyitott. Köz hírré tette, hogy háromszáz dollárért bárkit megtanít az új csoda-orvoslásra. Egy-egy orvosi tanfolyam tizenkét napig tart. Ennek letelte után a tanuló megkapja tőle a doktori diplomát és megkezdheti praxszistát.

Képzhetők, hogy milyen sokan jelentkeztek. Iparosok, dolgotalan naplopók, bányamunkások, gyári munkások, gazdasági cselédek, akik hamarosan rájöttek arra, hogy milyen remek és könnyű dolog az új mesterség, amely úri életet, társadalmi rangot, tudományos címet biztosít és mindezt háromszáz dollárért!

De Mary Baker végzetes hatása és prófétává való kiugrása nem ezeknek a kurzusoknak volt köszönhető. Az öreg asszonyhoz már akkor ömlött a pénz, mert minden egyes általa avatott doktornak kötelezvényt kellett adnia, hogy jövedelmének felét egyszer és mindenkorra a mesternőnek adja át. Mary Baker azonban nem csak orvosokat nevelt, hanem arra is vállalkozott, hogy a betegeket megtanítja arra, hogyan kell hinniök a betegség nemlétezésében. Hetenkint kétszer előadásokat tartott, melyeken rengeteg hívő jelent meg, akik fanatizálva vitték tovább az öregasszony híreit. Néhány év múlva már olyan nagy volt a hívők tábora, hogy Mary Baker tucajtával fogadott fel prédikátorokat, akik a Mary Baker megváltó tanát hirdették Amerika egyre nagyobb területén.

Most már valószínűs aranyzuhatag hőmpölygött a fukar, kapzsi, hatvanadik évét túllépett öregasszony kasszájába, de neki sohasem volt elég a pénz. Fehérselyem, földig omló, görögös

ÚJSZERŰ FUGGONY URISZOBÁBA, DRAPÉRIÁVAL. LEIRÁSA KÉZIMUNKAROVATUNKBAN. BESZEREZHETŐ A M. U. L. KÉZIMUNKABOLTJÁBAN, (VI., TEREZ-KORUT 6. SZ.)

redőztet ruhában jelent meg a hívők előtt, akik térdre borultak előtte. Úgy látszott, hogy hatalma és főleg üzlete, megingathatatlanság alapon nyugszik.

*

De a sors szereti a kegyetlen tréfákat. Mialatt Mary Bakert a tömeg, mint az egészség istennőjét ünnepelte, az öregasszony testileg és lelkiileg is rengeteg szenvedett. Üldözési mániában gyöttrődött. Az volt a rögeszméje, hogy tanítványai közül néhányan fekete mágiával dolgoznak ellene és lelkét-testét romboló delejes hullámokat árasztanak feléje. Mary Baker annyira hitt e gonosz boszorkánykodásban, hogy újságcikkében bélyegezte meg hűtlen tanítványai gyalázatos mahinációit. És az emberek még ekkor sem eszméltek rá, hogy egy örült nő hipnotikus hatalma alatt állnak. Tovább imádták. Aranykanalakat készíttettek prófétánójuk zománcozott arcképével. Gyémántokkal ékített kereszttel, értékes ékszerek tömegével, fantasztikus készpénzajándékokkal halmozták el.

És mialatt Mary Baker pácienseinek tilos volt orvoshoz járni — akik csak kuruzslók és nem volt szabad orvosságot sem szedniük, — a prófétánő morfiummal kezelte fájdalmain és titokban fogorvossal pótolta kihulló fogait titokzatos palotájában, hová legbizalmasabb személyzetén kívül élő embernek tilos volt belépni. Evtizedeken folyt akadálytalanul ez a minden idők legnagyobb aranyu népcsalása. Hiába tiltakoztak az orvosok, hiába irtak Mary ellen gúnyiratokat, az emberek százezrei kitarítottak mellette. Hívei ellenkönyveket adtak ki, melyekben úgy tüntették fel, mint földi angyalt, az Ég kiválasztottját, az isteni kinyitalkoztatás eszközeit.

Ezt a már istenkáromló imádatot egy igen kínos epizód azonban majdnem világkacajba fullasztotta. Kiderült, hogy a sokszorosan dollármilliomos főpapnőnek egy fia van, aki negyvenöt év előtt kötött házasságából származott. Ez a házasság csak egy évig állott fenn. Ezt a gyermeket Mary Baker a legnagyobb nyomorban, cselédsorban hagyta sínylódni. Most a meglett férfi hirtelen megjelent híressé és gazdaggá vált anyjánál, aki azonban még ötszáz dollár segílyt sem akart neki adni. A fiú ügyvédhez fordult és a saját egyszerre felfigyelt a különös nőre. Kutatni kezdtek multját és természetesen megdöbbentő adatok kerültek napvilágra a koldussasszonyról, aki ellopta Mary kézirátát, mert bizony ezt is kinyomozták.

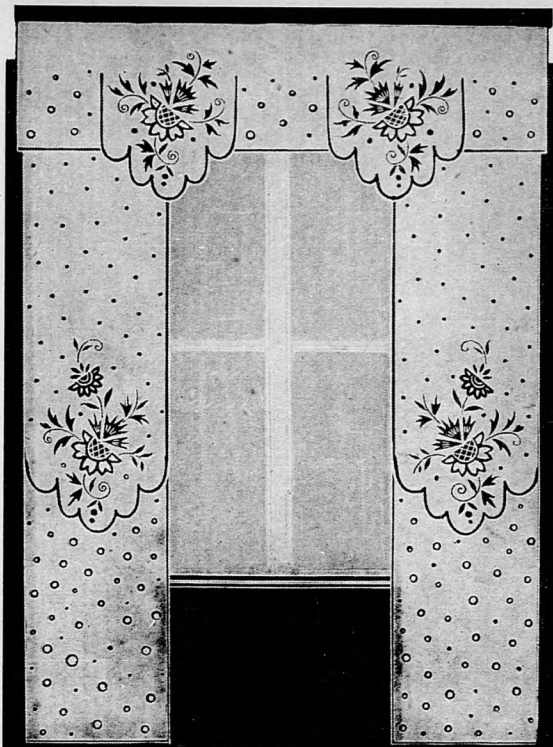
Mary Baker végre nagy keservesen megnyitotta pénztárcáját és százötvenezer dollárral elhallgattatta fiát. De nem a sajtót. Teleharsogták a világot, hogy az egészség prófétánője család. Ugyanis egy szemfüles riporter felugrott arra a kocsira, melyen Mary Baker délutanonként elfátyolozva kikocsizott. Letépte a fátyolt és megállapította, hogy a kocsiiban nem Mary Baker ül, hanem a komornája. Így akarták elhitetni, hogy az akkor már nyolcvanöt éves matróna még mindig délceg és friss.

Olyan botrány és elszörnyedés támadt a leleplezés nyomán, hogy Mary Bakernek most már ki kellett lépnie búvóhelyéről és fogadnia kellett a sajtó képviselőit. Ez 1906 október 30-án történt. Őt világlap riportere jelent meg, akik négy előre megfogalmazott kérdést nyújtottak be előzőleg: teljesen egészséges-e? Való-e, hogy soha orvost nem bocsájtott magához? Személyesen kocszik-e ki naponta? Hogyan kezeli vagyonát? Drámai feljegyzések vannak erről az interjúról. A szerencsétlen öregasszonyt kifestik, kipüderoazzák, felöltöztetik. És ekkor bámulatraméltó akaraterővel feláll karosszékéből és átmege a másik terembe, ahol az újságírók már várják. Az egyik eléje áll és felteszi az első kérdést. Mary Baker azonban félig süket már és hangosan kiáltva kell azt megismételni.

Kínosan, kegyetlenül folyik az interjú. Mary Baker az ájulással küzdve válaszol az első három kérdésre, de azért elszántan dadogja el hazugságait. De a negyedik kérdésnél elhagyja ereje. Meginog. Körülötte álló hívei gyorsan megkapják és elvezetik... Most már a felhőkig csap a botrány hulláma. Mark Twain, a világhírű humorista könyvet ír Mary Baker ellen, neveltségessé teszi minden szavát és a cikkek ezrei harsognak a világ-csaló ellen.

De még ez sem tud ártani neki. Százerek zarándokolnak még mindig hozzá és New-Yorkban is templomot emelnek tiszteletére. Sőt a már féllábbal sírban álló, teljesen elaggott öregasszony bámulatra méltó energiával tud visszajutni. Napilapot indít nyolcvanhét éves korában. Felépítteti Bostonban a világ egyik legszebb újságpalotáját, ahová a legmodernebb nyomdai gépeket állítják be. És kiadja lapját, a Christian Science Monitor, amely egyike lesz a legelterjedtebb amerikai sajtóorgánumnak. Ma is fennáll, de természetesen már nem Mary Baker hagyományos képtelenségeit hirdeti, hanem komoly keresztény szellemben szerkesztett nagy lap.

Kileneven évet élt meg az egészség apostolnője, a legfantasztikusabb sarlatán, akit tulajdon templomában temettek el. Csak halála után kezdett szünni a varázsa, de azért örök titok marad, hogyan, miféle módon tudta ez a félművelt, mindenivel elleneskedő, senkit sem szerető, ravasz, fukar és végeredményben elképesztő ostobaságokat hirdető nő negyven évig aranybányává tenni a maga számára az emberi butaságot?

Szárnyfüggöny nyári lakásba. Leírása kézimunkarovatunkban. Beszerezhető a M. U. L. kézimunkaboltjában (Teréz-körút 6).

Tavaszi színek

Zöldsejtem ruhába

Öltözött az erdő.

Tavasszkápolnában ceilingel a csengő

Rózsaszín ruhába

Öltözött fel sok fa.

Illik mindegyiknek a lágy selyemszoknya.

Hőfehér ruhába

Öltöztek a bokrok.

Reánk mosolyognak a csupkék, a fodrok.

Azurkék ernyőjét

Az ég felnyitott r.

Aranytűzi Nap nöz le a mély titokba.

Mindenütt szép színek...

Örök kezek születték.

— Csupán mi, emberek, vagyunk mindig szürkék

Móra László

1. Idézet a Bibliából

Az idősebb *Pitt*, a nagy angol államférfi, aki rendkívül fiatalon lett a brit birodalom miniszterelnöke, ifjúkorában oxfordi diák volt.

Miniszterelnöki kinevezése után néhány héttel ellátogatott Oxfordba. Természetes, hogy egykori barátai és ismerősei valószínűleg megrohanták, abban a reményben, hogy valami zsiros állást, vagy kitüntést sikerül kieszközölniök.

Vasárnap lévén, *Pitt* az Isten házába ment, ahol a lelkipásztor — egy szellemes és ötletes férfiú — prédikációjához János evangélistának ezeket a nagyon aktuális szavait használta fel:

— Itt áll egy ifjú, akinek öt hala és két kenyere van; mi ez azonban ennyi rengeteg ember jóllakatására?
(János Ev. 6. 6.)

2. Történet a — krétáról

Elszter Fanny, a világhírű táncművésznő, egy vasárnapon Párizs városában akart fellépni. Nagy rémületére az utolsó percben vette csak észre, hogy nincsen krétája, amivel táncpójé talpát be kell dorzsolnie.

Berohant tehát a színiigazgató szobájába és idegesen követelte, hogy azonnal kerítsen krétát, máskülönben nem lép fel. Vasárnap volt, minden üzlet zárva, az igazgató tehát képtelen volt az egyébként jogos kívánságot teljesíteni.

— Vagy kapok krétát, vagy nem lépek fel! — jelentette ki a táncművésznő.

A boldogtalan direktor vette kabátját és kalapját. Egy óra mulva jött vissza és valóban hozott magával krétát.

— Mivel tartozom? — kérdezte Fanny kedvesen, mert most már egyáltalán nem volt ideges.

— Tíz cesze kávéval, — felelte az igazgató. — Kénytelen voltam ugyanis tíz kávéháza menni, amíg az egyikben sikerült előpnom a billiárdkrétát.

3. Hollywoodi műveltség

Egy amerikai filmvállalat el akarta készíteni *Zola* «Therése Raquin» című világhírű regényének filmváltozatát. Az igazgató úr magához hivatla a propagandafőnököket és kiadta az utasítást.

— Páratlan reklámot akarok! Amerikai ízű és amerikai méretű reklámot! Nézzén utána, hogy ez a regény egy nagy amerikai lapban megjelenjen! Ez aztán népszerűsítene filmünket!

A sajtófőnök a fejét rázta:

— Nehezen fog menni, igazgató úr. A «Therése Raquin»-t már nagyon ismerik. Aztán meg nincs is jogunk közölnötni.

— Mi az, hogy nincs jogunk? — kiáltott a filmvezér. — Telefonáljon a szerzőnek és vásárolja meg! Kerül, amibe kerül! Így dolgozik Amerika!...

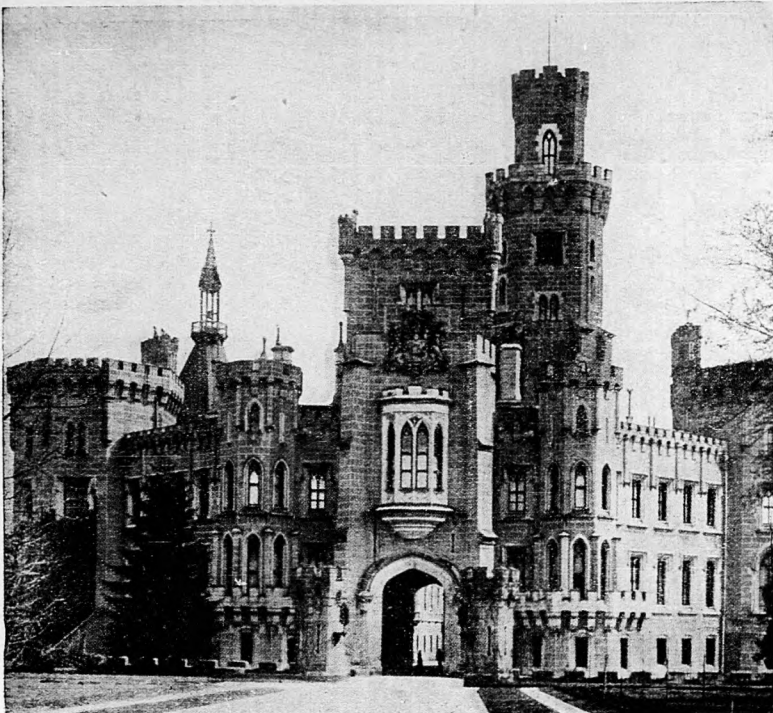
Ezt a történetet aztán elmesélte egy másik filmdirektornak.

Két szerző és egy dramaturg volt jelen. Az igazgató jóízűen mosolygott, fejedelmén szórakozott kollégája műveletlenségén.

— Apropos, telefon, — szólt hirtelen a dramaturg. — Direktor úr, önnök telefonálnia kellene Jack Londonnak. A könyve miatt.

Az igazgató elkomorlyodott és kutató tekintettel nézte a jelenlévők arcát, akik alig bírták visszafojtani nevetésüket. Aztán így szólt:

— Csakhogy engem nem lehet becsapni! Nagyon jól tudom, hogy Jack London már legalább száz éve halott!...

Az álom is titoktartó!

Vajjon kifecseggünk-e alvás közben olyan dolgokat, amiket titokban akarunk tartani embertársaink előtt, amikor ébren vagyunk? Egész nemzedékek éltek a tréfacsinálók egyik elméletéből és nevettek azon, hogy a férj álmában olyan női nevet sóhajt, amely nem azonos hitvesének nevével, aki emiatt jogosan lesz ingerült. Csakhogy a tudomány az álomban való beszédet vizsgálódás tárgyává tette és az ilyen tréfacsinálókra rásütötte a hazugság bélyegét. Nagyon igaz, hogy álomban sűrűn beszélgetünk, de ezek nem a felszabadult természet őszinte megnyilatkozásai. Azokat a dolgokat, amiket éber állapotban nem akarunk elárulni, mint számtalan kísérlet bizonyítja: alvás közben sem szoktuk kifecsegni. De még hipnózis segítségével is csak a legritkább esetekben sikerül, hogy valakinek féltve őrzött titkát kicsaljuk.

Dr. Calmerge, francia tudós, számos kísérletet végzett ebben az irányban. Azokat az „álombeszédeket” ugyanis, amiket húsz kísérleti személylét tartott, vizsgálataira vette fel. Valóban, csak egyetlen alvó maradt teljesen néma, a többi 19 azonban, egy hosszabb kísérleti időtartam alatt, többet vagy kevesebbet, de mindenesetre értelmesen beszélt. Tizenegyen csupán egyes, egymással össze nem függő szavakat mondtak, a többiek viszont hosszabb beszédeket is tartottak. De amit mondtak: teljesen lényegtelen és köznap volt. Valamelyik ismerősükkel beszélgettek az időjárásról, kijelentették, hogy szomjasak, vagy éhesek, az egyik elszavalt egy iskolai verset, a másik beszámolt egy színelőadásról, ami úgy látszik nagy hatással volt rá. De egyik sem követte el a legcsekélyebb indiszkréciót sem, egyik sem fecsegte ki féltve őrzött titkait.

Ugyanígy van ez a „holdkórosoknál”, akiket valóságos mondaszerű titokzatoság vesz körül. Ez a betegség egyébként, a francia tudós megállapításai szerint, egyre ritkább lesz, minden valószínűség szerint azért, mert korunk emberei már nem élik azt a romantikusán álmódó életet, mint elődeik. Fellép ugyan még idegbeteg fiatalembereknél, a pubertás idején, de már egyre ritkábban van vonatkozásban a teliholddal, mint ahogy azelőtt képzelték. Hisztériás tünet, amit a tudatalatti erők felszínretörése idéz elő. Azok a nyaktörő mutatóványok, amiket a holdkórosok a háztetőken végeznek, 99 százalékban mesék és kitalálások. Rendkívüli ritkaság, amely tíz évben egyszer fordul elő, a londoni sajtóban is pertraktált eset, amikor egy holdkóros hálógömbben 11 kilométert ment az országúton, míg egy szembejövő autó éles reflektora föl nem ébresztette.

Dr. Calmerge tudományos kísérleti fényt derítették az alvás közben elfoglalt különféle helyzetekre. A kísérleti személyekről ugyanis, egész éjszaka alatt, filmfelvételeket készített és kiderült, hogy még olyan emberek is, akik nyugodt és mély alvással dicsekednek, egyetlen éjszaka folyamán 35–40-szer változtatják fekvő helyzetüket. Egyetlen olyan alvó sincs, aki 50 percnél tovább ugyanabban a helyzetben maradt volna, legtöbbször azonban 10 percenként változtatták fekvésüket. Ez a majdnem szünet nélküli hely- és fekvésváltoztatás, amit *Dr. Calmerge* „alvász-tornának” nevez, nyilvánvalóan a szervezet követelménye. A különféle fekvések következtében találnak lehetőséget a test egyes izomcsoportjai, hogy kipihenjék magukat és az egészséges alvás éjszakánként legalább 30-szoros helyzetváltoztatást követel meg.

J.17052

J.17055

J.17054

J.
17053J.
17051
★J. ★
17056

17051: Fehér-piros pettyes mosóanyagból strandruha, buggyos nadrággal, mely egészen újdivatú, piros anyaggal díszítve. Anyagszükséglet: 4 m, 80 cm széles anyagból.

17052/53: Igen ügyes és célszerű strandensemble. Az úszóruha fehérvászonból és kék kabátból áll. Gallér is díszíti a ruha anyagából. Anyagszükséglet: fehér anyagból 2,30 m, 80 cm széles anyagból. Köpeny anyagszükséglete: 2,55 m, 120 cm széles anyagból. Gallér és dísz anyagszükséglete: 75 cm, 80 cm széles anyagból.

17054: Sikkes fürdő- és strandköpeny kockás frottirból. A kabát bősége hátul derékban szögökkel szűkítve. Anyagszükséglet: 2,80 m, 1,30 m széles anyagból.

17055: Csíkos fürdőruha, vörössel díszítve. A nyakkendő ugyanazon színből. Anyagszükséglet: 2,90 m, 80 cm széles anyagból.

17056: Bájos fürdőruha, mely kivágású mellénykével, rövid, bő nadrággal, csíkos anyagból. A gombok jól illenek a sima oldalt kötött élénkszinű övhöz. Anyagszükséglet: 2,65 m, 80 cm széles anyagból.

J.17057

17057: Csinos dirndli és kiránduló ruha zöldmintás kartonból, zöld anyaggal díszítve. Elöl végig gombolva és oldalt célszerű zsebekkel ellátva. Anyagsükséglet: 4.60 m, 80 cm széles anyagból.

17058: Kikötős blúz szép száloltés mintával, vörös és kék színezéssel. Kis golyószzerű gombokkal záródik. Anyagsükséglet: 1.50 m, 80 cm széles anyagból.

17059: Bájós dirndli, nagyvirágú gyapjúanyagból, négyzög-kivágással. Fehér, húzott fodordíszítéssel. A rövid, buggyos ujjakon ugyanaz a dísz látható. A széles fűzőszerű övbe fehér zsinór lesz bele-

fűzve. Anyagsükséglet: 3.30 m, 80 cm széles anyagból.

17060: Ügyes összeállítású, világoskék és csíkos anyagból készült dirndli. A felső része és a kötény csíkos anyagból készül és szép gombok díszítik a ruhát. Anyagsükséglet: 4 m, egyszínű, 2 m csíkos anyag, 80 cm széles anyagból.

17061: Dirndli kék-vörös-fehér kockás vászonból, kék pántdíszrel a nyak és ujjak körül. A hozzávaló blúz fehér batyisziből készül, a kötény piros vászonból. Anyagsükséglet: 3.20 m kockás, 2 m fehér batyisz, 80 cm vörös, 80 cm széles anyagból.

J.17058

J.17059

J.17060

J.17061

J.17095

J.17096

J.17097

J.17098

17095/96: Különösen erősebb hölgyeknek rendkívül előnyös. Elegáns complet, világos ruhával — mintázott anyag — háromnegyed hosszú, sötét, gyapjugeorgette kabáttal. Anyagszükséglet: ruhához kb. 2.40 m, 1.30 m széles, 0.50 piké, 80 cm széles anyagból. A kabáthoz anyagszükséglet kb. 2.20 m, 130 cm széles anyagból.

17097: Kedves délutáni ruha, mintázott mattselyemből. Nagyon előnyös a keskeny, fehér selyem fodordíszítés. Ez a fazon igen előnyös erősebb alaknak is. Anyagszükséglet: 3.40 m, fehér selyem 50 cm, mindkettő 95 cm széles anyagból.

17098: Délután is nagyon divatos, kissé sportszerű ruha. Modellünk mintázott mattselyem, magasan zárt ruhát ábrázol, oldalrészekkel és berakással díszítve. Erősebb hölgyek részére is alkalmas. Anyagszükséglet: 3.50 m, 90 cm széles anyagból.

J.17 099
6-8, 8-10

J.17 100
8-10, 10-12

J.17 102
6-8, 8-10

J.17 103
8-10, 10-12

J.17 104
2-4, 4-6

J.17 101
10-12, 12-14

17102: Bájos ruha 6—8—10 évesek számára. Élénk piros vászonblúz és fehér vászon berakott szoknya. Anyagszükséglet: 1.10 m, piros 80 cm széles anyagból, 1.80 méter fehér 80 cm széles anyagból.

17103: Praktikus és csinos ezen összeállítás. A sötét selyem berakott aljhoz fehér mosóanyagból fehér blúz és piros anyagból a bolero. Anyagszükséglet: 1.85 sötét, 1.40 fehér, 80 cm vörös, mindhárom 80 cm széles anyagból.

17104: Fehér batiszt könnyű nyári gyermekruha. A felső rész berakva és kék-piros szalóltéssel hímézve. Két széles szegély díszíti alul a ruhát. Anyagszükséglet: 2.25 m, 80 cm széles anyagból, 2—4 éves gyermekeknek.

17105: Dürndli nagyvirágú mosóanyagból. Piros szegélyek díszítik és ugyanilyen színű gombok. A szoknya derékban többször húzott. Anyagszükséglet: 1.90 m, 80 cm széles anyagból. 10—12 éves lányok számára.

17099: Pettyes mosóselyem, bájos gyermekruha 8—10 évesek számára. Öv egyszínű selyemből, elől meghöktve. Anyagszükséglet: 2 m, 80 cm széles anyagból.

17100: Sötét ruha 10—12 évesek számára, mattselyemből. Gallér és egyéb dísz fehérselyemből, mely emeli a ruha szépségét. Anyagszükséglet: 2.50 m, 80 cm széles anyagból.

17101: Nyári ruha kockás mosóselyemből, szív alakú vállpánttal. Zsebek és berakás díszítik a ruhát. 12—14 évesek számára. Anyagszükséglet: 3.80 m, 80 cm széles anyagból.

J.17 105
8-10, 10-12

CSILLAG ALATT

*A betüktől már elvásott szemem,
a csillagos ég újabban a könyvem.
Ha szép az est, a küszöbre ülök
és olvasok az éjben és a csöndben.
A foszforjégyű, reszketeg jegyek,
miket egy titkos kéz írt fel az égre,
intenek, hogy alázatos legyek;
hisz azt se tudom, ki vagyok s mivégre?...
Valaki, aki csillagot
vetett a mérhetetlen égre,
egy pillanatra feldobott
a sötétből a fényre. BARADLAI ALBERT*

G Y E R M E K N E V E L É S

Amióta kultúra és civilizáció van, azóta az ember egyfelől könyvebb és szebb életet él, viszont sohasem sejtett szenvedések elviselésére van kárhozthatva, hiszen a kultúrát csak lemondás árán volt lehetséges felépíteni. Az emberi ösztönök megszelídítését s ösztönkielégítésekről való lemondást követelt a kultúra áldásaiért cserébe. Ez az ösztönkielégülésről való lemondás a mai haladott kultúra mellett hallatlanul sokat kíván a nőtől és háromszorosan nagy a mi szenvedésünk, ha anyák is vagyunk! A kultúremler, a nő és az anya hármias töviskoronáját viseli a ma asszonya, de bármily súlyosak az áldozatok, bármily keserves a szenvedés, meghoznók és elviselnők, ha az a nagy kérdőjel, mely elénk mered, mikor gyermekeinkre, a jövőjükre, boldogulásukra, életlehetőségeikre gondolunk, valahogyan feleletet nyerhetne. Igazán nem csoda, ha ezek a gyermekek az iskolában figyelmenek és szórakozottak, ha kevesebb a kitarításuk, vagy rosszabb a memóriájuk. De nemcsak hogy nem szabad megbotránkozunk rajta, hogy a mai „gyermekanyag” nem elsőrangú, hanem éppen ezt a nemzedéket kell a legnagyobb szeretettel a szívünkre ölelni és a legnagyobb gondnal nevelni.

A tapasztalat arra tanít, hogy a szellem fejlődésére a legkedvezőbb a helyzet akkor, ha a gyermek a családon belül él és növekedik, jellemére a legkedvezőbb, ha egy erős apa, egy gyengéd anya és több kisebb-nagyobb testvér körében van módja élni és nevelődni. Ámbátor a családi nevelésnek is megvannak a maga hátrányai. Elsőszerűltek pl. igen gyakran válnak idegessékké, mert az apa mint elérendő mintakép áll előttük, s a kisgyermek szemszögéből nézve a feladat, hogy őt valaha utólerjék, le-sújtóan nagynak tűnik fel. Ilyen a közpés gyermek idegessége, egy vagy több felnőtt testvér és egy elkényeztetett legkisebb között. Hogy az egyetlen leány pozíciója több fiú között veszedelmes. részben mert elkényeztetik, részben mert a fiúk a leányt sohasem tekintik magukkal egyenrangúnak, az nyilvánvaló, éppen úgy, mint hogy az egyetlenek, a félve őrzött és agyonkényeztetett egykék szolgáltatták az ideg orvos pacienturájának a legnagyobb kontingensét. Mindezek ma már szinte átmentek a köztudatba. Hogy ennek az idegességnek, — ha ugyan tényleg van ily velünk született nagybőfókú érzékenysége, ami azonban egyáltalában nincsen kétségtelenül bebizonyítva, csak az előnyeit érezze a gyermek: ez a nevelés művészet és feladata. Ha már most azt kérjük, asszonytestvéreim, hogy mi a módja az ilyen nevelésnek, akkor két választ is kell adnom. Először is a nevelés, a helyes nevelés alapja az, ami minden szép és jó, igaz és értékes dolog alapja itt e földön: a szeretet. Erre a szeretetre van a gyermeknek szüksége, éppen úgy mint levegőre, vagy táplálékra, mert enélkül fejlődni, haladni a gyermek nem tud, legkevésbé tud pedig lelkiileg egészséges lenni.

Egyike azoknak a mondásoknak, melyeket gondolkodás nélkül szoktunk kimondani, hogy könnyű a gyermeknek, nincsenek kötelességei, életfeladatai; szükségleteiről a felnőttek gondoskodnak, tehát nem tudja, hogy mi a gond. De ez vaskos tévedés. A csecsemőnek pusztá kézzel el kell foglalnia egy ellenséges, ismeretlen világot és fel kell építenie a maga új világát. Csupa

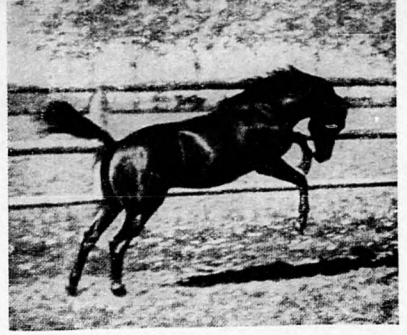
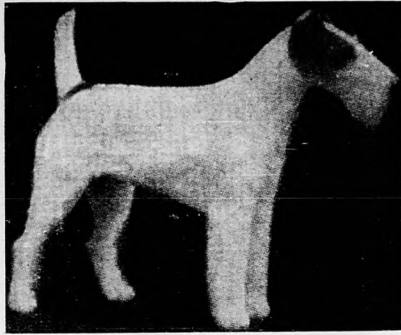
harc a kisgyermek élete, csupa hősiesség, bátorság. A gyermekszoba küszöbén áll a kicsi, ingatag lábacska. Micsoda megfeszítése az akaratnak kellett már ahhoz is, hogy ide eljusson! Hogy négykézláb való mászás helyett járjon! S ott a küszöbön túl, csupa ellenség, csupa titok! Oly nagy ez a világ s oly kicsi az a cseppnyi gyermek, minden nagyobb, erősebb nála, mindenki ügyesebb, többet tud, hatalmasabb. A felnőtteknek még a szeretetnyilvánításában is megnyilatkozik a semmibevevésük s lenézésük, az idősebb testvérek erőszakoskodnak, elszedik a játékat, kivesszik a kezéből a nagyobbik vajaskenyérdarabot, egyszerűen az erősebb jogán. Így aztán nem csoda, hogyha a gyermek addigra, mire némileg emberre lesz, vagyis körülbelül óvodásgyermekké, annyi kellemetlen emlékképet gyűjtött össze, hogy csüggedtté válik. Elcsüggesztik a nehézségek, ha nincsen mellette szeretet, mely segítségére siet, óvja, védi, bátorítja, egyezőval nem engedí elcsüggedni.

Amíg a gyermek szép nyugalma és biztos öntudata megvan, addig boldog és megelégedett és távol van tőle az a viselkedés, melyet „ideges”-nek szoktunk nevezni. Az idegesség a csüggedtség, a reménytelenség kifejezése. Az ideges gyermek szükség szerint produkálja a legkülönbözőbb tüneteket, mint ideges álmatlanságot, ideges gyomor- és bélpanaszokat, ideges félelmet, lehangoltságot, dühkitöréseket, szórakozottságot, mindenféle iszonyt, mint tér-, étel-, emberiszony, stb. stb. a gyermeknek bizonyos — nevelésnének nevezett — rossz szokásait, mint az arcintorítás, körömrágás, melyek azonban szintén idegességen alapulnak éppen úgy, mint azok, melyek betegségjellege elvitathatatlan, úgy mint az éjszakai felriadás stb. Mindezek a csüggedtség kifejezői, a gyermek ezekkel biztosítja egyéniségét a semmibevevés és gúny ellen, ezekkel irányítja magára a figyelmet és szeretetet. Ha tehát megértően, önként adjuk a gyermeknek azt a szeretetet, melyre oly nagy szüksége van, nem fogja azt tőlünk, hogy úgy mondjam, kizsarolni ideges tünetekkel és nem fogja az érvényesülést ilyen átlutakon keresni.

A szeretet legyen tehát nevelésünk alapja. Ám, hogy a szeretet mindig helyes utakon járjon és megfelelő utakat és módokat keressen meg, ahhoz tudnunk kell nevelni. A nevelés a legfinomabb részleteiben talán, de lényegében mégis csak tudomány, tehát megtanulható, éppen úgy, mint bármily más művészetág technikája.

Az idegesség nem annyira orvosi, mint inkább pszichológiai probléma. Hihetetlenül tág tere van az individualpszichológiai kezelésnek a még hajlékony, plasztikus gyermeklélek gyógyításánál. Nálunk is van individualpszichológiai egyesület, melynek számos kiváló orvos és pedagógus tagja van. Az egyesület vezetői nemcsak hivatásos orvosokat és pedagógusokat képeznek ki az individualpszichológiában, hanem érdeklődő szülőknek is tartanak kurzusokat, melyeken aránylag rövid idő alatt megtanulnak helyesen bábni rosszul tanuló és neveletlen, tehát tulajdonképpen ideges gyermekükkel.

Dr. marosi Máty Istvánné, egyetem magántanár neje

A multkor ott hagytuk abba ...

Emlékeznek még az elmésségek kis gyűjteményére, melyet a multkor volt szerencsém feivonultatni? Azzal a csöppet sem meglepő megállapítással fejeztem be, hogy más is tud ám szellemes lenni, nem csupán a francia. Így például, hogy messziről kezdjük, jókat mondott és mond ma is az *amerikai*. Hogy akad, akinek nem tetszik — ez nem változtat ezen a megállapításon. *Benjamin Franklin*, a kiváló tudós és államférfiú, akit az amerikai gyermekek aligha szeretnek valami nagyon, mert odaát nem csupán az életrajzáét kell a szegény kicsinyeknek megtanulniok, hanem még a nyomdokain is kellene haladniok és ez őket nem szórakoztatja valami nagyon — különben is a mindenféle viszonyok egy csipetnyit megváltoztak a kiváló Benjamin Franklin óta, gondolom — szóval, Benjamin Franklin ilyen böics és találó megállapításokat jegyezett fel:

«Könnyebb elnyomni az első kívánságot, mint kielégíteni az utána következőket. — A hiúság és a kevelység reggel még együtt falatozik a gazdagsággal. Délben már a szegénységgel étkezik és este a gyalázattal vacsorázik. — A hitelezőnek jobb az emlékezőtehetsége, mint az adósnak. — A lustaság olyan lassú, hogy a szegénység mindig utoléri. — Az éhség bekukkant ugyan a szorgalmas ember házába, de belépni nem mer. — Inkább feküdj le vacsora nélkül, de ne ébredj fel, mint adós.»

Túlzás nélkül: szintiszta bölcsesség, de — megfogadni nem gyerekjáték.

Sokan szeretik a tréfát, így van ez Amerikában is, hiszen ott nőtt nagyra a világ egyik legpazarabb tréfamestere, a ragyogó eszű *Mark Twain*. Vannak apró történetei, melyeket alkalomadtán szívesen elmondott és ő maga is jól mulatott rajtuk. Egy ilyen tréfája a következő:

«Egyszer előadást kellett tartanom egy vasárnapi iskolában. Addig még nem próbálkoztam ilyen oktató előadással, de úgy gondoltam, ilyenkor úgy illik, ha az ember a maga életéből mond el valami szép esetet és ebből a végén levonja az erkölcsi okulást. Rövid gondolkodás után a következő tanulságos beszédet intéztem hallgatóságomhoz:

IdefigyeljeteK, gyerekek! Nem túlzás, ha azt mondom, hogy minden bűn együtt tanítás is, mert ha elkövetünk egy bűnt, ez bennünk bizonyos benyomást hagy hátra, elannyira, hogy ezt a bűnt azután soha többé el nem követjük... hanem másokat. Ezért a legjobb ha az ember nyakra-főre elköveti az összes bűnöket, ilyenformán végez velük és egy se marad, amit elkövethetne. Így aztán egész bizonyosan üdvözül. És most elmondom, hogyan loptam életemben először.

Gyönyörű nyári délután volt és én ezt a Mississippi mentén élveztem. Megéheztem, megszomjaztam, fogtam magam és egy farmer földjéről elloptam egy jókora görögdiányt. Az, hogy: loptam — ebben az esetben túlzott kifejezés. Inkább azt mondhatnám, hogy: elemeltem. Igyekeztem vele csöndes révbé jutni s ott a zsákmányt felbontottam. Mire azt kellett megállapítanom, hogy a dinnye éretlen. Bizony, fiúk, ez a kockázatos eljárás szerzett gyümölcs éretlen volt! Persze, rögtön elkezdtem gondolkodni — és figyeljétek csak: a gondolkozás már a javulás útja — azon tűnődtem, hogy ilyen csalódás esetén mit tesz egy fennkölt gondolkodású, tisztalelkű ifjú — mit tett volna például George Washington, az egyetlen amerikai, akiről tudjuk, hogy sohasem hazudott? Mit... Hát igen, ő visszavitte volna ezt az éretlen diányt. Tiszta sor! Én is ezt tettem. És amikor erre elhatároztam magamat, olyan erkölcsi megnyugvás támadt lelkemben, hogy azt el se tudom mondani, fiúk, azt érezni kell! Ezzel a gyönyörű lelki megnyugvással eltelve kerestem föl a farmert és visszaadtam neki a diányt, e szavak kíséretében:

— Szégyelje magát! Ilyen diányt ad el gyanútlan idegennek?! Nézze, milyen éretlen! A farmer valóban nézte, hogy a dinnye milyen felháborítóan éretlen, szégyelte magát és komolyan megígérte, hogy soha többé nem visz piacra ilyen diányt. Ezt az ígértét meg is tartotta és idővel olyan derék ember lett belőle, hogy no! Ezzel az egyszerű cselekedettel mentettem meg annak a farmernek az erkölcsi világát. Ebből láthatjátok, gyerekek, hogy a jótét mindig meghozza a maga gyümölcsét...»

Tudott Mark Twain olyan történeteket is elmondani, melyeknek ő csak távolból volt a hőse, de mégis a megkívánt sikerrel. Ilyen történet a következő:

Nagyon szerették az írásait, de szerették őt magát is, mert kitűnő előadó volt. Amikor közönségéhez beszélt, a hallgatóság nem győzött nevetni. Amerikában ezt mindenféle tudták és akárhol beszélt a közönséghez, a derék nép, akár ismerte, akár nem, valóság-falomból jökedvében, amint Mark Twain hozzáfogott előadásához. Egyszer meghívták a kitűnő humoristát Connecticut államnak egy városkájába, hogy tartson felolvasást. Mark Twain elfogadta a meghívást, de az utolsó percben közbejött az a bizo-

nyos akadály, így kénytelen volt otthon maradni. Az egyesület, mely ezt a felolvasást rendezte, nagy zavarban volt; az elnök gondolta, úgy segít a bajon, ha felkér egy másik író-t a felolvasás megtartására. Egy Hornet nevű úr hajlandó volt «beugrani» és közölte az elnökkel, hogy az alkoholizmus káros hatásáról fog beszélni. Mindez az utolsó percekben történt és a változást már nem lehetett megfelelő módon hírül adni.

A városkában Clemens Longhorne urat — ez volt Mark Twain polgári neve, — személyesen senki sem ismerte. Amikor tehát Hornet megjelent a dobogón, az elnök bemutatta ugyan őt, de a közönség nem figyelt az ismeretlen úr nevére, mert mindenki tudta, hogy «Mark Twain» írói név és az emberek úgy vélték, hogy a humoristát Hornetnek hívják. Es most kezdődött a mulatság.

Hornet illő módon meghajította magát, körülnézett a zsufolt teremben és elkezdte mondani:

— Tisztelt hölgyeim és uraim! A mértéktelenség országunk átka!

A hallgatóság máris jókedvűen elvette magát. Hornet tisztában volt azzal, hogy ennek a nevetésnek nem az ő komoly megállapítása az oka, azt hitte, hogy talán a ruházatán nincsen valami rendben és halkán megkérdezte az elnököt, nem lát-e rajta valami hibát, de az elnök gyorsan megnyugtatta, hogy minden a legnagyobb rendben van. Mire Hornet nyugodtan folytatta:

— A pálinka rosszabb minden betegségnél és mindennél több áldozatot szed.

Ujabb derűtlenség. Hornet nem tudta a dolgot mire vélni, de folytatta:

— Az iszákosság megrontja a család boldogságát! (Harsogó derűtlenség). Az iszákosság korai halálba viszi még a legerősebb szerveztű fiatallembert is!

Erre olyan őszinte nagy nevetés támadt, mely alig tudott elülni. Hornet most már zavarba jött. Azt hitte, hogy az alkohol hívei gúnyolódnak vele. De nem adta fel a harcot, hanem színlelt nyugalommal mondta tovább:

— Hölgyeim és uraim! Meg kell fojtanunk az iszákosság mérges kígyóját!

Óriási nevetés viharzott fel erre a felszólításra. A hallgatóság azt se tudta, hová legyen jókedvében, sokan az oldalukat fogták neveltükben. Csak az elnök nem vidult fel. Ez növelte a jó hatást. Hornet most már dühösen kiáltotta:

— Amit mondok, az színtiszta igazság!

A közönség visongott a gyönyörűségtől. Hornet most az egyik előtte ülő úrhoz fordult, aki vörös volt a kacagástól és megkérdezte:

— Mondja kérem, mi nevetnivaló van abban, amit most elmondok?

— Hahahahahahaha! — fuldokolt a jókedvtől a kérdező. — Tessék csak továbbmondani! Remek!

Hornet most már tombolt dühében:

— Az önök viselkedése a legnagyobb mértékben sértő! — rikácsolta.

A viharos derűtlenség most a tetőfokát érte el. Az egyik hallgató, akit szinte szétvetett a jókedv, lelkesen biztatta az előadót:

— Halljuk, Mr. Mark Twain! Halljuk! Fényes!

Az elnök most értette meg, hogy itt mi ment végbe. Máris felállt és megmagyarázta a félreértést. Mire a jókedv rögtön eltűnt és mindenki elkomolyodott. Szemrehányóan, de némán nézte az előadóra. Mr. Hornet azonban nagyon meg volt bántva. Megállapította, hogy ilyen értelmetlen közönséggel eddig még nem volt dolga és kisietett a teremből.

Mark Twain tehát akkor is megtette, amit tőle vártak, amikor nem volt jelen.

Az élet ilyenformán néha megrétfálja az embert, ha van kedve viccelni, ha nincsen. És amikor azt hisszük, hogy Mark Twain szól hozzánk, nem pedig a komoly élet, akkor kitűnően mulatunk azon, mit nekünk elmond. Humoristának nézni az életet irigyelni való adomány. Aki ezt nem tudja, igyekezzék, hátha meg tudja tanulni. És különben is: tessék csak jókedvűen, kitarlóan viccelni, mert az teszi az életet elviselhetővé.

Moly Tamás

Talpraesett válaszok

LORD BIRKENHEAD,

a híres angol államférfi, amikor hatalmas és dicsősége tetőpontján állott, régi választókerületében nagy beszédet tartott, amelynek egyik mondata így hangzott: — ... És most pontosan körül fogom írni, kedves hallgatóim, hogy a kormány mindegyikük javára külön-külön mit és miüt cselekedett ...

— Semmit! — kiáltotta egy női hang a karzatról.

— Mélyen tisztelt hölgyem — folytatta lord Birkenhead a félbeszakított beszédet. — ennek az óriási helyiségnek félhomálya nem enged meg, hogy láthassam az Ön kétségtelenül elragadó szépségét és így nem tudom pontosan megállapítani, hogy ön hajlandó-e, férjes asszony, özvegy, vagy pedig matróza. De még így is határozottan ki merem jelenteni, hogy közbeszólása igazságtalan volt. Mert, amennyiben szépséges hajadon, a választói jogot kapta tőlünk. Ha férjes asszony: nekünk köszönheti a munkalehetőségek szaporítását, a ház-

tartási kiadások és az ételmiszerárak csökkentését. Ha özvegyasszony, nyugdíjat adtunk önnek. Végül, ha ezek közül egyik sem, feltétlenül megvan az a szenvedélye, hogy szereti a teát. Tessék tudomásul venni, hogy a cukor adóját mi szállítottuk le...

PIRANDELLO

a világhírű olasz drámatrő, Angliában járt és nagyon szerette volna Írországot is megtekinteni, amelyről köztudomású, hogy túlságosan nyugalmas földnek nem nevezhető. Felkereste tehát G. B. Shaw-t és neki is elmondta, hogy Írországra akar utazni, de nem tudja: hová? G. B. Shaw kijelentette, hogy csupán egyetlen ír helyet merne őszintén ajánlani és pedig egy kis szigetet Írország déli partja mellett. Ott aránylag még békés nyugalomban élnek az emberek.

— Sajnos, — fűzte hozzá G. B. Shaw szomorú hangon, — teljes lehetetlenség, hogy az említett kis szigeten bárki kiköszön...

Stóry László levele

Kalap, vagy palacsinta? Bizony, nehezen lehetett volna eldönteni, hogy a méltóságos orvosprofesszorné tavaszi kalap költeménye mihez hasonlított leginkább. Az biztos, hogy női kalaphoz a legkevésbé. A lapos tetején trónoló ibolyacsokor olyan lett, mintha egy traktor símogatta volna végig többmázsás hernyótalpával. Pedig csak egy udvarias parasztgazda patkós csizmája illette a negyvenpengős remekművet, olyan lendülettel, hogy háromfelé repedt menten.

Az eset előzménye az volt, hogy a játékoskedvű tavaszi szellő leemelte óméltósága frissen ondulált hajkoronáiról a szép kis kalapot. A szellő játékos kedvében meghempergette a finom kis jószágot a porban és maga előtt kergette a forgalmas úttesten. A professzorné felsikoltott, s ahogy a szűk szoknya engedte, utána eredt a kalapnak. Láttá ezt egy alföldi, csizmás atyafi is. Megsajnálta a méltóságos asszonyt. Ő is üldözőbe vette a kalapot. A szél azonban nem honorálta a gazda beavatkozását. Még nagyobb kedvvel repítette a kalapot. A gazda rettenetes dühös lett, nem hagyta magát, lihegve kergette. Végre egy teherautó kerekei tövében utolérte és amikor a szél tovább akarta sodorni, diadalmasan, meg-

vagy disznó!» kiáltással patkós csizmájával ráugrott a törekeny holmira. Így lett palacsinta a drága kalapból.

Keresztes-Fischer Ferenc belügyminiszter csak a legrikkább esetben tud időt szakítani személyes pihenésre, vagy szórakozásra. Akik éjszakánként megfordulnak a Petőfi-téren, gyakran látják a belügyminiszter kettő felé hazatérni. Keresztes-Fischer Ferenc nagyon szeret vadászni, de csak az elmúlt napokban jutott hozzá, hogy néhány órát Barcsay Akos főispánnal és Stepaich Pál alispánnal vadászson.

Záborszky Edit egyike volt a pesti társaság legfranciásabb jelenségeinek. Néhány hónap óta eltűnt Budapestről. A napokban megaldódott a rejtély, Záborszky Edit, azaz pardon, Mme. V. de Christian, a fővárosba érkezett néhány hétre. Kiderült, hogy az ismert budapesti úrilány időközben külföldön férjhezment és Genfben él.

Mary Bey, egyiptomi nagykövet és Barik de Challet Párizsból, a Hortobágyra érkeztek, hogy néhány napig vadlibára vadásszanak. Az egyiptomi nagykövet már többször vadászott nálunk libára. A két előkelő külföldi vendéggel egyidejűleg gróf Nemes János és gróf Nemes Vince is a Hortobágyon voltak.

Urbán Gáspár báró, a legújabb főispán, egyike az ország legkitűnőbb agrárszáinak. Agrári a versenyeken mindig kitűnő helyezést értek el és a megnyert ezüst serlegekből és cigarettatárcákból be lehetne rendezni egy kisebb-fajta ékszerészüzletet.

Az előkelő köztisztviselő képesítendő kislánya falun járt vendégségben a mamájával. Éppen kirakodó vásár volt a községben, ahová a minden újra fogékony kislányt is elvitték. Amikor a vásárból hazamentek, a vendéglátó házigazdák és szépszámú vendégeik fagatni kezdtek a pesti gyereket, hogy mit talált a vásárban legérdekesebbnek. A gyerekek gondolkodott egy darabig, majd határozottan kijelentette:

— Láttam egy kínai hattyú libát, amely pont olyan volt, mint a néni, — mutatót a háziasszonyra.

Balatonai Faragó Juhász, másnéven Kálmán István, aki fafaragásaival nemzetközi viszonylatban is ismertté tette a nevét, nagy munkába kezdett. Megörökíti a lengyel-magyar közös határ megszületésének emlékét. Két művészi, faragott domborművekkel ellátott szivalakú dobozt farag, melyeket a lengyel és a magyar államfőnek fog felajánlani. A szép faragott dobozokon rajta lesz Moszcický elnök és Horthy Miklós kormányzó Ófóméltósága monogramja is.

Czernin Ottokár gróf, az osztrák-magyar monarchia volt külügyminisztere és felesége, Budapestben töltöttek néhány kellemes napot. A volt külügyminiszter a Margitszigeten lakott, minden feltűnést került, egész nap sétált, napozott. Jóformán még asztalszomszédai sem tudták, hogy milyen világhíres ember mellett vacsoráznak.

Nők löversenye! Magyarországon ritka élvezet a lovassportok barátainak. Így hallottam, hogy július 13-án rendeznek a fővárosban egy női löversenyt, amelynek a favoritjai Jeney Istvánné — Bezegh Huszágh Éva, Keresztes Erzsébet és Mravik Pálné lesznek.

Fogadással, de még milyen fogadással nyerte meg egy vidéki úrilány az olaszországi társasutazás zsebpénzét. Olaszországban az utcán árulják az egyik nemzeti csemegét, a sült verebet. Magyar pénzben pár fillérbe kerül egy veréb-sandvich. A társaság egyik kötekedő férfi tagja fogadást ajánlott egyik hölgynek, hogy mer-e verebet enni. Harminc lírába fogadtak. A hölgy egyik verebet a másik után fogyasztotta jóétvágyal. Közben többen rosszul lettek és sok 30 líra vándorolt a vállalkozó kedvű lány táskájába. Végül a versenyt félbe kellett szakítani. De nem veréb, vagy étvágy, hanem pénzhány miatt.

Magyar mintájú divánpárna.

Leírása kézimunkarovatunkban

Ez is Amerika!

REGÉNYES ÖNVALLOMÁS

IRTA: JACK BILBO * FORDITOTTA: ANGYÁDY MIHALY

4.

— Hogyan jutottam ideig? — szűrt öntudatomba az önkínzó kérdés. — Hol vagyok? ... Mi ez a ház? ... És mit akarnak tőlem ezek az emberek? ... Szabad vagyok-e még? ... És mily mértékben vagyok szabad? ... Ha most menekülni akarnék, leszaladnék és kalap nélkül futni kezdenék az utcán: vajjon visszahoznának-e? ...

Megborzongtam:

— Talán máris túlsokat tudok rólu? ...

Ilyen gondolatok és kérdések kinozták agyamat, de aztán próbáltam magam megnyugtani:

— Nem tudok én még semmit! ... És ezek, itt csak játszanak velem. Úgy viselkednek, mintha már mindent tudnék. Igen, csak játszanak velem. Valaki sakkozik egy másikkal és én figura vagyok az ő sakkjátszmájában ... De ki a fekete «boss» és ki a fehér «boss»? És mi vagyok én? Bátyja, futó, vagy paraszt? ... «Gunman»: így nevezett az a furcsa ember, akit itt, ezek Alfonznak hívnak ... «Gunman»: így nevezik azt, aki lő. Így hívják a revolveres embert, az úgynevezett testőrt ... De kinek a testőre vagyok én? És miért akarnak ezek mindenáron gunnant csinálni belőlem? ... Talán azért, mert kisiklott az életem és a nagy semmi előtt állok? Mert nincs senkim és mert nem félek senkitől? ... És miért nem kérdeznek meg engem, hogy akarok-e gunman lenni? ...

Pillanatnyi szorongás lett úrrá a szívemen és keserűen legyintettem:

— Nem arról van szó, akarok-e, vagy sem! ... Muszáj! Igenis, muszáj! ... Csak-hogy nem addig van! Önmagammal kell tisztába jönnöm: akarok-e, vagy sem?! ... Akarok, mert muszáj ... Ördögöt! Akarok, mert: akarok! Különbem nem volna itt ...

Minden átmenet nélkül, mint váratlan fény villanása: egykori gyermekszobám rajzolódott emlékezetembe. Igen, az a nagy, barna gyermekszoba, a mi stockholmi lakásunkban ... Istenem, Stockholmtól ideig, milyen végtelen hosszú az út. Ha édesapám tudná, hol vagyok most! Istenem, még írhatnék neki ... Írjak neki, most, innen, miután olyan soká nem írtam? Ó, de hiszen innen nem is írhatok ... Anyám? ... Azt sem tudom, él-e még ... Az én anyám a nagy pénzfejedelmek híres családjából származik. Nem hinném, hogy annak a családnak bármely tagja valaha is olyan helyzetbe került volna, mint amilyenben most én vagyok. Elfajzot-tam. Bizony, messze estém a családomtól. Mindig ezt mondták rólam és igazuk volt. Igazuk volt, ha azt mondták, hogy nem vagyok olyan, mint a többiek, mert fegyelmezetlenebb vagyok, kevesebb bennem a gátlás, vagy talán — több bennem a kritika? Jól van! De ki tett olyanná, amilyen vagyok?

Nincs nekem senkim a kerek világon, akinek elmondhatnám, amit érzek. Soha senki nem szeretett. Nagyon szomorú volt a fiatalságom. Szüleimtől nem kaptam szeretetet és angol nőrszeimtől sem. Megvolt mindenem, amit egy gazdag vállalkozó gyermeke kívánhatott, csak éppen szeretetet nem kaptam senkitől.

És aztán, egy szomorú napon, elváltak a szüleim. Hét esztendő voltam, akkor tört ki a nagy háború. És akkor kezdődött az én háborúm az emberek ellen. Én már akkor is idegennek éreztem magam az emberek között, már akkor is hiába kerestem pajtásokat. Vajjon itt meg fogom-e találni azt, amit akkor hiába kerestem? ...

Nem volt könnyű dolgom 1914-ben Hollandiában élni. Nehézségeim nem a nyelvből származtak. Hamar megtanultam a holland nyelvet és az angolt is, anyám anyanyelvét, de azért mégis svéd gyerek maradtam a hollandus fiúk között és ők is annak tekintettek. Először nyilvános iskolába jártam, azután magániskolába. Ott már jobban éreztem magam, kivált amikor cserkész lettem. Igazán szépek csak utcai csatáink voltak. Hogy felvertük a csendes Hága nyugalmát! Milyen buta arcokat vágtak a derék hollandusok, amikor üvöltve elrohantunk mellettük az utcán! De a legszebb csatákat a dűnák, a tengerparti homokbuckák között vívtuk.

Egyszer egy fiú beleesett egy nagy lyukba, amit ágakkal takartunk be, hogy az ellenség ne vegye észre. És micsoda pompás nyilatkat faragtunk bambuszrúdból! Milyen jól tudtunk lőni! Én nyíllal lőttem először célba, ott szereztem meg a nagy biztosságot. Vadak voltunk, gorbombák voltunk, de tisztességesek, korrektek is. Nem lett volna semmi baj, elmúlt volna ez a vad korszak is, — csak az édes-

szepő, májfolt, pattanás, arctisztáltságok ellen. Szépit, fiatalít. Próbátégely 80 fillér, nagy 1.80 előre fizetve. Utánvételt drágább. Rácz M. János gyógyszerész, Kiskunhalas.

OZOM CRÉM

Üde és vidám
minden nap,
hála a
Pyramidon
tabletták
fájdalomcsillapító hatásának

Minden Pyramidon csomagoláson
— a „Bayer” kereszt látható

De most már aztán elég ...!

Nem, így már nem lehet élni tovább!
Egyszerűen: nem lehet! ...

Vissza akarok menni a balga tudatlanság
gyöngyörűsége korszakába, amelyben
atyáink éltek! Nem akarok élni a «legmo-
dernebb kutatások» szerint! Adjátok vissza
a régi naivságotom! Engedjétek, hogy
újra boldog legyek! Most már aztán
elég! ... Nagyon, nagyon sokat tudok sa-
jáltmagamról!

Minden reggel odanyújtja nekem — az il-
latos kávé helyett! — az önismeret keserű
italát valaki, akinek ez a hivatása. Meg
kell ismerkednem valamennyi veszede-
lemmel, amik szegény testemet jenyege-
tik. Betegség-szimpptomákkal táplálkozom
és preventív diagnosizokkal vagyok kény-
telen csillapítani a szomjamat. Nem néz-
hetek a tükörbe, hogy valami tjesztöt ne
tapasztaljak magamon. A lábaimat nem
lobázhatom, hogy valami gyanús tünetet
ne vegyek észre. Saját maganunk idegen
vagyok, mert alaposan megismertem a
szervezetemet. Köszönöm szépen! ... Egy-
általán nem érdekel a testem. Ha eljön az
utolsó óra, úgyis hiába minden «tuda-
som.» Nem helyezek semmi súlyt arra,
hogy önmagam állapítsam meg a — saját
diagnózisomat.

Hová, háová lett — édes Istenem! — a
táplálkozás boldog öröme? Valamikor
beafsteakot ettem, meg szilvás gombócot,
meg rétest! El velük! Most már kalóriá-
kat és vitamint és szénhidrátokat és fe-
hérjéket eszünk! Sőt az egyik orvos bará-
tom már — a rendes étkezés helyett —
kis tablettákat ajánlott nekem. Ezekben

a tablettókban pont annyi kalória és vitamin és szénhidrát és fehérje — vigye el őket az ördög! — van éppen, amennyi feltétlenül szükséges.

Az asztalom mellett pedig kellemetlen vendégek ülnek állandóan, akik gúnyosan káromgújjal felém «menetekels-juket és mementójukat. Ott ül Madame Utóéretmeszedés és belenez a számba, ha kissé több kalóriát merek magamhoz venni! A bal oldalamon Dementia Tremens kisasszony terpeszkedik és elveszi ajkam elől a borospoharat. És szemben és oldalát mindenütt egy-egy ilyen kellemetlen vendég: a legújabb tudományos kutatók törzszülötte vigyorog felém.

Csak legalább lelkeket kímélte volna meg a modern kutatás!... De nem!... Ó, korábbi évtizedek boldog emberei! Nem tudatosok mást, csak azt, hogy a lélek halhatatlan. Nekem is elég volna ennyi! Csak-hogy énnekem már azt is tudnom kell: hogy néz ki a lelkem! Hogy olyan mint egy itatóspapír, amely magába szívja a különböző — komplexum-cseppcskéket. Nekem már nincs is — lelkem, csak édes, kedves, kicsi — «komplexumaim.»

Már — álmaim sincsenek. Shakespeare írja valahol: «Az álom az ember boldogítója...» Szeretném, ha Shakespeare ma élne és meg merné ismételni ezt a kijelentését! Nekem már csak «valóság-képzeteim» és «vagyálmaim» és gyilkos fantazmagóriáim lehetnek! Valamikor az ember az álmaít megtette a — lutrin, ma elraktározhatja őket a — bűnügyi múzeumba. Azelőtt jelfrissülve és újult erőben ébredtünk fel reggel, ma kénytelenek vagyunk magunkat annyira megütálni, hogy a legszívesebben nem is élnénk tovább. Így szedelgek a «pszichoanalízis» és az «individuálpiszichológia» között és az én itatóspapírom — amit azelőtt léleknek nevezünk — nemsokára spirítusba téve egy egészségügyi kiállítás üvegszekrényébe kerül.

Még a gyermekemet sem nevelhetem anélkül, hogy idevonatkozó — szakkönyvet ne vegyek a kezembe. Imádotok feleségemnek nem vehetek új ruhát anélkül, hogy meg ne állapítanám: a bennem lappangó gyilkost akarom elaltatni ezzel a galáns cselekedetemmel. De még csak levelet sem írhatok, mert ott leskelődik mögöttem és könyörtelenül rém csap a — grafológiai! Egyetlen rosszúl rajzolt betű clegendő ahhoz, hogy azonnal — letartóztasson a rendőrség és a bíróság életfogytiglani fegyházra ítéljen.

A tenyeremből leolvashatom a — halálom dátumát. A ráncok jelentik a szerencsém, vagy szerencsétlenségemet. Az orrom elárulja a szellemi képességeimet. Pontosan tudom, hogy melyik leányból nem lesz jó feleség és melyik asszony a leghűségesebb. Az asztronómia pedig az egész jellememet napfényre hozza. Nem ember vagyok, hanem — «januári» ember! És szegyenkezem veszem tudomásul: milyen senkik azok az újszülöttek, akik január havában látják meg a napvilágot. Azt is tudom... de minék mondják még többet?... Tudom, hogy — nagyon sokat tudok!

Amióta pedig ennyire ismerem a tulajdon testemet, a lelkemet, az «életvonalamat», az álmaimat, az írásmatom, az orromat, az agyamat és a tenyeremet: azóta az életet elvesztette előttem minden értékét. Már nem is élek, hanem csupán, — analizálok magamat.

anyám nem tudott megérteni. Mindig akkor vert meg, amikor a legkevésbé szolgáltam rá. Lehet, hogy neki volt igazza, de én mégis úgy éreztem, hogy a büntetést meg nem érdemeltem.

Bármennyire fájó is ez a megállapítás, be kell vallanom: mindig idegennek éreztem anyámat. Távolinak, elérhetetlennek, idegennek, — akitől remegtem, de akit nem bírtam szeretni. Fagyos hűvösség, dermesztő szigorúság áradt egész lényéből. Hiába próbáltam hozzá-melegedni: újabb kiábrándulás, még nagyobb elhidegülés volt az eredmény. Lehet, hogy én bennem volt a hiba, de magán a tényen ez már nem változtat semmit. Eltűnt egymás mellett és mégis idegenek voltunk egymásnak.

Aztán — kimondták a választ. Szüleim különválását. Az ítéletben az állt, hogy anyámnál kell laknom. Neki ítélte a törvényszék! De miért nem mutatta meg anyám azt az ítéletet? Csak kilenc esztendő voltam még, de már nagyon jól tudtam, hogy meg kell lennie valahol az írásbeli ítéletnek. Meg voltam győződve róla: anyám az oka, hogy nincs apám, mint a többi fiúnak. Azaz hogy volt apám, de anyám távotartott tőle. Én legalább azt hittem... Ez a gondolat mérgezte meg gyerekkoromat. Úgy éreztem, hogy valami bilincs van rajtam. Ezt a bilincset akartam széttörni.

Legkisebb gyermekkoromtól fogva mindig más emberek akaratával szállt szembe az én akaratom. Anyám hallani sem akart arról, hogy boxolni tanuljak. Mennyit kellett küzdenem, amíg elértem, hogy mégis szabad legyen megtanulnom. Anyám egy ismerőse, egy internált angol tiszt volt első mesterem. Azt hiszem, neki is jó szórakozás volt a boxtanítás. Nekem nagy hasznomra vált. Egy-két hét múlva már valamennyi osztálytársammal szemben fölünyben éreztem magam. De azért nem éreztem jól magam, mindenáron apámhoz akartam menni.

Egy napon feltörtem anyám szekrényét. Úgy dobogott a szívem, amikor a fehérnemű alatt megtaláltam a választ kimondó ítéletet és azt olvastam, hogy jogom van évenként kétszer meglátogatni az apámat.

Amikor ezt megtudtam: kabát és kalap nélkül kirohantam a pályaudvarra. Apámhoz akartam menni — és egyetlen fillérem se volt. De a vágy, hogy apámhoz juszak, oly erősen égett a szívemben, hogy minden akadályt elhárított.

Egy kövér nő mögé bújva becsempésztem magam a Perronra és sikerült a vonatra is feljutnom. Bezárkóztam az egyik első osztályú kocsi félreese helyére. Nem féltem, sőt boldog voltam. Úgy éreztem, hogy nagy kaland előtt állok és ez vidámmá tette önként vállalt rabságomat.

Bevallom: szerencsém is volt. Mert, amikor egy félóra múlva kimerészkedtem a folyosóra, egy szemüveges emberrel találkoztam, aki csempész volt. Milyen másként történt volna minden, ha az a szemüveges ember véletlenül — detektív! Akkor visszavitték volna anyámhoz!

Mindenesetre szép volt: kiszállni a vonatból és tejesköcsögök közt, szekéren jutni át a határon. Még pénzt is kaptam csempész «barátoimtól.» Mindenestre — elértem a céloamat: sikerült Stockholmba jutnom.

Éjfélkor érkeztem meg.

1919 tavasza volt. Megborzongtam: olyan volt a város, mint egy temető. Mintha minden élet kihalt volna benne... Hogy nézett rám az a rendőr, akitől megkérdeztem az utat! Apám irodájába akartam menni, a lakást azt tudtam, túlmesze van, a nyugati városrészben. És mekkorát nézett apám öreg portása, amikor megkopogtattam az ablakát. Bárhogy erősködtem, nem akarta elhinni, hogy kíséret nélkül egyenesen Hollandiából szöktem haza.

Másnap reggel aztán kivitt a lakásba. Amikor atyám nagy dolgozószobájába léptem, egy pillanatig öröm tükröződött az arcán. Ezt biztosan tudom. Minden oldalról megnézett, megforgatott: hatalmasan megnöttem, amióta nem látott. De aztán, — ezt sem fogom elfelejteni soha, — mérgesen rámmordult: — Hát én most mit csináljak veled?

De azt sem fogom elfelejteni, hogy én mit feleltem neki erre: — Ön gentleman, ezért becsületszavát kell adnia, hogy nem kell visszamennem az anyámhoz.

Bizony, így beszéltem én már tizenkét éves koromban, mint egy kis felnőt. Tudom, neveléses voltam. De nem tágitottam, amíg az apám nem adta a becsületszavát. Nem sok hasznom volt belőle, mert nem fogadott be a lakásába, hiszen csak tizennégy szobája volt és így a kis fiának nem jutott hely. Bedugott egy nevelőintézetbe, ahol a fiúk idegenes kiejtésem és cserkészruhám miatt kinevettek. Aztán onnan is kivett és egy vidéki nevelőintézetbe küldött.

Ja igen, közben még Emma néminél is laktam. Emma néni jó volt hozzám, de volt egy tizennyolc éves fia, az szemtelenkedett velem, erre én, a tizenkét éves, nagyon megvertem.

A nevelőintézetben tanultam meg először éhezni és koplalni. Hollandiában mindig rengeteget ettem, itt azonban vizenyős leveleket kaptunk, rossz szendvicseket, vadkörtével összefőzött fagyos krumplit és rettenetes ízű hársfeteát.

Itt is sokáig idegennek éreztem magamat a fiúk között, nevettek rajtam, sőt egy tanító is, történetesen az igazgató fia, mindig kinevetett. Nem sokat tanultam ebben

Lohr Mária (Kronfus) **Ügytisztító - kelmefestő**
Gyár és központ: Budapest, VIII. ker., Baross-utca 85. szám

az internátusban, de azt az egyet megtanultam és soha ebben az életben nem fogom elfelejteni, hogy senki másra nem számíthatok, csak önmagamra.

Es soha nem fogom elfelejteni az én párbajomat egyik társammal. Parasztfiú volt, a legerősebb fiú az osztályban. Nálam is erősebb volt, csak szívóssággal tudtam legyőzni. Egy éjjel az a tanító, akit gyűlöltem, rajtamütött egy másik fiú szobájában, ahol gyertyát gyújtottunk, hogy még olvashassunk és hancurozhassunk egy kicsit. Konzervdobozokból ugyan riasztókészüléket csináltunk: az enyém volt az ötlet és én is állítottam össze a készüléket, amely mindig jól működött; csak éppen most mondott csütörtököt. Amikor az a tanító belépett a szobába, cigareta volt a kezében és én el próbáltam rejteni. Egyre kisebb lett a cigareta, már az ujjamat égette, ekkor az égő cigarettát összenyomtam a markomban, jól megégettem magam, de nem árultam el, hogy fáj.

Akkor először éreztem, hogy mindent, amit igazán akarok, el is tudok érni, csak nagyon erősen kell akarnom. Már tizenegy éves koromban ez szerint a törvény szerint életem. Feladatokat tűztem ki magamnak. Volt például az intézet közelében egy meredek szikla. Ha ránéztem, már szédültem. Elhatároztam, hogy naponként háromszor felmászom erre a sziklára. És megcsináltam: először egy szelédem emelkedő szertentinen mentem fel, azután egy meredekebb úton, majd pedig azokon a lépcsőfokokon, amiket a sziklába vágtak, végül szikláról-sziklára ugrottam. Amikor a parasztfiúk — több gazdag kisbirtokos fia is ott ült velünk az osztályban, — azzal csúfoltak, hogy még egy köbméter fát sem tudok felválni, nekiálltam és egy pár téli hónap alatt huszonnégy köbmétert vágtam fel. Hosszú gyakorlat után cserkészkezésem úgy tudtam leejteni megfeszített karizmaira, hogy lepattant. De egyszer hasbaszúratt ezzel a késsel azt az ellenszenves tanítót, az igazgató fiát. A fiúk bementek a városba, én azonban elbujtam induláskor, bezárkóztam a szobámba, mert nem akartam levágnom a hajamat. Az a tanító azonban felfedezett, amikor végigjárta az épületet és egy olóval, hátulról közeledve hozzám, egy-két grádciosot vágott a frizurámba. Ettől annyira feldühödtem, hogy kihúztam a késemet és vakon nekimentem. Nem ejtettem nagyon mély sebet, a tanító csak hasára szorította a kezét és kiment a szobából. Nem árult el senkinek és azóta békénhagyott.

Ott az internátus melletti nagy hegyekben, csak a rabló-pandur csapatok voltak szépek, a műkedvelő előadások és Lucy. Nagy bakbarokkal mentünk egymásnak. Nem verekedtünk olyan brutálisan, mint Hollandiában, de nem is olyan korrektilak. Játék közben mindig a régi svéd lovagokra gondoltunk, akik valamikor itt laktak a várakban köröskörül. Lovagdrámákat is adtunk elő. Két műkedvelő előadást is rendeztem. Talán csakugyan volt bennem valami tehetség a színházhoz. Nem tanultam sokat, csak a matematika és a történelem érdekelt és a tornában voltam kitűnő. A történelem alakjai közül az angol királyokat szerettem, akikről azt tanultam, hogy nagyon ravaszok voltak. Én ugyan nem vagyok diplomata, de talán éppen azért csodáltam a diplomáciát másokban.

Ha vizsgálom ezeket az idők, mindig a kis Lucy jut eszembe. Vajjon hol lehet most? Édes kis tizenégy éves angol lány volt, tőlünk nem messze egy lányintézetben lakott és én voltam az egyetlen fiú, akivel angolul cseveghetett. Ez a Lucy volt az én első, ártatlan szerelmem. Egy barlangban találkoztunk rendszerint, amit senkisémet ismert kívülünk és almát, körtét loptunk a környező tanyákon. Jó kis pájtás volt.

Legnagyobb fájdalom az volt, hogy amikor kiosztották a postát, én sohasem kaptam levelet és sohasem kaptam csomagot. Csak álltam ott bután és szomorúan, míg a többiek izgatottan bontogatták a leveleiket. Egyszer innen is megszöktem az apámhoz, Stockholmba, de ő nem fogadott barátságosan és csakhamar vissza-küldött az intézetbe.

Amikor letettem az egyéves önkéntességre jogosító vizsgát, odaléptem eléje és kijelentettem neki, hogy Amerikába akarok utazni. Amerikában az Eldorado't kerestem. Ott, gondoltam, ki tudom fejteni minden erőmet, sok pénzt kereshetek, a magam ura lehetek és ha Amerikából visszajövök, megmutathatom az embereknek, hogy milyen legény vagyok. Apám kinevetett, én azonban egész komolyan azt feleltem neki:

— Ha nem engeded, hogy Amerikába menjek, agyonlövöm magam!

Mínthogy apám tudta, hogy minden fenyegetésemet valóra váltom, beleegyezett, hogy tizenhatéves koromban elutazzam Amerikába.

Voltaképpen szerencsém volt. S. úr, a nagy színházkoncertn gazdája, történetesen éppen Stockholmban járt és én keresztülvittem, hogy apám egy barátja elvigyen hozzá. Nagyon vágytam akkor a színház felé és Amerikába is vágytam! Most mind a két vágyamat valósíthattam meg. Amikor S. úr azt mondta nekem, hogy felfogad kifutónak, boldog voltam. Hiszen csak ugródeszkára volt szükségem!

Így hajóztam át tizenhat esztendősen koromban New-Yorkba. Istenem, akkor kezdődtek az én viszontagságaim. Ha S. úr nem osztott volna be francia barátjához kísérőnek, talán minden másképpen történt volna. S. úr nem utazhatott egy hajón a barátjával, az amerikai kikötői hatóságok előtt nem kockáztathatta hírnevét. Ez a nagy szöke, francia revükirálynő belémszeretett.

Most már négy amerikai esztendő van mögöttem. Ebben a négy esztendőben alaposan megismertem Amerikát. Hény pályán mozogtam ezalatt az idő alatt! Voltam pincér és soffőr, lakástervező, teherhordó, filmprodukción-vezető, riporter, volt még amerikai katona is, az igaz, hogy csak két napig, mert aztán rájöttek, hogy nem vagyok amerikai polgár és kidobtak a hadseregből. S. úr francia barátja már

Nem akarok megőszülni!!!

„HEINZELMÄNNCHEN“-féle

Physichrom-hajrenovátor

Csalhatatlan szer az egészséges, természetes hajszín visszanyerésére és az őszülés ellen való védekezésre.

Ez a híres, rég bevált hajvíz nem festőszer és semmiféle festőanyagot nem tartalmaz. A haj magabaszvíja ezt a hajvizet és így kellő táplálékot nyer, minél fogva az őszülő hajszálak rövid idő múlva egészséges, természetes színt és megfelelő sűrűséget nyernek.

Physichrom-hajrenovátor erősíti és szépíti a hajat, remekül fokozza a haj növelését és megakadályozza az őszülést a legmagasabb korig.

Heinrich Männchen, Wien

Ára: 4 pengő.

Magyarországon gyártja:

TÖRÖK PATIKA

BUDAPEST, VI., KIRÁLY-UTCA 12. SZ.

Történelmi furcsaságok

„TESSÉK LEFEKÜDNI!“

A spanyol királyi udvar szertartásai szerint, amiket évszázadokan keresztül sértetlenül megőriztek és szigorúan betartottak, a királynénak télen 9 óraker, nyáron pedig 10 óraker le kellett feködni. Ez ellen való minden tiltakozás eredménytelen volt. Egy német diplomata erről szóló és hazájába küldött híradása, 1662-ből a következőképpen hangzik:

— «Mária Anna királyi felsége nem akart alkalmazkodni a szertartásokban előírt órához, amikor ágyba kell mennie, hanem úgy vélekedett, hogy alvása az a legjobb idő, amikor az embernek kedve van aludni. Eppen ezért gyakrabban előfordult, hogy az estélyen résztvevő udvari dámák, amikor a királynő őfelsége még asztalnál ült, elkezdték őt vetköztetni anélkül, hogy erre engedélyt kértek volna. Egyesek kibontották a ha-

Maigrolax-tea

kiváló hashajtó

modern hölgyek súlyszabályozója
Főraktár: TÖRÖK-PATIKA Király-u. 12

ját éjszakai pihenőre, mások az asztal alatt tettek-vettek, lehúzták cipőjét és ruháját, aztán őfelségét oly gyorsan ágyba cipelték, hogy sokszor maga sem tudta, miképpen került oda.

KÉTSZÁZÉVES FARSANGI KOSZTUM

Orleansi Fülöp herceg, aki XV. Lajos mellett a régens szerepét töltötte be (1715—1723), el akart menni egy álarcosbárra és megkérdezte Dubois nevű miniszterét: miképpen öltözzék, hogy ne ismerjenek rá. A miniszter tanácsához híven, együtt mentek az álarcosbárra és a miniszter minden pillanatban rátaposott a régens uszályára. Az ötlet pompásan bevált. Az emberek nem merték elhinni, hogy valaki ráléphet az orleansi herceg uszályára. Legkevesebb pedig a minisztere, aki éveken keresztül türté és szenvedte a herceg szeszélyeit. Dubois alaposan kihasználta az alkalmat, hogy megfizessen az őt ért sérelmekért és rendkívüli buzgalommal, egyre sürűbben és egyre nagyobb nyomattal taposta a herceg uszályát.

Orleansi Fülöp herceg végre megúnta a dolgot és ingerülten rákiáltott miniszterére:

— Dubois, abbahagyni! Most már eléggé ismeretlen vagyok!

A „SZAKÉRTŐI VÉLEMÉNY”.

A 18. század hetvenes éveiben már megkezdődtek a kísérletek a levegő meghódításáért. Néhány feltaláló „lég-gép”-modellt készített és az első tervekkel együtt benyújtották a porosz kormánynak, hogy állami támogatásban részesüljenek.

Nagy Frigyes az ügyet Formey titkos tanácsosnak osztotta ki, mint aki technikai kérdésekben szakértőként szerepelt. A titkos tanácsos egy éven keresztül tanulmányozta a terveket és a modelleket. 1877 októberében aztán benyújtotta „szakértői véleményét”, amelyet „legjobb tudása szerint és lelkiismerete szavára hallgatva” készített el. Formey „szakértői véleménye”-ének befejezése így szólt:

„... A levegőben való repülés művészeté soha meg nem valósítható, mert fizikai lehetetlenség. De még abban az esetben is, ha ez a lehetetlenség nem állana fenn, megvalósítása életveszélyes. Az emberek épp elégszer sérülnek meg és pusztulnak el a járás és lovalgás közben.”

Milyen nevetségesen hangzik ez a „szakértői vélemény” a mi mai júlunknak!

előbb kidobott és S. úr is kidobott, mert feleselni mertem vele. Később nagylelkűen mégis megbocsátott, újra szolgálatába fogadott, így lettem annak a színháznak a segédmenedzser, amelynek a pénzét elrabolták tőlem. Istenem, talán nagy ember lett volna belőlem az amerikai színházi világban, ha — nem találkozom Billel a Broadwayn! Egész életemben csak önerőmben bíztam és minden pillanatban kész voltam a küzdelemre. Amerikában sem tettem egyetlen lépést — revolver nélkül.

Sajnos, amikor Bill oldalához nyomta a revolvért, nem jutottam lövéshez... Miért kellett mindennek úgy történnie, ahogyan történt?... Miért nem lehetett olyan szép és derűs a gyermekkorom, mint amilyen a gazdag emberek gyermekeinek jut osztályrészül?... Miért nem szeretett engem az édesapám, vagy legalább is miért éreztem azt, mintha teljesen idegen lenne hozzám?... Miért váltak el egymástól a szüleim és én miért kényszerültem anyámmal menni?... Miért akadtam össze azzal a csempésszel, az egyetlen emberrel, aki jó volt hozzám, de akinek segítsége nélkül talán mégis másként alakult volna az életem?... Miért küldött édesapám abba a nevelőintézetbe, ahol egészen elvadtam?... Miért nem engedte meg, hogy legalább az ő szeretetének verőfénnyében sűtkérezzem?... És miért egyezett oly könnyen bele, hogy Amerikába utazhassam?...

Mennyi kínzó kérdés, amikre felelni kellene, — de ki tud mindeerre megfelelni?! Tudom: gyávaság, hogy mindent másokra hárítok és ilymódon akarom magamat mentesíteni a felelősség alól. Talán éppen én voltam az, aki nem tudtam kiváltani a szeretetet magam iránt és ezért nem szeretett igazán senki. Gögös és konok voltam, sértő és eltaszító, hát akkor hogy mert volna valaki is szeretettel közeledni felém? Tudom, hogy a legnagyobb földi boldogság a — szeretet. Amit a mi szívünk érez és amit irántunk éreznek.

Miért maradt ki az én életemből ez a legszebb és legszentebb ajándék: a szeretet?... Most már mindegy, ezen nem tudok változtatni. Nem tudok segíteni magamon és az életemen, amelyet ebbe a házba sodort a Billel való találkozás.

Nem tudok segíteni magamon, de — más sem tud segíteni. Nem is akarom, hogy segítsen. Mindig csak a magam erejére számítottam, most se leszek hűtlen eddigi magamhoz.

Levonom az új helyzet konzekvenciáit.

Tudom: hol vagyok, tudom: kik ezek az emberek, tudom: mit csinálnak, tudom: miből élnek. Sejttem azt is: miért nevezik szegény Mikenek azt az embert, akinek az ágyán most én hevelek. Talán valamikor rólam is azt fogják mondani:

— Szegény Jack...

De nem adom olcsón a bőrömet! Mindig harcolnom kellett, most is ez vár reám. Hát — harcolni fogok!

(Folyt. köv.)

Amit minden háziasszonynak tudnia kell

Ne használjunk jódtincturát

Írta: Vély József,
gyógyszerész

A jódtincturát az utóbbi évtizedekben mind gyakrabban és gyakrabban használják tévesen sebgyógyításra a laikusok. E szer egyáltalában nem sebgyógyításra való, hanem csakis a seb környékének dezinficálására, csírátelenítésére. A sebbe jutott jódtinctura nem hogy elősegítené a seb gyógyulását, hanem egyenesen ártalmas arra. A jódtinctura a bennelevő jódiatt, mint minden savképző elem, a sejt élő anyagára hármast hatást fejt ki: 1. indirect oxydáló, a vízből oxygént szabadít fel, mely mindent oxydál; 2. a víz hidrogénjével a roppant erősen maró jódhidrogént képezi és végül 3. a fehérjét és zsírokat a jódozás által tönkretesz. Ezen hármast hatás igen előnyös a baktériumok elpusztítása szempontjából, de sajnos, nemcsak a sebben lévő baktériumokra fejti ezen — nekünk ebből a szempontból hasznos hatást, hanem a seb összes sejtjeire is, — ami végeredményben a jódtinctura káros, roncsoló és maró hatásában nyilvánul meg, ha az a sebbe jut. Ezen megfontoláson alapul az az orvosi gyakorlat, hogy a sebszétben egyáltalában nem a sebbezülésre, hanem csakis a seb környékének dezinficálására használják a jódtincturát. Sajnos azonban, ezt a használati módot a laikus közönség félremagyarázva, a sebgyógyításra akarja alkalmazni. Az úgynevezett kis-sebszeti-therápia egyébként a sublimátion kívül a jódtincturát is mellőzi, amióta bevezetettett a Weiol-sebolaj. Ez nemcsak pótolja, de hatásában felül is múlja az előbbieket; nemcsak fertőtleníti, de gyógyít is, sőt a gyógyulási folyamatot lényegesen megrövidíti, a hámosodást előmozdítja, nem mar, a vérzést és fájdalmat csillapítja, nem is bűzös (mint a jodoform), sőt a gennyes tályogok és hasonlók undorító szagát is fedi, amellet a kötésváltás is abszolút fájdalomlan; az olajos kötés nem ragadhat a sebbe, amelyet mindenképp megkímél. Talán mindezeknél fontosabb, hogy a laikusok kezében teljesen ártalmatlan és összetétele is állandó; be nem sűrűsödik, ezért hosszabb időre való eltevésre igen alkalmas. Ezen sebolaj értékét mi sem bizonyítja jobban, minthogy ma már minden klinika, kórház, mentőegyesület, továbbá a betegpénztári ambulanciák mind ezt használják és a mentőszekrények el sem képzelhetők ezen gyógyszer nélkül, lévén az első segélynyújtás nélkülözhetetlen, sérülések esetében szuverén gyógyszere.

ÚRI TÁRSASÁG

A Kormányzó Úr

Ófőméltósága Hóman Bálint kultuszminiszternek, a Szent István-emlékévé előkészítése körül szerzett kiváló érdemeiért, elismerését fejezte ki. — Vitéz Madi Kovács Imre, Tolna vármegye új főispánja, ünnepélyes keretek között átvette hivatalát. — Desseő László vk. alvezredes a helsinki követség katonái attaséjává nevezték ki. — A Kormányzó Úr Ófőméltósága dr. Kovács József érdemtelki földbirtokosnak a gazdasági főtanácsosi címet adományozta. — A győri művészeti napok ünnepélyes keretek között kezdődtek meg a kulturházban, a képzőművészeti kiállítás megnyitásával. Spáth Gyula polgármester köszöntötte a kultuszminiszterium, valamint az Orsz. Irodalmi és Művészeti Tanács megjelent képviselőit, akik aztán megtekintették a valóban magas színvonalat mutató művészi kiállítást, amely hű képét adja a modern magyar festő- és szobrászművészetnek. — A Székesfőváros Népművelési Bizottsága kitűnően sikerült évadzáró hangversenyt rendezett a pesti Vigadóban. A műsoron a székesfővárosi Ferenc József zenei pályázatán pályadíjat nyert és dicsőrebben részesült művek szerepeltek. — A Pátria Magyar Írók és Művészek Clubjának dísztermében, előkelő közönség jelenlétében, kitűnően sikerült magyarnóta-estet rendezett Hajdú Anna, a kitűnő énekművész, aki valóban a magyar nóta gyöngyszemei egyik leglátogatottabb interpretálójának bizonyult. A rendkívül tartalmas műsorból ki kell emelnünk Veressné Föz Erzsébet fellépését, aki saját műveiből adott elő, megérdemelt nagy sikert aratva. — A Move BTSE Ifjúsági Csoportja lelkes ünneplés keretében adta át Párkányban Vacula Istvánné ötödik gyermekének a gyűjtött babakelengyét. Az ifjúsági csoportot Dlouhy László városbíró, Hegedűs Balázs m. kir. belügymin. megbízottja és Zoltán Amália tanítónő üdvözölte, amire Korompay Viola, lapunk munkatársa, Move BTSE főtírák válaszolt. Az újszülött keresztelőjén is megjelentek, majd Korompay Viola beszéd keretében átadta Vacula Istvánnének a babakelengyét. Az Ifjúsági Csoport tiszteletére a város ebéjét adott, amely után rögtönzött műsor mellett szórakoztak a jelenlévők.

Hímen-hírek

Fabinyi Éva és Kemenes Béla m. kir. tüzérfőhadnagy örök hűséget esküdött az ózdi rk. plébániatemplomban. — Fodor Izabella csoltói kedves előfizetőket eljegyezte Marosvári József MÁV-tiszt. — Dr. Tatai Molnár Magdolna okl. középisk. tanárnőt eljegyezte dr. Vity József szegedi áll. Klauzál Gábor-gimnáziumi tanár, egyetlen lektor. — Andaházi Andaházy Károly és neje, dezséri Dezsericzky Matild leányát, Anny eljegyezte Szinyai Jenő szerkesztő. — Patacsics Ilona és dr. Solti László kir.

ügyész Katymazon házasságot kötött. — Darásporpácsi Darás Rózsa leánygimnáziumi tanárnőt eljegyezte rozváci Omazta Béla okl. gazda. — Balla Ferenc és neje leányát, Ilonkát a kispesti rk. plébániatemplomban oltárhoz vezette Szakács József és neje fia, Ernő. — Dr. Jánossy Odón m. kir. rendőrkapitány és neje, Müller Emma leányát, Mártát eljegyezte Lánosz László m. kir. csendőrfőhadnagy, Salgótarján. — Orbán Gizella és nagyenyedi Gyenei Zoltán a fásori ref. templomban házasságot kötött. — Dr. abaújszántói Kerekes Endre ügyvéd, v. császárvadász főhadnagy, néh. abaújszántói Kerekes Endre huszárezredes és Krelt Borbála fia, feleségül vette Sz. Moya Mariát. — Kara Sándor áll. gépgyári intéző leányát, Kara Irénkét eljegyezte Székei Bak Imre. — Zólyomy Lidia kedves előfizetőnk június 3-án tartja esküvőjét a pomázi ref. templomban Papp István m. kir. huszármesterrel. A jegyes- és házaspároknak szívből jövő jókívánságainkat küldjük.

Angyalok érkezése

Flach Antal és neje Prokter Karolin, miskolci kedves előfizetőink boldogan jelentik, hogy Isten kegyelméből 4 éves Antikájuk mellé öcsike született, aki a szent keresztiségben a János Ádám József nevet kapta. Keresztszülők: Solyosi Antal és neje Horváth Janka. Az újszülöttrre és kedves szüleire az Eg áldását kérjük.

Jelentem még,

hogy a társadalmi és közélet kitünősegi teljes számban jelentek meg a Zeneakadémia nagytermében Noiret Irén, a világhírű magyar ének- és előadóművész, egyetlen népdal- és san-

zon-estjén. A kitűnő művész, előadóművész, aki ennyire ösztönösen tudott mélyedni a különböző népek dalainak lelelkébe és ilyen tökéletes művészettel fejezte volna ki a dalok érzéseit. — Dohnányi Ernő dr. kitűnően sikerült Beethoven-matinét adott a Zeneakadémián. Dohnányi interpretáló művészetét ma már felesleges külön méltatni, a Beethoven-interpretációk között világreklációban is első hely illeti meg. A hozzáértő válogatott közönség lelkes, megértő tapsal jutalmazta művészetét. — A Bécsi Filharmonikusok április 25-i hangversenyén De Sabata vezényletében fogjuk hallani Kodály «Galántai táncai»-t, Brahms: II. szimfóniáját és Wagner: Tannhäuser-nyitányát. A hangverseny azonban egyelőre halasztás szenved. A koncert napját majd annak idején közölni fogjuk olvasóinkkal.

IN MEMORIAM

Az őszinte részvétel hangján jelentjük, hogy

Hörömpöly Gyula

ny. tanító, életének 92. évében, Kastélyosdombón, rövid szenvedés után elhunyt.

Benkő András

ny. kir. tanfelügyelő, a Signum Laudis és a Vöröskereszt-érdemrend tulajdonosa, 69 éves korában, Rákosszentmihályon, meghalt.

Kalocsa Ambrus

l. o. állampénztári tiszt, Nagykovácsoson visszaadta nemes lelkét Teremtőjének.

Kedves Felvidéki Előfizetőink!

A magyar rádió hallgatói lelkebe senki se véste be olyan mélyen a nevét, mint PAPP JENŐ, a kiváló író, lapunk felelős szerkesztője, híressé vált vasárnapi rádiókrónikáival. Ez a férfias líra csodálatos fényben tölthette meg a magyar otthonokat. Az évekkel ezeltől összegyűjtött

RÁDIÓKRÓNIKÁK KÖNYVÉT

a volt határokon túl nem küldhették. Akkor nem tudtunk elegendet tenni előfizetőink tömeges kérésének, a RÁDIÓKRÓNIKÁKAT nem tudtuk eljuttatni hozzájuk. De az országos sikerű könyvből félretettünk mintegy ötven példányt. S most, hogy Isten segítségével a Felvidék milliós magyarsága hazatért, a MAGYAR NŐK LAPJA kiadóhivatala vállalkozik arra, hogy PAPP JENŐ

RÁDIÓKRÓNIKÁIT

postán megküldi felvidéki kedves előfizetőinek is, még pedig ANTIKVAR ÁRON, a régi 4 P 80 filléres ár helyett

2 pengő 20 fillérért

Ebben benne van a portó is. A 2 pengő 20 fillér beküldése ellenében (PONTOS CIMET KERÜNK ÉS OLVASHATÓ NEVET) azonnal postára adjuk a RÁDIÓKRÓNIKÁK RITKA KÖNYVÉT, amelyet ma már egyetlen könyvkereskedésben se lehet kapni.

A rendkívüli kedvezményt csak a MAGYAR NŐK LAPJA előfizetői vehetik igénybe, még pedig a jelentkezés időrendje szerint, mert csak korlátozott példányszám áll még rendelkezésünkre. Aki korábban kérte, az kapja meg. A későn érkező összegeket postafordultával visszaküldjük.

Tisztelettel
A MAGYAR NŐK LAPJA
KIADÓHIVATALA

Csodás hatású arcszépítő és finomító a Földes Margit-crème

BESZÁMOLOÓ A SZÍNHÁZ ÉS MOZI VILÁGÁBÓL

Írja: Köpeczi-Boócz Lajos

Szelezky Zita közönség is

A legfoglaltabb színésznők egyike, sehol sem lehet megtalálni. Vagy próbál a színházban, vagy filmezik, vagy a rádióban játszik... vagy mind a hármát csinálja egyszerre. Egész pinkertoni művészet: kinyomozni, hogy egyik delután a Képzőművészeti Főiskolán csíphetem el. A bravúros munkát végző detektív öntudatával mentem fel a főiskola második emeleti egyik műtermébe és itt csakugyan sikerült elcsípnem az „illetőt”. Éppen modellt ült Vargha Nándor Lajos tanár és egyik növendéke Ősz Dénes számára. Mind a ketten székelemek. Ősz Dénes, marosvásárhelyi fiatal festő olaj-portrét készített a művésznőről, Vargha tanár úr pedig — aki igazi csikmegeyi székeles típus — rézkarcban örökítette meg a fiatal, üde vonásokat. Most utólag bevallom, ahogy elnéztem Vargha tanár úr munkáját, először elszédültem, azután káprázni kezdett a szemem. Vargha tanár úr ugyanis egy kis rézalopcskára Szelezky Zita fordított tükörképét karcolta fel boszorkányos gyorsasággal. Úgy értsük, hogy Szelezky a tanár úr felé a bal félprofilját mutatta, erre Vargha tanár úr, mintha ez a világ legegyszerűbb és legtermészetesebb dolga volna, a művésznő jobb félprofilját karcolta bele a fínom tüvel a rézalopba. Most már értem, ennek így kell lenni, nehogy a levonatnál kapjon tükörképet... De Vargha tanár úr azóta is csak eszeveszetten szédülő álmaimban fordul elő, mint minden rendes dolog megfordítottjának a spirítuszreктора. Amint így ül a két művész előtt, közben bőven telik idő arra, hogy sajátmagáról beszéljünk. Eredeti tervem az volt, hogy mint társaságbeli leányt, mint közkedvelt bálkirálynét interjúolom meg, de ezzel a kísérletemmel már az első mondatok után hajtótörést szenvedtem. Szelezky Zita élénken és őszintén tiltakozott:

— Nem, nem, semmiesetre sem vagyok sem központja, sem kedvence az úgynevezett társaságnak. Mint tisztán lény általában véve teljesen használatlan vagyok. Nem tudok elképzelni ugyanis fárasztóbb és unalmasabb dolgot, minthogy idegen emberek üres és semmitmondó mondatokat halljam órákon keresztül, olyan embereket, akik engem egyáltalán nem érdekelnek és akikkel nem hogy lelki közösségem volna, de még csak közös témáink sincsenek. Nem mondom, az idén is voltam egy-két bálon, de erre is csak azért szántam el magamat, nehogy később majd szemrehányást tessek, hogy milyen rossz szul bántam magammal, mikor fiatal voltam. Mondom, idén is csak két vagy három ilyen eset volt és ezek közül is a M. E. C. bálon éreztem legjobban magam. Ez ugyanis jelműbál volt. Valami kínai kosztümöt húztam magamra, egy rettenetes torz kínai álarcot tettem a fejemre, így aztán még a legjobb ismerősem sem ismerhet fel. Aki ekkor táncolt velem, arról tudtam, hogy nem Szelezky Zitával, a színésznővel akar reklámtáncot járni, hanem velem, sajátmagammal akar szórakozni. De ilyen alkalom kevés adódik. Akkor ezek helyett sokkal inkább szeretek meghitt kis társaságban ülni, akár privát-

lakásban, akár egy étterem külteremében és cigány mellett halkan énekelgetni szép magyar nótákat. De mindezeknél sokkal többet ér részemre az, ha elmehetek egy jó színházba, az Operába vagy egy jó filmhez. Ezek az én igazi szórakozásaim. Nézni, látni és tanulni. Egy-egy ilyen előadás, amelyről sikerült haza is vinnem valami szép benyomást, többet ér minden mulatságnál. Egy-egy ilyen élménynek a hangulatai sokszor napokig vibrálnak bennem, nem hagynak nyugodni, valami új, valami másfelé visznek, valami új és valami szebb szellemi ezeknek a nyomán a művészszerbellekben és én azt hiszem, hogy sok-sok ilyen apró szépségből lehet csak hosszú évek lassú munkájával valami olyan, amit azután, mint művészetet is komolyan lehet venni.

Ha ilyen szórakozásra nincs kilátásom, akkor inkább otthon ülök testvéreimmel. A nővéremmel, aki már kész református lelkész. Az első női református lelkész az országban... Vagy a bátyámmal, aki mérnök és aki most már — hála Istennek — megbékélt velem. Amikor színésznőnek mentem, akkoriban ugyanis hallani sem akartam rólam. Azt követelte, hogy változtassam meg a nevemet, nehogy szégyent hozzak a családra. Ma leglelkesebb hívem és rajongóm és jobb ügyszó méltó buzgalommal, ő gyűjti halomba a rólam megjelent kritikákat. Ez a szenvedélye már túlzás a „Szelezky Zitaért Rajongók Clubja” állhatatosságán is.

— Hát az mi?

— Magam sem tudom pontosan, de egy szép napon az történt, hogy néhány kedves, ragyogószemű kis diákleány feljött ide hozzám és szapora pirulások közepette bejelentették, hogy ők pedig megalapították a „Szelezky Zitaért Rajongók Clubját”. A Club egyetlen célja az, hogy minden Szelezky Zitára vonatkozó közleményt, értesítést vagy fényképet a Club tagjai gyűjteni kötelesek. Így hát most a bátyámnak erős konkurrenciája van. Bevallom még magának, hogy kislány rajongóim is vannak. Ezt az értesítést egyik fűgimnáziumból kaptam. Érthető okból nem nevezem meg a gimnáziumot és az osztályt, mert nem akarom kis barátaimat kitenni az osztályfőnök szigorának. Egszóval ez a kedves osztály levélben arról értesített engem, hogy ők is valami „Szelezky Zita Clubot” alakítottak, de hogy milyen céltartat, azt nem tudtam a levélből kiokumlálni. Ennek a kedves levélnek csak egy igazán megható passzusa ragadott meg, amelyet azóta sem felejtettem el és amely így szólt: „És ha a művésznő bármikor és bárhol mozog el előttem vagy kifelé a színpadra vagy a rádió mikrofonja előtt működik, gondoljon arra, hogy mi valamennyien mindig és mindenkor hallgatjuk és látjuk... gondoljon erre, reánk és akkor erőt fog meríteni...” Hát ennél kedvesebb biztatást én még életemben soha senkitől nem kaptam.

TALÁN ÉRDEKLI, HOGY...

...Vendrey Ferencnek, a régi Vígszínház felejthetetlen «tatájának» a napokban ünnepelte meg egy kedves és intim társaság a születésnapját. A vacsora után — mint illik — különböző üdvözlőbeszédet hangzottak el. A beszédek legtöbbször az «örökifjú tatát» ünnepelte, aki még ma is — hála Istennek — olyan fiatalosan mozog, akár egy húszéves jogász. Kiderült, hogy «tatának» legfőbb szórakozása az, hogy szép napos időkben gyalog felsétál a Svábhegyre és azt élvezzi, hogy maradnak le mögötte holmi hatvan-hetven éves nyugdíjas öregurai. Ebből az aprópótló adófordult valaki «tatához»: — Hát tulajdonképpen honya éves? Mire «tata» vállalt volna választást: — Nem tudom fiam, hetvenig számoltam... Aztán abbahagytam.

...EGYIK VIDEKI VÁROSBAN TÖRTÉNT. A helybeli előkelőség mindenáron művésznőt szeretett volna csinálni leányából. Az illető hölgy kicsit kövér, kicsit seplős, de viszont nagyon csúnya. Egszóval igazán minden kelléke meg volt ahhoz, hogy a világot jelentő deszkára lépjen. A helybeli szintársulat igazgatója a legkétségbeesettebb kifogásokkal hárította el egyideig azt a megítéltetést, hogy az ifjú művésznő — egy kis szerepen nála kezdje a karrierjét. Az előkelő apa és anyja könyörtelen volt. A fellépésnek meg kell történnie. Szegény igazgató előre látta, hogy rettenetes szegény lesz a dobogóból, de nem tehetett ellene semmit. Valamilyen francia bohózatot tűzött ki aznap estére, amelyben öngyágnak csak anyai lett volna a feladata, hogy elegáns lovaglóruhában bejön a színre és amerikai flapperhez méltó könnyűséggel a következőket mondja: «a lovamat kössétek az istállóba, nekem pedig keverjétek gyorsan két koktélt. Szervez Vivian! Jó színbén vagy!» Az egész város minden előkelősége a nézőtérre ült aznap este, amikor ez a szenzációs fellépés megtörtént. Végre belibent — illetve beapogott (nyolcvanhét kilóról van szó) öngyágnak. Egy pillanatra elvakította a reflektorok fénye és dermedten állott meg. Egy ideig ebből nem származott különösebb baj, mert a rokonok és ismerősök óriási óvációval fogadták. Igen ám, de a taps hamarabb mult el, mint a „művésznő drukkja” és már régen néma és várakozó csend ülte meg a nézőteret és várta öngyágnak első színpadi megnyilatkozását, de nem történt semmi. Képtelen volt a száját kinyitni. Végül is mondani kezdte a szöveget ilyenformán: — Vivian! kössék be az istállóba... Nem... nem... akarom mondani a koktéleket keverjétek össze a lovakkal... illeve milyen jó színbén vannak ma este a koktélek... Mikor idáig ért, látta, hogy úgyszólaminden reménytelen, kifordult a közönség felé és leszólt a zúléire: — Hát nem megy!... Mit csináljak?... — és azzal kísértelt a színpadról.

Háztartás

Rovatvezető: ifj. székasi Sacelláry Györgyné

Töltött kalarábéleves. Hat-nyolc szép fiatal kalarábét megtisztítunk, a belsejét kikaparjuk és sós vízben puhára főzzük. Egy evőkanál vajból, 3 egész tojásból és szitált morzsából csipet sóval olyan kemény tésztát kavарunk, mint a galuskának. Ezzel a tésztakeverékkel megtöltjük a megfőtt kalarábékat, a fentmaradt tésztából gombócokat készítünk. A sós levet vékonyan berántjuk vajas rántással, visszarakjuk a megtöltött kalarábékat és gombócokat és amikor a gombócok puhák, 4 evőkanál tejfölt keverünk bele, egyszer forraljuk és tálaljuk.

Töltött padlizsán. A padlizsánt megmossuk és hosszában kettévágjuk. Kivajazott tepsibe rakjuk és sütőben átsütjük egy keveset. A sütőből kivéve, belső, húsos részeit kivágjuk és apróra vágdaljuk. Kevés kockára vágott, hámozott paradicsommal, 6-7 dkg darált sonkával, kevés reszelt hagymával 2 evőkanál zsíron együtt mind megpároljuk. Különböző párolunk gombát, kevés rizst és ezt is hozzákeverjük az előbbi keverékhez. Sült libamájdarabkákat is tehetünk bele. A padlizsánokat megtöltjük és jól kivajazott tepsibe rakjuk, tetejüket vajjal, kevés tejföllel és vajas zsemlyemorzssal öntjük le és sütőben jól megsütjük.

Gombás puding. Harmincöt dkg gombát, zöld petrezselymet, kevés reszelt hagymát párolunk diónyi vajban, megsózzuk és kevés törött borssal meghintjük. Besamelt készítünk 2½ deci lisztből, tojásnagyságú vajból és melegen összekeverjük a megpárolt gombával. Öt dkg vajat külön jól kikeverünk, 5 tojás sárgáját adunk hozzá és azzal is tovább habosra keverjük. Hozzákeverjük a gombás keverékhez még az 5 tojás kemény habját, 2½ kanál szitált morzsát. Vajazott puding formában 1 óráig gőzben főzzük. Ha megfőtt, kiborítjuk melegített tálrá és 5 dkg vajon párolt gombával díszítve tálaljuk. Tejfales gombamártást adunk külön hozzá.

Libamájpástétom. Egy libamáját megsózzuk és kevés zsírban gyengén megsütünk. 3-4 nagy tisztított gombát apróra vágunk és kevés vízben megpárolunk, amíg a vizet elfövi. A megsült májat 3 keményre főtt tojás sárgájával szítán áttörjük, a gombát és diónyi vajat hozzákeverjük és langyos vizes kézzel megformázzuk. Tálalásig hideg helyre állítjuk. Aszpikkal díszítjük.

Juhtúrós galuska készítése (Sztrapacska). Reszelt és megszóított burgonyát nullás, grizes lisztel kemény tésztává dolgozunk össze. Forró vízbe apró galuskákat szagatunk belőle és jól kifőzzük. Szitára szűrjük, hideg vízzel leöntjük, azután rózsaszínre pirítottan füstölt szalonna zsírján folytonos keverés mellett átmelegítjük. Ha forró, kevésűk a túzról és izlés szerinti mennyiségű juhtúrót keverünk el benne. A szalonnakockákat a tetejére téve tálaljuk. (A burgonya nyers, tisztított legyen. Gyorsan kell vele bánni, mert megfeketedik.)

Csirkepudding könnyű diéta. Zöldséges vízben a csirkét jó puhára főgőzzük. A megfőtt csirke húsát csontjáról lefejtjük

Bokréta

a magyar úrihölgyek virágmintás otthoni, nyaraló és kiránduló ruhája. Száz meg száz színpompás tarka változatban készül

Ára 6 pengőtől 14 pengőig

Cégünk alkotása, kizárólag mi árúsítjuk.

«Bokrétainkat» a Nemzetközi Vásáron is bemutatjuk a szőkőkúttól jobbra

és átdaráljuk, utána deszkán még jól megvagdalgjuk. Egy tejbén áztatott zsemlyével, 10 dkg darált borjúhússal, 8 dkg vajjal, 3 tojás sárgájával jól kiverjük, kevésű megsózzuk, végül a 3 tojás habját adjuk bele. Jól kivajazott formában tűzön-vízen 1 óráig gőzöljük. Vajjal leöntve adjuk fel sósburgonyával és befőtél.

Viktória-szeletek. Borjúhúst szeletekre vágunk, vágott sonkával meghintjük, borítunk rá egy szelet húst és ennek a tetejére egy vékony szelet szalonnát. Két oldalát összetűzzük fogpiszkálóval. Egy lábosba tesszük, zsírt és kevés vizet adunk alá és fedő alatt puhára pároljuk és tálalás előtt sütőben pirosra sütjük.

Gyors burgonya püré. 10 deka tisztított burgonyát sósvízben megfőzzük, a vizet leszűrjük és a burgonyát szőrszítán áttörjük, keverünk hozzá 3 deka vajat és 1 deci tejet.

Rántott marhanyelv. A friss nyelvet sósvízben puhára főzzük, a felső kemény bórét lehántjuk, utána jól megmossuk langyos vízben és tiszta ruhával szárazra töröljük. Vékony szeleteket vágunk a nyelvből és tojásba, szitált morzsába forgatva, forró zsírban kisütjük. Paradicsommártással és burgonyával adjuk fel.

Rántott spárga. A megfőtt spárgát tojásba és reszelt sajtna mártva, forró vajban kisütjük. Sajttal megszórva tálaljuk.

Csöben sült spárga. A puhára főzött spárgát szitára szedjük. Tűzálló edény alá jára vajdarabokat és 2 evőkanál tejfelt teszünk, arra egy sor megfőtt spárgát, megint vajdarabokat, tejfelt és kevés törött cukorral megszózzuk. Addig rakjuk így, míg a spárgából tart. Felül szitált morzsával megszózzuk és fél órára meleg sü-

tőbe tesszük. Abban a tálban vagy tepsiben adjuk fel, amiben készítjük.

Besamelmártás. Világos, sűrű vajas mártást készítünk, feleresztjük tejjel, felforraljuk és levéve a tűzről 2-3 tojás sárgáját keverjük bele. Ha sajttal akarjuk készíteni, úgy a tojás sárgája után sajtot keverünk közé. Csöben sült halakhoz, húskozhoz, makarónifélék leöntéséhez használjuk.

Keménytojás mártással. 3 tojást keményre főzzük, leszedjük a héját, sárgáját kis keverőtálba szedjük, jól elkeverjük egy evőkanál tejfellel, kevés finomra vágott petrezselyemzöldjével, sóval, diónyi vajjal, fél, tejbéaztatott és szítán áttört kiflivel és aki kedveli, kevés finomra vágott hagymát vagy snidlinget tehet bele. Mindezt jól elkeverve, megtöltjük vele a fél tojásokat, tálrá rakjuk és a következő mártással öntjük le: 3 tojás sárgáját, 3 evőkanál vizet, 3 evőkanál ecetes vizet, 2 kávéskanál cukorral tűzön-vízen sűrűre megfőzzük. Levéve a tűzről, kihűtjük, kevés sőt, 1 evőkanál jó mustárt, 1 evőkanál tejfelt keverünk bele és a tojásokat leöntjük vele.

ÉTREND

1939 május hó 1-től május hó 10-ig

HÉTFŐ	
1	EBÉD: sárgaborsóleves, párolt felszűrt paradicsomos burgonya, diósmetélt. VACSORA: paprikás-fűstölt-kolbásos esőtészta, alma.
KEDD	
2	EBÉD: tejeleves burgonyaleves, sertéscomb egybesütve, sóskamártás, törburgonya, habospalacsinta. VACSORA: délről főzelék, túrkörtöjás.
SZERDA	
3	EBÉD: zöldségleves, rakottburgonya, almáslepény. VACSORA: gombapaprikás, zöldsaláta, délről tészta.
CSÜTÖRTÖK	
4	EBÉD: gulyásleves csipetkével, káposztáskocka. VACSORA: kevert juhtúró, retek újhagyma, szalámi, gyümölcs.
PÉNTEK	
5	EBÉD: halászlé, túrósesusza, narancsaláta. VACSORA: burgonyalángos, saláta keménytojással, hideg gyümölcsrizs.
SZOMBAT	
6	EBÉD: tarhonyaleves, paprikás sertésborda, tojásosgaluska, saláta, csokoládéfélfújt. VACSORA: virsli, mustáros burgonya.
VASÁRNAP	
7	EBÉD: spárgakrémléves, rántottiserke, vajásburgonya, zöldsaláta, csokoládétorta tejszínnel. VACSORA: párizsi ceettel, hagymával, sajt, retek, délről tészta.
HÉTFŐ	
8	EBÉD: gombaleves, paprikásleves darált rizses sertéshúsgombóc, törburgonya, diós-mákospatkó. VACSORA: felvágott, sajt, délről tészta.
KEDD	
9	EBÉD: hamishúsleves, vadas sertéscomb, esőtészta, madártej. VACSORA: esőbensült spárga, saláta, alma.
SZERDA	
10	EBÉD: zöldborsóleves, paprikásgomba rizzsel, saláta, almásrétes. VACSORA: meleg töltött-töjás, zöldsaláta, délről tészta.

Tészta receptek

Dió esőkoeskák. Tizenkét dkg őrölt diót 22 dkg cukorral, 3 tojás fehérjével, kevés reszelt citrom héjával jól elkeverünk. Fehér papírra a sütőlevegőben halmoeskákat rakunk és megsütjük.

Diós-esők. 12½ dkg őrölt diót, ugyanannyi kristálycukorral, 1 tojás fehérjével (nem habbal), 1 szelet reszelt csokoládéval jól összekeverünk. Lisztetett te-

nyerünkön kis gömböket formálunk és lisztetett, zsírozott tepsihőn sütjük.

íj. Nádor Béláné, tanítónő.

Jeges tészta. 3 tojás fehérjét ¼ kgr szűrt porcukorral habosra keverünk és akkor ezt a tömeget kétféle osztjuk. Az egyik feléhez, ez lehet több is, hozzákeverünk ¼ kgr őrölt diót, vagy mandulát és lisztetett deszkára téve, nyújtóval késfoknyira sodorjuk. A megmaradt részt rákenjük egyenletesen. Apró szeletekre felvágjuk és langyos sütőben sütjük. Igen szép és jó mutató sütemény.
íj. Nádor Béláné tanítónő.

Ánizs kenyér. 3 egész tojás, 15 dkg cukor, 1 kávéskanál szűrt ánizsmag, 15 dkg liszt. A tojást a cukorral és ánizsmaggal ½ óráig keverjük, beletesszük a lisztet. Zsírozott, lisztetett tepsihőre sütjük. Igen jó.

íj. Nádor Béláné tanítónő.

Bombák. 20 dkg cukor, 20 dkg csokoládé, 20 dkg dióval, egy kis lekvárral összekeverendő. Golyócskákat formálunk belőle. Sütni nem kell. Csokoládé-darabba forgatjuk s mignon-papírra tesszük.
íj. Nádor Béláné tanítónő.

Mandulatej. 15 dkg hámozott mandulát, 1 dkg keserű, hámozott mandulát, 20 dkg cukrot mozsárban finomra összetörünk. 1 liter forró tejfel forrázzuk és 1 óráig át állni hagyjuk. Ruhán átszűrjük és felmelegítve szolgáljuk fel.

Hölgyeim! Le a kötötűvel!

Itt a XX-ik század szenzációja, a szab. „Rapld” kél kötőfélek. Munkája kézimunka. Minden kötési minta köthető. Néhány óra alatt köthet magának pulóvert, blúz, vagy ruhát. Kezelése egyszerű. **Ára P 25.—** Kérje 13. ismertetőt. **Árulorgalmi Kft., IV., Sütő-utca 2, félémelet 3.**

Tojáslikőr. 4 tojás sárgája, 25 dkg porcukor, félrudd vanília ketté vágva. Ezeket jól elkeverjük és ¼ liter finom szesz és ¼ liter nyers tejet jól elkeverünk. Üvegbe töltjük s máris használhatjuk.
íj. Nádor Béláné tanítónő.

Sajtos rudacsákák. 15 deka lisztből, 15 deka reszelt sajtból, 15 deka vajból, sóval és kávéskanál pirospaprikával tésztát gyúrunk. ¼ óráig pihentetjük. Vékony kis rudacsákákat formálunk belőle, tojásfehérjével megkenjük és köménnyel vagy reszelt sajttal meghintve, sütőben megsütjük.

Kisütött burgonyás tészta (vad mellé). 1 kiló burgonyát megfőzünk, lehámozzuk, szítan áttörjük. 3 tojás sárgáját, 3 tojás habját, kevés sót, jól elkeverünk. Tetszés szerinti formára formáljuk és szűrt morzsába, vagyis előbb tojásba forgatjuk és forró zsírban kisütjük.

Burgonyalángos. 3 deka élesztőt kevés tejjel kelesztünk. 7—8 főtt és szítan áttört burgonyát lemérünk és amennyi a súlya, annyit lisztel, 1 evőkanál szirral, sóval és élesztővel tésztává gyúrjuk. ½ óráig pihentetjük meleg helyen. A tésztát újnyi vastagságúra sodorjuk ki és tenyérnyi darabokat vágunk belőle. Bevagdossuk, mint a kenyérlángost szoktuk és

letakarva ½ óráig pihentetjük. Nem túl sok zsirban, palacsinta sütőben (de a zsirnak jó forrónak kell lennie), mindkét oldalon szép pirosra sütjük. Ha hús mellé adjuk köretnek, úgy pogácsaszaggatóval vastagabba hagyva adjuk fel.

Hamis káposztás tészta. Apró kalarábét reszelőn megreszelünk, jól megszóva állni hagyjuk, utána jól kinyomjuk a sóból és ugyanúgy használjuk, mint a káposztát szoktuk, rétesnek vagy kockának.

Cukrozott narancshéj. A narancshéj belső fehérjét eltávolítjuk, tetszés szerint formákat szúrunk ki belőle és 1 héten át naponként vizet cserélve áztatjuk. 50 darabhoz ½ kiló cukorból sűrű szirpott készítenk és jól megfőzzük benne. Kivéve a cukorból, goromba cukorba vagy csokoládéöntetbe forgatjuk és pár napig langyos helyen szárítjuk.

Mariska szelet. 12 és ½ dkg cukrot, 12 és ½ deka darált diót, 6 tojás sárgáját jól összekeverünk, hozzáadjuk a 6 tojás habját, tepsihőn papíron sütjük. Ha megsült, 2 ujj széles és 2 ujj hosszú darabokra vágjuk és 2—2 darabot 12 és ½ deka darált diót és 12 és ½ deka porcukrot, 5 kanál tejszínben vagy tejjel jól felfőzött keverékkel vastagon egymáshoz ragasztunk. Minden egyes diókrémmel ílymódon megtöltött darabot csokoládéval bevonunk és fél dióval díszítjük.

Befőzés

Spárga eltevése télire. A legfontosabb, hogy teljesen légmentesen zárható tiszta üvegekbe tegyük el. A szép, egészséges spárgát megtisztítjuk, csomóba kötjük és forrásban levő sósvízben 8—10 percig főzzük. Utána vigyázva szitára rakjuk, leesepegtetjük róla a vizet és a jól elzárható üvegbe úgy rakjuk be, hogy a spárgafejek lefelé kerüljenek. A lehűtött sósvizet ráöntjük, hogy teljesen ellepje a spárgát és légmentesen lezárjuk. Lassan, egyenletesen, forró vízben egy óra hosszúság gőzöljük és csak teljes kihülés után szedjük ki a vízből. 5 nap múlva újra 20 percig gőzöljük és utána élelcamrába helyezzük.

Beretvás pasztilla fejfájás ellen

SZÉPKESEK TÖL

Zilahy Lajos

a mai magyar irodalom egyik legnagyobb értéke, legmélyebben szántó betűvetője és legtekélyesebb stilművésze, ebben a számunkban bekapcsolódott a Magyar Nők Lapja íróinak díszes táborába. ZILAHY LAJOS írói pályafutása bizonyítja talán a legjobban a magyar tehetség világraszóló értékét és diadalát. A «Süt a nap», «A két fogoly», «A tábornok», «A fegyverek visszaneznek» és még sok színmű és regény világsikert aratott írója: vér a mi véruknkból, akinek minden lélekvéttele és minden gesztusa az áldott magyar föld ritmusát muzsikálja és mégis — vagy talán: éppen ezért! — az egész világ elismerő kritikáját érdemelte ki. ZILAHY LAJOS művei megmutatták, hogy a légűres térben mozgó nemzetköziség produktumai még azokat sem érdeklik, akik számára készültek. A magyar írótól még a távoli országok értékes olvasói is azt követelik, hogy elsősorban, minden érzésében és gondolatában magyar legyen. Így érte el Zilahy Lajos, az itthoni teljes diadal mellett, a világ értékes szellemeinek elismerését. A mi szerepünk most az öröm harsonájáé, amikor Zilahy Lajosnak a Magyar Nők Lapja íróinak sorába való bekapcsolódását kedves olvasóink tudomására hozzuk.

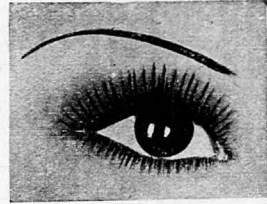
GYÖNGESÉG ÁRA. Kedves Asszonyom, mint lapom kedves előfizetőjétől érkezett levelét, különös figyelemmel és azzal a segitenivágyással olvastam, amit mindig érzek, ha valaki hozzám fordul problémájával. Tudom, hogy a kátyuba került élet-szekér kiemeléséhez segítségre van szükség. Köszönöm, hogy hozzám van bizalommal s a követendő tanácsot tölem reméli. Csupa szenvedés, izgalom és munka volt az élete. Pihenésből, csendből Önnek alig jutott valami. Üldözés, menekülés és végtelen türelem, önmegtágadás az osztályrésze. A Mindenhatót ostromolta sóhaj-tásaival, titokban, menekülve, mert még ez sem tetszett romlottlelkű üldöző-jének. Az a gondolat, hogy új életet akar kezdeni: lelki frisseségre és bátorságra mutat. Aki új munkába fog, az ujjászületik. Valami kockázatot azonban vállalnia kell s én úgy hiszem, hogy áldozatot is megér, hogy megszabaduljon. Aki olyan bátran szembe mer nézni az igazsággal, mint Ön tette, abban kell lenni annyi erőnek és akaratainak, hogy lerázza magáról az idegen befolyást. Nincs értelme, hogy a multtal foglalkozunk, mert nincs hatalmunk változtatni rajta. A jövő azonban nyitva áll Ön előtt, azon még segíthet és pedig a multban szerzett tapasztalatok alapján. Ha megmáshatatlann szándéka, hogy a szakítást végleg düllőre viszi, ne legyen gyöngye és határozatlan, ha rá kerül a sor. Aki a „nem“-et kimondja, az maradjon következetes és a másik percben

ne váltsa át „igen“-re, mert olyan lehetetlen helyzetet teremt, amelyből súlyos áldozat árán menekülhet. Ön legjobban tudja, hogy a mult minden hibája, keserves évei, határozatlan magatartásának a következménye. Most azonban ne engedjen, ha komolyan elhatározta, hogy más életet akar kezdeni. Az ilyen kettős életnek a súlyát senki sem bírja egy életen át lázadás és annak vágya nélkül hordozni, hogy változtasson rajta. Ma már Önben is olyan erős ez a vágy, hogy más megoldást nem is tud elképzelni. Bizonyosága ennek, hogy a lelki felszabadulás vágya legyőzte a mult gyötrelmeit és a szép, tiszta élet boldogsága után áhítozik a szíve. Hiszem, hogy lesz ereje felemelkedni.

A MUL KÉZIMUNKABOLTJA (VI., Teréz-körút 6) rendkívül olcsó, finom és szép kézimunkával díszített akció-terítöket, ágyluzatgarnitúrákat és konyhagarnitúrákat hoz forgalomba, melyekre felhívjuk lapunk olvasói szives figyelmét. Ezek az akciódarabok finom anyagból, izléses művészi hímzéssel készülnek, egyetlen otthonban sem nélkülözhetők. Az akció-ár olyan kedvezményes, hogy a beszerzés nem okoz nagy megterhelést. Ha azonban az egyösszegben való fizetés mégis nehézséget jelentene, megvásárolható havi részletfizetés mellett is készpénzfizetés árért. Részletfizetés mellett az akciódarabok utólagosan, a teljes ár kifizetése után vehetők át, vagy postán küldi a MUL Kézimunkaboltja. Pénzt takarít meg és örömet szerez mindenki magának, aki az akciódarabokat megvásárolja!

ÜGYELJEN ERRE, FONTOS! A Pyramidon-tablettákat gyakran utánozzák. Gondosan nézzen utána, rajta van-e a csomagoláson a «BAYER»-kereszt, ez szavatol a valódiságért és hatékonyságért.

MARGARET 18. Szeretettel köszöntjük lapunk előfizetői táborában. Jólesik, hogy lapunkat megszerette és hűséggel ragaszkodik hozzá. Ennek a spontán szeretetnek kedves jelét látjuk abban, hogy leg-

Szem-ráncok ellen

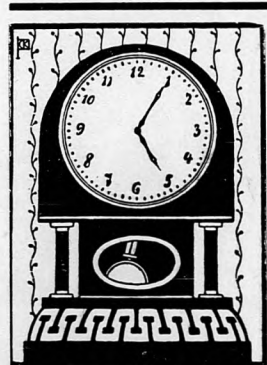
a szem körüli bőrtáplálására és konzerválására

Dr. HÁRNIK-féle **SZEMHÉJOLAJ**

3.-P

Kapható: **TÖRÖK PATIKA** kozmetikai osztályán Budapest, VI., Király-utca 12.

teljesebb bizalmával tisztelt meg. Sokszor bajt és kellemetlenséget is okoz, ha valaki olyan csinos, mint Ön, de csak addig, míg a körül döngicsélő «darazsák»-at valaki távol tartja és még a környékről is elűzi. Természetesen a szépsége, csinos-sága vonzza őket, de ezért meg sem rovdandók, mert bizonyosan Ön is tapasztalta saját magán, hogy a szépség önkéntlenül keríti hatalmába az embert s

Minden időben használjon

KERPEL

kézfinomítót!

A kezét három nap alatt hőfenné és bárszony-símává teszi!

Egy üveg ára:

P 1.40

KERPEL PATIKA

Budapest, V., Szent István-körút 28

Budapesti Nemzetközi Vásár

APRILIS HÓ 28-TÓL
MÁJUS HÓ 8-IG,

50 %-os utazási kedvezmény

Érvényes a belföldi közönség részére április 22-től május 14-ig. külföldi látogatók részére április 18-tól május 18-ig.

Olajfestmények

keretek

HOFFMANN FERENC

Budapest, IV., Károly-körút 28

(Közp. városháza)

IV., Gerlőczy-utca 5 Alapítva: 1890

nem tudunk ellentálni, hogy önzetlenül, minden érdek nélkül ne gyönyörködjünk egy szép arcban. A legtöbb fiatal lány öntudatlanul is a szépségével hódít és csak azután a szemlével vagy más értékes tulajdonságaival. S ezek akkor volnának szerencsétlenek, ha nem így, hanem fordítva volna. Ha Önt hallhatnák azok a nem szép vagy csak kevésbé szép lányok, akiknek annyi szívfájdalmat okozott már elégedetlenségük, nagyon megvigasztalódnának, de nem értenék meg, hogy kesereghet valaki azért, mert szép. Tehát a szépség is lehet teher, sőt elkeserítő és bosszúságot okozó teher. Ön kételkedik

a szeretetben azért, mert a szépségét csak tűnő, álomszerű csodának tartja, mások pedig a szépség hiánya miatt remegnek s úgy gondolják, hogy e nélkül nem lehet tartós a szerelem. Az tény, hogy a szívek és az ajtók könnyebben nyílnak ki egy szép nő előtt, de a kevésbé szépeknek sincs okuk panaszra, mert más, értékes tulajdonságaik felérnek vele, sőt túlszárnyalják a legszebbek hódítási sikereit is. A jó megjelenés fél siker, de nem elég az egész sikerhez. Emmélfogva múlt értékek mellett azokra a belső értékekre helyezze a súlyt, amelyeket eddig is egyedülieknek ismert el s ez bizonyítja az Ön nagy intelligenciáját azok fölött, akik a külsőt ápolják, azt csinásítják, annak szépítésével foglalják el magukat. De azért a szépséget sem szabad lekicsinyelni. Örüljön, hogy részesült ebben az áldásban is.

Nincs többé szürke fátyol a hajon, ha a lügmentes és zappanmentes „Neo Shamponnal” mossuk. A hölgyek milliói jöttek erre rá és minden „Neo” hajmosás után örülnek a ragyogóan fénylő hajuknak. Ezen felül a haj egészséges, feszes és rugóknyszerű, a frizura tartósabb.

Kiegészítéshez szükséges

régi fazonú egyes drb

ezüst evőeszközök

nagy választékban kaphatók

Tillemann Sebestyén

Budapest, V., Vilmos császár-út 12

(Gr. Tisza István-utca sarok)

békey Koós Klára női divatterme

Budapest, VIII. kerület,

Kisfaludy-köz 2, V. 2

Beírat a Corvin-mozgóval szemben. Alj készítés P 8.—, blúz P 10.—, angolruha P 16.—, délutáni, vagy estélyi ruha P 18—20-tól. Komoly munka. A tisztai asszonyok kedvelt ruhaszalonja.

Ön Asszonyom

ismeri ezt

a márkát!

„SAKK”

ezen kiváló minőségű, abszolút jó vékony szálú hibátlan harisnyát

P 1.95 - ös

propaganda áron árusítom. Ezen harisnyával még minden vevőm meg volt elégedve

HEILIG

HARISNYA-HÁZA
BUDAPEST, VII.,
RÁKÓCZI-ÚT 28.

A jó minőségek
szaküzlete

TEKINTSE MEG
ASSZONYOM!

Vidékre postán után-
vétellel szállítunk.

PAKSI ASSZONY. Nagy érdeklődéssel és lelkesedéssel olvastam el a kis verset, mint minden olyan írást, amely először kopogtat nálam. A női szem másként nézi az életet és a női lélek másként reagál a külső benyomásokra. Szeretem megfigyelné, mi az, amit érdemesnek talál átengedni a lélek érzékeny antennáján. A kis vers a szív vallomása, gyöngén csörgedező, tiszta kristályos erecske. Versteknikailag gyöngye.

P. JÓZSEFNÉ. Levelét címzettnek átadtuk.

SZÓNKAI ELŐADÁSOK. Bognár Elek színművész országos hírű Szónoki Akadémiáján május 4—5—6-án főleg vidéki szónokok és előadók részére, elméleti és gyakorlati részből álló előadássorozat lesz: Budapest, V., Mária Valéria-utca 19, I. emeleti teremben. Elfoglaltság mind a három napon reggel 8—10 és délután 4—7-ig. (Összesen 15 óra.) Elméleti rész: *Hogyan készülünk a beszédre? Szöveg-tanulás. A hit és akarat szerepe a siker kivívásánál. A figyelem lekötése. Biztos fellépés. Érthető beszéd elsajátítása. Hanghordozás és gesztikulációs törvényei. Védekezés az elfoglaltság és lámpaláz ellen stb.* Résztvételi díj 24 pengő. (Papok, tanárok, tisztviselők, munkások, egyet. hallgatók részére 16 pengő.) 10 P jelentkezéskor fizetendő. Érdeklődés és helybiztosítás az irodában alábbi címen: Bognár Elek színművész, Budapest, XI., Verpeléti-út 14. Telefon: 456—900.

Rejtvénymegfejtés

Az április hó 1. számában közölt rejtvények helyes megfejtése: vízszintes sorok 1. „Szívet cseréljen az, aki hazát cserél”. Függőleges sorok 17. „Gyere vissza, minden meg van bocsátva”. A helyesen megfejtő olvasóink közül sorsolás útján ajándékban részesültek:

1—5. díjat, a MUL kézimunkaboltja (VI., Teréz-körút 6.) előnyomatott műlő-ajándékát nyerték: Szikszay Pálné, Nagyállók; Novotny Ferencné, Orrod; Rogáthy Kálmáné, Budapest; Bálint Ambrusné, Márianosztra; dr. Bodáky Ferencné, Munkács. **6—7. díjat: JNO kozmetikai intézet (IV., Károly király-út 24.)** arckrém-, púder- és szappan-ajándékát nyerték: Tucsai Annus, Sárvar; Nagy Dezsőné, Kadarkút. **8—9. díjat: Korányi gyógyszerár (VIII., Népszínház-utca 22.)** egy-egy Lili-krém, szappan- és púder-ajándékát nyerték: Erdélyi Pálné, Budapest; Szikla Jánosné, Vasvár. **10. díjat: Cadeau csokoládégyár (VI., Izabella-utca 88.)** 1/4 kg-os bonbon-ajándékát nyerte: Vass Istvánné, Veszprém. **11—15. díjat: egy-egy elfövesített gobelin-retikült nyerték:** Reibel Antalné, Kassa; Horváth Bözsi, Sopron; Palotás Gizella, Budapest; Hofer Mária, Győr; Fábian Lajosné, Debrecen; Palotás Istvánné, Gyoma. **16—20. díjat: két-két előnyomatott tálcakendőt nyerték:** Szabó Margit, Budapest; Szuk Rózsi, Bátaszék; Bóba Papp Rózsa, Kecskemét; Horváth Jolán, Győr.

Női szabóság, plüssé-üzem, mesterszövőga. Kalocsay, Corvin-ter 1. Telefon: 167—478.

Lámpaernyők művészi kézfestéssel, selyemből, pergamentből legelőcsöbban a készítőnél: Tóthné, VII., Csányi-utca 3. Telefon: 135—615.

MIMOZA világhírű grafológusnő analizál kézről, írásból és fényképről. Személyes részvétel nem szükséges. Meglepetően tárja fel az élet minden titkát. Megállapításai a tiszta valóságnak megfelelnek. Pontos születési és személyi adatokat kér sajátkezű írással levélben. Válaszbélyeg csatolandó. Cím: Pécs, Szent Vince-u. 50.

Zongorát vagy pianót azonnal készpénzfizetésért sűrűgösen vennék. Telefon: 139-503, Zongoraterem.

Balaton mellett. Fonyódon, Balatonfüreden, úri lakásban szobák kiadóak jutányosan. Leveleket „Közel mindenhez” jelígre kiadóba kérek.

Duna melletti szép háromszobás otthonomba szívesen fogadnék nyaralásra, vagy állomádo lakásra, teljes ellátással is, magányos úrúnt vagy urat, aki szereti a csondet. Szeretettel gondoznám. Ugyanitt eladó egy jókarban lévő betegelő-koeci. Cím: Szmdista Anna, Százhalombatta, Fejér megye.

Gyermekek nyári öröme: „Reménysugár” nevelőotthon, Budakeszi. Telefon: 164—547, 33-as mellék-állomás. Prospektus.

Olesón nyaralhat Keszthelyen, a Balaton fővárosában. Hévíztől, a világhírű gyógyfürdőitől tíz percrenyire. 2—3 személyes szobákban lakás, reggeli, ebéd tíz napra májusban 30, júniusban 33, júliusban, augusztusban P 37. Szép szobák, kitching, bőséges ellátás, árnyas kert. Leveleket válasszabélyeggel „Meg lesz elégedve” jelígre kiadóba kérek.

Örszntmiklóson, nyaralótelepen, vasúthoz közel, szöfötelek eladó. Erdelőlőni lehet levélben is dr. Saáry József, Mezőkövesd címen.

Zongorahangolás, javítás, harmóniumkészítés, javítás legjutányosabban. Szieber, Budapest, II., Török-u. 6.

Csillárüdüő egész évben nyitva. Gyönyörű hegyvidék, kényelmes kastélyszobák, zárt folyosók, prima koszt, olesó panzió. Prospektus. Csillárüdüő, Mátraszöllös.

Hádolatteljes pillantást

vetnek páholya felé. Csodás fényben ragyogó haja teszi erre érdemessé. Oly nehéznek tünik, azonban igen egyszerű a szöke hajat aranyosan ragyogóvá tenni. Használjon szappan és lugmentes Neo-Shampooon-t.

„Feketefej védjegyü”

NEO-SHAMPOON

Csomag 38 f. * Folyékony 90 f.-től Mindenütt kapható!

Cigányosan, kotta nélkül zongoránál leggyorsabban megtanulhat: II., Margit-körút 8. Zongoratanítóonél.

Négy polgárit végzett, 29 éves, r. kat., nős, állásnélküli, rendszerelő, házelügyelői állást keres. Kaucióval rendelkezik. Hálás volnék, ha kedves előzetelőtármóm szivesek volnának ismerőseinknek ajánlani. Leveleket: „Jövedelmezó” jelígre kiadóba kérek.

APRÓHIRDETÉSEK

Ezen rovatban közlendő hirdetés szavanként 15 fillér. Vastagabb betűkkel szedett első szó díja 30 fillér. Tíz szón aluli szöveg hirdetési díja 1 pengő 50 fill. Jelíges hirdetésekre érkező levelek továbbítására hirdetési díjjal egyidejűleg külön 1 pengő utalandó át. Állást kereső hirdetések szavanként 10 fill. A hirdetés díja előre beküldendő.

Fonyód-Bélatelepen kétszobás, komfortos villa, zárt verandával, terrasszal, mosókonyhával, pin-cével, villany-vízvezetékekkel. fürdőjoggal, kétszáz-öles gyümölcs és virágos kerttel eladó. Cím: dr. Rácz Béla, Fonyód-Bélatelep.

békey Koós Klára női divatterme Budapest, VIII., Kisfaludy-köz 2. V. 2. Bejárat a Corvin-mozgóval szemben. Aljkészítés P 8, blúz P 10, angol ruha P 16, délutáni vagy estélyi ruha 18—20 pengőfől. Komoly munka. Tisztlasszonyok kedvelt ruhaszálónja.

ÁLOGJEGYÉRT, ékszerért, fogaranyért, szőnyegért sok pénzt fizetek. Baross ékszerház, VIII., Baross-utca 83. szám. Telefonáljon: 134—770

Budapestre érkezőknek „Üri otthon!” nyitók. Hajduné, ny. MÁV. főintéző neje, Erzsébet-körút 2, III. 19. Emke-ház. Lift. Telefon: 132—900.

József-körút 65., Grimm József aranyéremmel kitüntetelt zongorakészítő. Zongorák, pianók legelőcsöbban részletre, garanciával.

Legmodernebb szabás-, varrástanítás. Mesterszövőga. „Elite” szalon. Erzsébet-körút 58.

Budapestre érkező úri személyeknek szép, kényelmes lakásban 2 pengőfőt megzallás. Főjegyzelő, Orczy-út 40, I. 10.

Zongorák, pianók előlegnélküli, húszpengős részletre 350 pengőfől, legelőcsöbban Fenyőné zongoratermében, Erzsébet-körút huszonhat. Bérzongorák csoda olesón!

Intelligens úrileányt keresek két kislányom mellé. Öklevelesek, valamint németül tudók előnyben. Kiss Istvánné, Somogytárnóca.

Rövid fekete gyakorlózongora kettőszáz, külföldi négy száz, valódi Büsendorfer ötszáz pengő. Garantálták, jó karban. Zongorák, pianók föltűnő olesón, tisztviselőknek előlegnélküli lecskekélyebb részletre. Rákóczi-út ötven. Zongoraterem. Erzsébet-körút sarok.

TAKARÉKOS háziasszony Ön? CSÖKKENTENI akarja ura gondjait? Használjon konyhájában LAMPART-CELUS

ZOMÁNCZOZOTT FOLYTONÉGŐ TAKARÉKTÜZHELYET

TÜZELŐANYAG-MEGTAKARÍTÁS!

Zomancozott tüzhely a konyha disze!

Kezelése egyszerű, tiszta!
HAZAI BARNA SZÉNNEL ÉS FÁVAL TÜZELHET!

Kényelmes részletfizetés!
Kérjen díjtalan prospektust!

Kivégendő!

T. LAMPART GYARTMÁNYOK ELADÁSA KFT.

Budapest, VII.,
Erzsébet-körút 19.

Kérem díjtalan prospektusukat Lampart Celus folytonégő zomancozott takaréktüzhelyről.

Név, fogl.: _____

Lakás: _____

M. N. L.

Földesné «Junio» Kosmetikai Intézete, IV. Károly király-út 24. Tel.: 389—159. Az összes szépséghibák végleges megszüntetése. Végleges szőrtelenítés. Biztos hatású szőrfőtőszerek. Vidékieknek postai szétküldés. Díjtalan tanácsadás levél útján is.

KÉZIMUNKALEÍRÁS

CÍMLAP 1-SŐ BELSŐ OLDALÁN: Csipkeszövet függöny. 140×250 cm. méretben készítjük, aljára 15 cm. széles sodrott rojtot teszünk, két oldalát klöpli-pikóval dolgozzuk el. Teljesen készen, ezen méretben P 36.80. Készíthetjük a függönnyt 210 vagy 420 cm. méretben is, amint az ablak mérete kívánja.

KÖTÖTT GYERMEKRUA. Élénk színű zsefir-fondból készült, dupla szállal, 3-as kötötűvel. 2—3 éves gyermek részére kb. 20 deka fonál szükséges, ára dekánként 28 fillér. Fonál rendelésnél készítési utasítást küldünk.

HORGOLT FUTÓ. 43×97 kocka. 3 mm-es kockával horgolva 34×78 cm. méretű lesz. Horgolásához 8-as számú Mul-gyöngyfonalat használunk fehér vagy ekrü színben, 1 motring 5 deka ára 60 fillér.

2. OLDALON: Kártya-mintás diszpárna. Világos drapszínű filcra készül, a mintákat fekete és piros, a csíkokat sötétbarna fil-rátétellel, melyeket megfelelő színű mulinéval, apró öltéssel dolgozzuk az alaphoz. Előrajzoló 40×55 cm. méretben a hátlappal az összes hozzávaló anyaggal együtt P 8.50. Szűrtsablonya P 1.20.

4. OLDALON: Madeira milió. Finom arany-csokor pamutvászonból készítjük 80×80 cm. méretben. Ára előrajzoló P 1.90. Szűrtsablonya P 1.20. Hozott anyagra előrajzoló 80 fillér.

5. OLDALON: Rátétes terítő. Homokszínű kendervászonból készítjük 120×120 cm. méretben. A rátéteket színes, jölmesható pamutvászonból, apró öltéssel dolgozzuk az alaphoz. A terítő szélét kockázott öltéssel fejezzük be. Rátéteket színezése a következő: a madarak sárgák, virágok kék, piros és lila színek, levelek zöldék. Előrajzoló a fenti méretekben az összes hozzávaló anyaggal együtt P 13.60. Szűrtsablonya 2.— P. Hozott anyagra előrajzoló 2.— P.

6. OLDALON: Előke. Fehér vagy színes cérnapikéből készítjük, másszínű rátétellel. Ára előrajzoló a rátétellel együtt 80 fillér. Szűrtsablonya 50 fillér.

8. OLDALON: Tavasz táska. Mérete 22×30 cm. Fehér- vagy krémszínű fel-lenvászonból készítjük színes himzéssel, 5-ös számú gyöngyfonállal. A pipacsokat 3 árnyalatú pirossal, porzót feketével, a búvárgergot 2 árnyalatú kékekkel, margarétát fehérrel, közepé sárga, kalász 2 árnyalatú bronz, levelek 2 árnyalatú zöld. Ára, mindkét oldalt előrajzoló, a hozzávaló facsattal együtt, valamint a himzéshez szükséges gyöngyfonállal P 3.80. Szűrtsablonya 50 fillér.

10. OLDALON: Himzett függöny ekrü-szárnyakkal. A szűr-függöny középpastagszálú tüllre készül, színes gyapjufonál himzéssel. Aljára diszítéssel sodrott rojtot teszünk. Himzését a bútor színének megfelelő színösszeállításban készítjük. Jö-minőségű ekrü tüll 300 cm. szélességben métere P 10.50—12.50. Rojtok 3 cm.-től 30 cm. szélességig olcsó árban. A szárny-függönynek cérna marquisette anyagot használunk. Mintázott árajánlattal az ab-lakméretek megadása után szolgálunk.

11. OLDALON: Rátétes párna. Az 5-ik oldalon lévő asztalterítő színezésével készítjük. Előrajzoló 40×50 cm. méretben hátlappal és az összes hozzávaló anyaggal együtt P 4.50. Készíthetjük a párnát filcre is, így az ára az összes hozzávaló anyaggal együtt 8.— P. Szűrtsablonya 1.— P. Hozott anyagra előrajzolás 80 fillér.

13. OLDALON: Kehely-takaró. Finom len-vászonból készítjük 18×18 cm. méretben, előrajzoló 80 fillér. Készen, géppel himmezve 2.— P. Szűrtsablonya 50 fillér.

14. OLDALON: Himzett tüllfüggöny, ripsz-selyemszárnyakkal. Ekrüszínű alapon terakotta, kék, bronz, vagy zöld árnyalatban készítjük gyapjú fonállal. Előrajzoló 250 cm. hosszú és 150 cm. szélességben 18.— P. Kidolgozásához gyapjúfonál dekája 32 fillér. A szárnyakat meggyász, bronz vagy barna műselyem ripsből készítjük. 130 cm. szélességben méterenként 11.— P. Megrendelhető teljesen készen is.

15. OLDALON: Nyári vászonfüggöny. Fehér vagy krém féllenvászonból készítjük. A szárnyak szélessége 50 cm., hossza 3 méter. A drapéria 50×160 cm. Előrajzoló P 18.50. Himzéséhez jól mosható 5-ös számú gyöngyfonalat használunk, szép, élénk színekben; dekája 30 fillér. Szűrtsablonya 2.50 P. Hozott anyagra előrajzoló

lása 3.— P. Megrendelhető más méretben is.

22. OLDALON: Nyári gyermek ruhácskák fehér granadínból vagy tusszorból, színes himzéssel. Megrendelhető méret szerint is. **24. OLDALON:** Színes himzéssel diszített vászonpárna. Krém féllenvászonból készítjük 50×50 cm. méretben, himzéséhez jólmosható 5-ös számú gyöngyfonalat használunk, terakotta, kék, bronz és zöld árnyalatban. Gyöngyfonál dekája 30 fillér. A párna előrajzoló hátlappal együtt P 2.50. Szűrtsablonya 80 fillér. Hozott anyagra előrajzoló 60 fill.

CÍMLAP HÁTSÓ KÜLSŐ OLDALÁN: Modern bútorokhoz alkalmas terítőkészlet újszerű kivitelben. Ezen készlet áll: egy asztalterítőből 140×140 cm. méretben előrajzoló szürkésdrapp fél-lenvászonból, ára P 9.50, egy kisebb terítő 60×100 cm. P 4.—, egy 40×40-es terítő P 1.—, egy párna 40×45 cm. méretben hátlappal együtt P 2.50 és egy szelön átvető 140×280 cm. méretben 20.— P. Élénk színű gyapjúfonállal készítjük laposhimzéssel és szálóltéssel. A mintán látható aszúr részek nem a szokásos módon készülnek, hanem a kihúzott szálak helyére megfelelő színű gyapjúfonalat húzunk be és a végét bojtjal diszítjük. Szűrtsablonya P 5.—. Más méretben is megrendelhető.

A MUL KÉZIMUNKABOLTJÁNAK (VI. TERÉZ-KRT. 6) ÁRAJÁNLATA

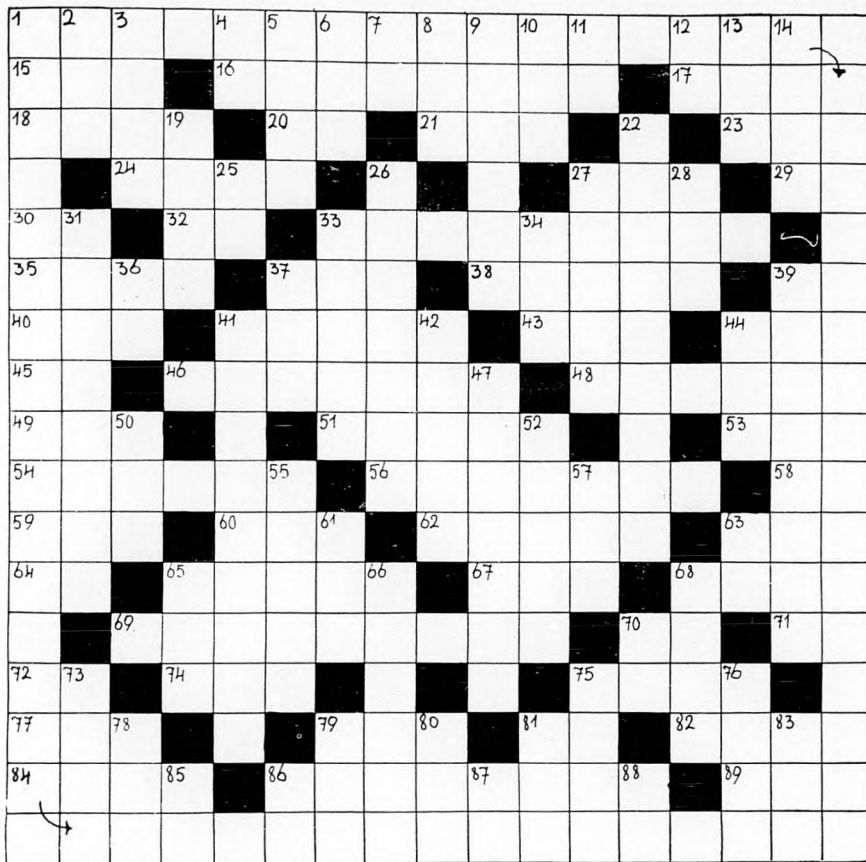
MÉLYEN LESZÁLLÍTOTT TAVASZI ÁRAK:

Gyermek napozó ruhácska frész, sárga, fehér és zöld színben, kézihimzéssel diszítve, készen, megvarrva	3.80
Himzett gyermek granadínruhácska 2—3 évesnek	P 4.50, 5.50
Lavable ruhácska, szép formákban, 2—3 évesnek	P 5.—, 5.50
Baby-ingecske, fehér színben, szép géphimzéssel P 2.40, rózsaszín vagy kék	2.60
Baby-előke, szép rátétes mintával	1.50
Baby kocsitakaró és kocsipárna cérnapikéből, rátétellel és géphimzéssel, szép kivitelben	14.50
Baby kocsitakaró és kocsipárna műselyem crepe de chineből, pliszefodorral, kézihimzéssel, a 2 darab ára	22.50
Női granadínblúz, magyaros himzéssel	P 4.50, 6.50, 8.—
Női horgolt sapka, szép színekben	1.—
Női zsebkendő, kézimunkadiszítéssel	—80
Női harisnya, jó minőségben, párja	P 2.90, 3.90
Tavaszi divattáska, kézihimzéssel, fehér vagy drapp lenvászonból	6.50
Strandtáska, divatos fazonban, rátétdiszítéssel	P 3.50, 4.—
Női napozó, szép kivitelben	P 2.20, 2.50
Nyári párna, indanthren pamutvászonból, kézimunkadiszítéssel, gyapottal töltve ..	1.50
Frottirtörökendő, 60×100 cm méretben P 2.80, 60×120 cm méretben P 4.80, 5.50	
Frottir fürdőlepedő, 140×180 cm méretben	19.—
Előfestett penelop-párna, szép mintákban, virág vagy modern mintás ..	P —80, 1.20
Előfestett kelim-párna, szép mintákban	P 2.20, 2.50, 3.—
Előfestett kelim-falvédő, 80×170 cm méretben	12.—
Cérna granadín, 112 cm széles, métere P 2.40, 150 cm széles, métere	3.10
Cérna marquisette, szép mintákban, ekrü színben, 150 cm széles, métere	P 5.50, 6.50, 7.—
Csipkeszövet, szép mintákban, ekrü színben, 300 cm széles, métere	P 7.50, 8.20
Klöpli csipkeszövet, 300 cm széles, métere	P 16.50, 18.50, 21.—
Himzett tüllök, gitter-anyagok nagy választékban, olcsó árban.	
Aranycsokor pamutvászon kelengyére, ágyneműre, fehér, 80 cm széles	1.50
Aranycsokor pamutvászon kelengyére, ágyneműre, fehér, 90 cm széles	1.75
Aranycsokor pamutvászon kelengyére, ágyneműre, színes, 80 cm széles	1.92
Aranycsokor pamutvászon paplanlepedőre, fehér, 180 cm széles P 4.10, színes ..	5.50
Konyharuha pamutvászonból, 60×60 cm méretben, darabja P 1.—, lenvászonból	1.80
Csipkeruha kötéshez gyöngyzeفر fonál, szép színekben, dekája	—28
Kosztüm kötéshez divatfonál, dekája	P —36, —40, —42
Fürdőruha kötéshez gyapjúfonál, dekája	—36
Berliner fonál, szép színekben, dekája	—24
Klöpiccsipkék 4, 6 és 10 méteres végekben	P —40, —75, 1.25
Varróteszékhez szalagok 16 fillértől 36 fillérig.	
Montírozó bárony, 40 cm széles, métere	4.—

Felölös szerkesztő és kiadó: Papp Jenő.

Kéziratokat, kliséket, fényképeket nem adunk vissza és nem örünk meg. A lap cikkeinek és képeinek átvétele és lekötése tilos. A Magyar Nők Lapját nyomta a Hungária Hirlapnyomda R. T. Budapest, V., Vilmos cászár-út 34. szám. 794.39. Felölös: vitéz BANO LEHEL.

K E R E S Z T R E J T V É N Y

Megfejtési határidő: 1939 május 10

A megfejtés eredményét a június hó 1-i számunkban közöljük.

JUTALOMDIJAK:

1—5. díj: a Kézimunkabolt (Budapest, VI., Teréz-körút 6.) előnyomtatott milió-ajándéka.

6—7. díj: JUNO kozmetikai intézet (Budapest, IV., Károly király-út 24.) arckrém-, púder- és szappan-ajándéka.

8—9. díj: Korányi-gyógyszerár (Budapest, VIII., Népszínház-utca 22.) egyegy LILI-krém-, szappan- és púder-ajándéka.

10. díj: Cadeau csokoládégyár (Budapest, VI., Izabella-utca 88.) 1/4 kg. díszdobozos bonbon-ajándéka.

11—15. díj: egy-egy előfestett gobelinretikül.

16—20. díj: két-két tálca-kendő-ajándék.

Megfejtésül beküldendő: vízszintes 1. és függőleges 1.

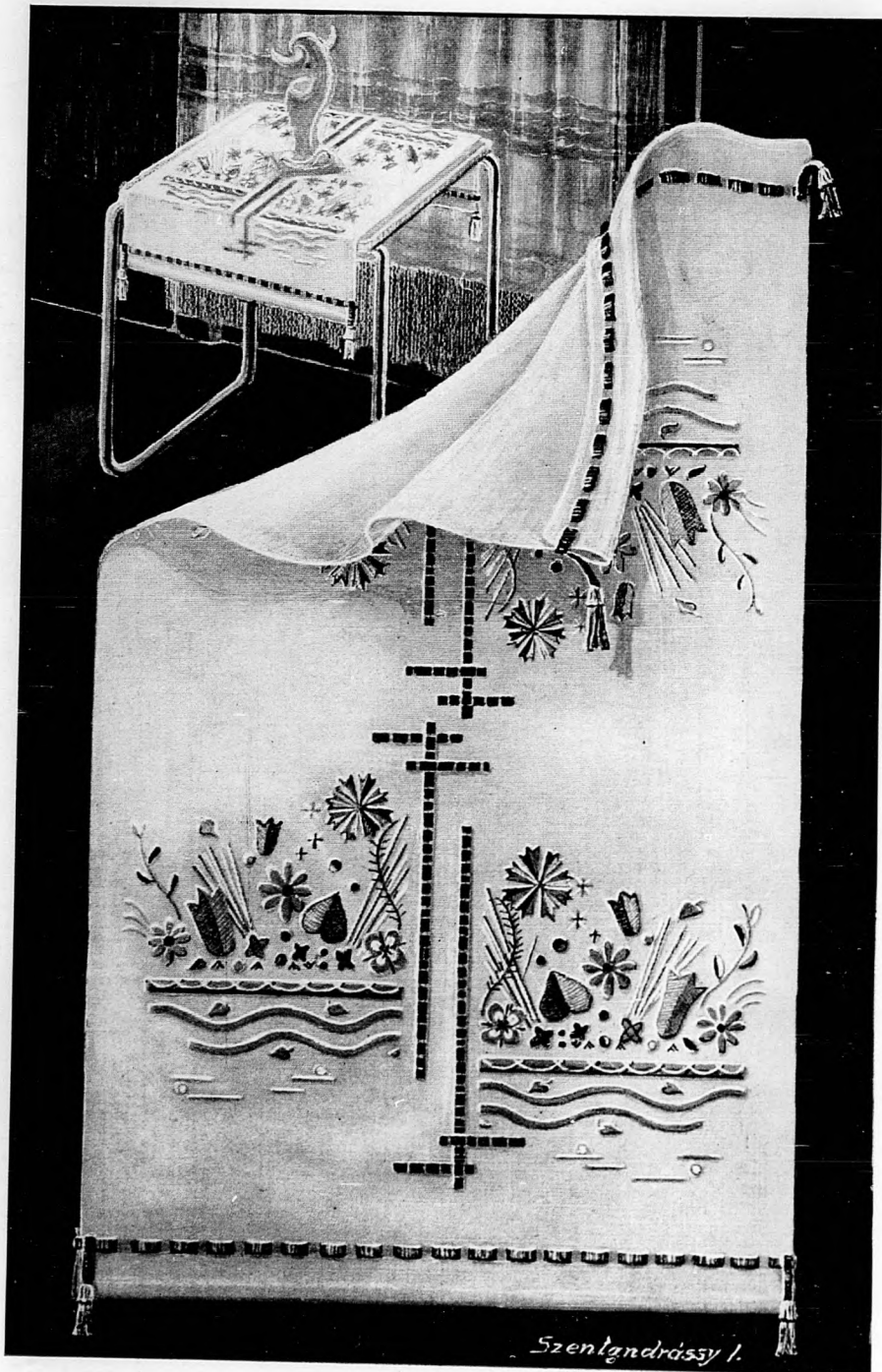
VÍZSZINTES: 1. Kossuth Lajos híres mondanca. 1848 szept. 24-én Kossuth Cegléd nagy toborzó beszédét mondott, azonban igen kevés eredménnyel. Ekkor mondta szűk társaságában ezeket a szavakat, melyeknek eredményeképpen hamarosan újabb 800 ember jelentkezett. 15. Állami intézmények neveiben olvasható rövidítés. 16. A francia forradalom egyik alakja (1749—1791), az egyetlen, aki képes lett volna az alkotmányos monarchiát a felfordulástól megóvni és a reformokat törvényes merdebe terelni. 17. Időhatározó. 18. Akta. 20. Személyes névmás. 21. Október — idegen rövidítés. 23. Nyelvtani fogalom. 24. Középolaszországi folyó. 27. Keleti uralkodó. 29. Dunai Nándor névbetűi. 30. Izomvégződés. 32. Skálahang. 33. Eredetileg középkorban az uralkodók környezetében lévő előkelőségek neve. Nálunk a nádor rövidített latin neve volt. 35. Régi fegyver, melyet őseink vágató lovak hátáról is mestéri ügyességgel tudtak használni. 37. Egyik irány. 38. Konyhakerti növény. 39. Virág Mátyás névbetűi. 40. Ur: spanyolul. 41. Gonosztevő — más szóval. 43. Tanács — németül. 44. Félhanggal emelt zenehang. 45. Fonetikus betű. 46. Az ilyen ember nem jökedvű. 48. Ritka férfinév. 49. Biztató szócska. 51. Szárnyas. 53. — Szív — ahogy régi költők

írták. 54. Pénzszekrény — közhasználatú id. szóval. 56. A vasutasok egyik munkája. 58. Toldi Lőrinc névbetűi. 59. Kereskedő igéje. 60. Német névelő. 62. Afrikai angol gyarmat. 63. A legrégibb háziállataink egyike. 64. EEEEEEEEEEE. 65. Csekélységem. 67. Határozószó. 68. Rettegő. 69. Határozatlan időpont. 70. Nátrium vegyjele, indultszó is. 71. Római váltópéNZ. 72. Vissza: udvariatlan megszólítás. 74. — la Rocque, híres filmszínész. 75. Borsodi község. 77. Lábbal továbbít. 79. Hullat. 81. Dánosi Olga névbetűi. 82. Az egyik evangélista, aki különösen Egyiptomban hirdette a keresztény tanokat. Velenceiek benne védszentjüket tisztelik. 84. Hármás — latinul. 86. A közre veszedelmes egység. 89. Dabasi Atlétikai Egyesület.

FÜGGŐLEGES SOROK: 1. Jókai Mór egyik — talán a legszebb — mondása. 2. A szélnél is gyorsabban halad. 3. Afrikai francia gyarmati város. 4. Somogyváry Miklós névbetűi. 5. Női név. 6. Svájci kanton, de divat is van ilyen. 7. Egyiptomi istenség. 8. Finn város. 9. Megkarosít, megrövidít — más szóval. 10. Vissza: a hét magyar vezér egyikének neve. 11. Zólyomi Ulrich névbetűi. 12. L. S. 13. Ilyen cső is van, — orvosok használják. 14. Reked — más szóval. 19. A svájci mondanokor egyik leghíresebb és legismertebb alakja, akiről Schiller drá-

mát, Rossini pedig operát írt. 22. Tuldságosan lelkesít. 25. Egyiptomi napisten. 26. Elodáz, későbbi időpontra tol ki valamit. 27. Megkönyvez. 28. — hui, hajrá. 31. Testi fogyatékoság. 33. Kisebb folyóvíz. 34. Kopasz — másképpen. 36. Idegen prepozíció. 37. Mulató — idegen szóval. — 39. Lengyel folyó, mely a Jablunkai-hegységben ered és Danzig közelében ömlik a Keleti-tengerbe. 41. Nagy mulatság enni-inni valóval, zenével, nász néppel. 42. Véségi hozzátartozó. 44. Sűrű — más szóval. 47. Arpádházi király, akiről Vörösmarty Mihály hasonló című szomorújátékot is írt. 50. Szeszesital. 52. Másodrendű görög istenek, melyek mint erdei, hegyi és vízi szellemek Dionyszus kíséretéhez tartoztak. 55. Erősen tapad. 57. Egyesületek atomjai. 61. Becézett angol férfinév. 63. Csodálkozó szócska. 65. Kigyó igéje. 66. Cigarettnév. 68. Amerikai földbirtok. 70. Indultszó. 73. Anygal — közismert török szóval. 75. Híres japán tengernagy, aki a híres csuzimai tenger-szorosan tökéletesen megsemmisítette a Rozsdesztvenszkij vezetése alatt álló orosz hajóhadat. 76. Verés — ahogy a kisgyermekek mondják. 78. Angol pólinka. 79. Napszak. 80. Régi óbudai sportkatonai neve. 81. Darab — rövidítve. 83. Katonai alakulat. 85. Onodi Dénes névbetűi. 86. Ceglédi Nándor névbetűi. 87. Rt. — németül. 88. Ó. C.

MAGYAR NŐK LAPJA

Átvető, futó, asztalterítő, asztalközép, párna kombinálható ebből a mintából. Megrendelhető és beszerezhető a MUL. Kézimunkaboltban Budapest, VI., Teréz-körút 6. szám alatt. Telefon: 12-13-19